

ΕΤΗΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

**για την περίοδο από
1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2018**

Σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς

Ν. Κηφισιά, 22/4/2019

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

A.	Έκθεση Ελέγχου Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή	5
B.	Ετήσια έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου επί των ενοποιημένων και ατομικών Οικονομικών Καταστάσεων της χρήσης από 1 Ιανουαρίου 2018 - 31 Δεκεμβρίου 2018.	9
Γ.	Οικονομικές Καταστάσεις	30
1	Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων.....	30
2	Κατάσταση Συνολικών Εσόδων.....	31
3	Κατάσταση Οικονομικής Θέσης.....	32
4	Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων	33
5	Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων Μητρικής Εταιρείας.....	35
6	Κατάσταση των Ταμειακών Ροών	37
7	Γενικές Πληροφορίες	38
7.1	Γενικές Πληροφορίες για τον Όμιλο	38
8	Αντικείμενο δραστηριότητας	38
9	Πλαίσιο κατάρτισης οικονομικών καταστάσεων.....	38
9.1	Αρχή της συνέχισης της δραστηριότητας	39
9.2	Αλλαγές σε Λογιστικές Πολιτικές.....	40
9.2.1	Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες, Αναθεωρήσεις και Τροποποιήσεις υφιστάμενων Προτύπων τα οποία έχουν τεθεί σε ισχύ και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.....	40
9.2.2	Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες, Αναθεωρήσεις και Τροποποιήσεις υφιστάμενων Προτύπων τα οποία δεν έχουν ακόμα τεθεί σε ισχύ ή δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.....	42
9.2.3	Επίδραση από την αρχική υιοθέτηση των Προτύπων ΔΠΧΑ 9 και ΔΠΧΑ 15	46
9.3	Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις της Διοίκησης	47
10	Σύνοψη των λογιστικών πολιτικών	50
10.1	Γενικά.....	50
10.2	Ενοποίηση και επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις	51
10.3	Μετατροπή στοιχείων σε ξένο νόμισμα	53
10.4	Αναγνώριση εσόδων και εξόδων	53
10.5	Συμβάσεις Έργων	55
10.6	Άυλα στοιχεία του ενεργητικού	56
10.7	Ενσώματα πάγια.....	58
10.8	Λογαριασμοί εισπρακτέοι και πιστωτική πολιτική.....	58
10.9	Μισθώσεις	58
10.9.1	Λειτουργικές Μισθώσεις.....	58
10.9.2	Χρηματοδοτικές μισθώσεις.....	59
10.10	Απομείωση Αξίας Στοιχείων του Ενεργητικού.....	59
10.10.1	Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (υπεραξία, ασώματες ακινητοποιήσεις, ενσώματες ακινητοποιήσεις).	59
10.10.2	Χρηματοοικονομικά Στοιχεία του Ενεργητικού	60
10.11	Χρηματοοικονομικά Μέσα	61
10.11.1	Αρχική αναγνώριση και αποαναγνώριση.....	61
10.11.2	Ταξινόμηση και Επιμέτρηση Χρηματοοικονομικών Στοιχείων του Ενεργητικού	61
10.11.3	Μεταγενέστερη επιμέτρηση χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού.....	62
10.11.4	Ταξινόμηση και επιμέτρηση Χρηματοοικονομικών Υποχρεώσεων	62
10.11.5	Μέθοδοι επιμέτρησης εύλογης αξίας	63
10.11.6	Συμψηφισμός	63
10.12	Αποθέματα	64
10.13	Λογιστική Φόρου Εισοδήματος.....	64
10.13.1	Τρέχουσα Φορολογία Εισοδήματος.....	64

10.13.2	Αναβαλλόμενη Φορολογία Εισοδήματος.....	64
10.14	Ταμειακά Διαθέσιμα και Ταμειακά Ισοδύναμα.....	65
10.15	Ίδια Κεφάλαια.....	65
10.16	Κρατικές Επιχορηγήσεις.....	65
10.17	Παροχές λόγω συνταξιοδότησης και βραχυπρόθεσμες παροχές σε εργαζομένους.....	66
10.17.1	Βραχυπρόθεσμες παροχές.....	66
10.17.2	Παροχές λόγω συνταξιοδότησης.....	66
10.18	Δάνεια.....	67
10.19	Προβλέψεις, Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις και Ενδεχόμενα Στοιχεία του Ενεργητικού.....	67
11	Δομή του Ομίλου.....	68
12	Πρόσθετη πληροφόρηση για την επιχειρηματική δραστηριότητα.....	69
13	Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις.....	70
13.1	Ενσώματες ακινητοποιήσεις.....	70
13.2	Άυλα περιουσιακά στοιχεία.....	73
13.3	Υπεραξία.....	74
13.3.1	Έλεγχος απομείωσης υπεραξίας και άυλων με απεριόριστη ωφέλιμη ζωή.....	74
13.3.2	Παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για τον προσδιορισμό της αξίας λόγω χρήσης.....	74
13.4	Επενδύσεις σε θυγατρικές επιχειρήσεις.....	76
13.5	Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις.....	79
13.6	Λοιπά μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού.....	79
13.7	Λοιπά Χρηματοοικονομικά Στοιχεία Ενεργητικού.....	79
13.8	Αποθέματα.....	80
13.9	Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις.....	80
13.10	Λοιπές απαιτήσεις.....	81
13.11	Λοιπά κυκλοφοριακά στοιχεία Ενεργητικού.....	81
13.12	Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις.....	82
13.13	Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.....	82
13.14	Συμβάσεις έργων.....	83
13.15	Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα ταμειακών διαθεσίμων.....	83
13.16	Ίδια Κεφάλαια.....	83
13.16.1	Μετοχικό Κεφάλαιο.....	83
13.16.2	Αποθεματικά κεφάλαια.....	84
13.17	Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού.....	84
13.18	Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις.....	86
13.19	Δανειακές υποχρεώσεις.....	86
13.20	Προβλέψεις.....	88
13.21	Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις.....	88
13.22	Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις.....	89
13.23	Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις.....	89
13.24	Κόστος πωληθέντων – Έξοδα διοίκησης – Έξοδα διάθεσης.....	89
13.25	Λοιπά έσοδα / έξοδα εκμετάλλευσης.....	90
13.26	Χρηματοοικονομικά έσοδα / έξοδα.....	91
13.27	Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα.....	91
13.28	Φόροι εισοδήματος.....	91
13.29	Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες.....	92
13.30	Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη.....	93
13.31	Συναλλαγές με Βασικά Διοικητικά Στελέχη.....	95
13.32	Αριθμός απασχολούμενου προσωπικού.....	95
13.33	Εμπράγματα Βάρη.....	96
13.34	Ενδεχόμενες απαιτήσεις – υποχρεώσεις.....	96

13.35	Ανέλεγκτες Φορολογικά Χρήσεις.....	96
14	Σκοποί και πολιτικές διαχείρισης κινδύνων.....	97
14.1	Συναλλαγματικός κίνδυνος	98
14.2	Ανάλυση ευαισθησίας κινδύνου επιτοκίου	99
14.3	Ανάλυση κινδύνου λοιπών τιμών	99
14.4	Ανάλυση πιστωτικού κινδύνου	99
14.5	Ανάλυση κινδύνου ρευστότητας	100
14.6	Παρουσίαση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων ανά κατηγορία.....	102
14.7	Επιμετρήσεις Εύλογης αξίας.....	102
14.8	Πολιτικές και διαδικασίες διαχείρισης κεφαλαίου	103
15	Γεγονότα μετά την περίοδο αναφοράς.....	104

A. Έκθεση Ελέγχου Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

Προς τους Μετόχους της Εταιρείας «SINGULARLOGIC A.E.»

Έκθεση ελέγχου επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας «SINGULARLOGIC A.E.» (η Εταιρεία), οι οποίες αποτελούνται από την εταιρική και ενοποιημένη κατάσταση οικονομικής θέσης της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2018, τις εταιρικές και ενοποιημένες καταστάσεις αποτελεσμάτων χρήσεως και συνολικού εισοδήματος, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την χρηματοοικονομική θέση της Εταιρείας και των θυγατρικών αυτής (ο Όμιλος) κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018, την χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις ταμειακές τους ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ), όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βάση γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ) όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στην παράγραφο της έκθεσής μας «Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων». Είμαστε ανεξάρτητοι από την Εταιρεία και τις ενοποιούμενες θυγατρικές της καθ' όλη τη διάρκεια του διορισμού μας σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών, όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα και έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και του προαναφερόμενου Κώδικα Δεοντολογίας. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Ουσιώδης αβεβαιότητα που σχετίζεται με τη συνέχιση της δραστηριότητας

Επιστούμε την προσοχή σας στη σημείωση 9.1 των οικονομικών καταστάσεων όπου περιγράφεται ότι το σύνολο των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων του Ομίλου και της Εταιρείας υπερβαίνουν το σύνολο των κυκλοφορούντων στοιχείων του ενεργητικού κατά ποσό € 66,41 εκ. και € 63,99 εκ. αντίστοιχα καθώς και ότι ο Όμιλος βρίσκεται σε συζητήσεις με τα πιστωτικά ιδρύματα με σκοπό την αναδιάρθρωση υφιστάμενων δανειακών υποχρεώσεων του.

Οι παραπάνω συνθήκες υποδηλώνουν την ύπαρξη ουσιώδους αβεβαιότητας σχετικής με την απρόσκοπτη συνέχιση της δραστηριότητας του Ομίλου και της Εταιρείας. Η επιτυχής ολοκλήρωση της αναδιάρθρωσης των ανωτέρω αποτελεί βασική προϋπόθεση της επάρκειας του κεφαλαίου κίνησης του Ομίλου και της Εταιρείας. Όπως αναφέρεται στην ίδια σημείωση, η διοίκηση έχει προβεί στον σχεδιασμό δράσεων για τη βελτίωση της χρηματοοικονομικής θέσης του Ομίλου και της Εταιρείας και την ομαλή συνέχιση των δραστηριοτήτων τους, προϋπόθεση η οποία έχει ληφθεί υπόψη κατά τη σύνταξη των συνημμένων οικονομικών καταστάσεων με βάση την αρχή της συνέχισης της επιχειρηματικής δραστηριότητάς τους.

Η γνώμη μας δεν τροποποιείται σε σχέση με το θέμα αυτό.

Άλλες πληροφορίες

Η διοίκηση είναι υπεύθυνη για τις άλλες πληροφορίες. Οι άλλες πληροφορίες περιλαμβάνονται στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, για την οποία γίνεται σχετική αναφορά στην “Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων”, αλλά δεν περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελέγχου επί αυτών.

Η γνώμη μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις άλλες πληροφορίες και δεν εκφράζουμε με τη γνώμη αυτή οποιασδήποτε μορφής συμπέρασμα διασφάλισης επί αυτών.

Σε σχέση με τον έλεγχό μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να αναγνώσουμε τις άλλες πληροφορίες και, με τον τρόπο αυτό, να εξετάσουμε εάν οι άλλες πληροφορίες είναι ουσιωδώς ασυνεπείς με τις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις ή τις γνώσεις που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχο ή αλλιώς φαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες. Εάν, με βάση τις εργασίες που έχουμε εκτελέσει, καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι υπάρχει ουσιώδες σφάλμα σε αυτές τις άλλες πληροφορίες, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε το γεγονός αυτό. Δεν έχουμε τίποτα να αναφέρουμε σχετικά με το θέμα αυτό.

Ευθύνες της διοίκησης επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου, που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, η διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και αν η διοίκηση είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Εταιρεία και τον Όμιλο ή να διακόψει τη δραστηριότητά τους, ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προβεί σε αυτές τις ενέργειες.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, στο σύνολό τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ’ όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για την γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.

- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας και του Ομίλου.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τη διοίκηση.
- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από τη διοίκηση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Εταιρεία και ο Όμιλος να παύσουν να λειτουργούν ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.
- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων καθώς και το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.
- Συλλέγουμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με την χρηματοοικονομική πληροφόρηση των οντοτήτων ή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εντός του Ομίλου για την έκφραση γνώμης επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Είμαστε υπεύθυνοι για την καθοδήγηση, την επίβλεψη και την εκτέλεση του ελέγχου της Εταιρείας και των θυγατρικών της. Παραμένουμε αποκλειστικά υπεύθυνοι για την ελεγκτική μας γνώμη.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στη διοίκηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 του Ν.4336/2015 (μέρος Β), σημειώνουμε ότι:

- Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτιστεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των άρθρων 43α και 107Α και της παραγράφου 1 (περιπτώσεις γ' και δ') του άρθρου 43ββ του κ.ν. 2190/1920 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31/12/2018.
- Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχό μας, για την Εταιρεία «SINGULARLOGIC Α.Ε.» και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου.

Αθήνα, 23 Απριλίου 2019
Ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Θανάσης Ξύνας
Α.Μ. ΣΟΕΛ 34081

Ορκωτοί Ελεγκτές Σύμβουλοι Επιχειρήσεων
Ζεφύρου 56, 17564 Παλαιό Φάληρο
Α.Μ. ΣΟΕΛ 127

B. Ετήσια έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου επί των ενοποιημένων και ατομικών Οικονομικών Καταστάσεων της χρήσης από 1 Ιανουαρίου 2018 - 31 Δεκεμβρίου 2018.

Αγαπητοί Μέτοχοι,

Η παρούσα έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου αφορά τη χρήση 2018 και περιλαμβάνει την πραγματική απεικόνιση των επιδόσεων των δραστηριοτήτων της Εταιρείας και της χρηματοοικονομικής θέσης της, την αναφορά των σημαντικών γεγονότων που έλαβαν χώρα κατά το 2018, τα σημαντικότερα γεγονότα μετά τη λήξη της χρήσης καθώς και τις προοπτικές της.

Η έκθεση περιέχει επίσης την περιγραφή των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων για την επόμενη χρήση, την παράθεση των σημαντικών συναλλαγών της Εταιρείας και του Ομίλου με τα συνδεδεμένα τους μέρη καθώς και μη χρηματοοικονομικά στοιχεία - έκθεση βιώσιμης ανάπτυξης.

1. Γενική Ανασκόπηση Έτους – Μακροοικονομικό Περιβάλλον

Το 2018 υπήρξε χρονιά ενίσχυσης για την αγορά της πληροφορικής στην Ελλάδα.

Παράλληλα, σύμφωνα με στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, ο ρυθμός ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας για το 2018 ήταν χαμηλότερος από τις προβλέψεις, καθώς σημείωσε μία μικρή πτώση στο τέταρτο τρίμηνο για την οποία ευθύνεται μία μείωση στις ιδιωτικές επενδύσεις.

Τα δεδομένα δείχνουν ότι ο ρυθμός ανάπτυξης της οικονομίας για το 2018 έμεινε στο 1,9%, 0,2 ποσοστιαίες μονάδες κάτω από την πρόβλεψη της κυβέρνησης, αλλά πιο κοντά στο 2%, όπου ήταν και πρόβλεψη της Κομισιόν.

2. Οικονομική Ανασκόπηση Ομίλου

Ο Όμιλος στη διάρκεια των δύο ετών επισκόπησης, 2017 και 2018, παρουσιάζει αυξημένη γεωγραφική συγκέντρωση πωλήσεων στην Ελλάδα και κατά συνέπεια υψηλή συσχέτιση με το προαναφερθέν οικονομικό περιβάλλον και την εξέλιξη του κλάδου στην χώρα.

Συμπερασματικά, μέσα στο προαναφερθέν οικονομικό περιβάλλον, η Εταιρεία και κατά συνέπεια ο Όμιλος υλοποιώντας το πρόγραμμα λειτουργικής αναδιάρθρωσης που εκπόνησε στα τέλη του 2017 με πρωταρχικό σκοπό την επιστροφή στην κερδοφορία κατάφερε μια σημαντική αύξηση των πωλήσεων η οποία συνοδεύεται από ποιοτική βελτίωση της κερδοφορίας της.

Κατά συνέπεια το 2018 οι ενοποιημένες **πωλήσεις** του Ομίλου SingularLogic διαμορφώθηκαν στα € 41,5 εκ. έναντι € 37,5 εκ. το 2017, σημειώνοντας αύξηση 10%. Το **μικτό κέρδος** διαμορφώθηκε σε € 10 εκ έναντι € 6 εκ. στη χρήση 2017 διαμορφώνοντας το περιθώριο κέρδους σε 24% στο 2018 έναντι 16% στο 2017. Τα λειτουργικά κέρδη **EBITDA** ανήλθαν σε €1,6 εκ. έναντι ζημιών EBITDA €(4,7)εκ. στη χρήση 2017.

Αναφορικά στο κεφάλαιο κίνησης στα δάνεια και στη ρευστότητα του Ομίλου και της Εταιρείας γίνεται εκτενής ανάλυση στην ενότητα «2. Διαχείριση κινδύνων» της παρούσας Έκθεσης.

Ανάλυση πωλήσεων

Στον πίνακα που ακολουθεί παρατίθεται η ανάλυση των πωλήσεων του Ομίλου ανά κατηγορία εσόδου για την περίοδο 01/01/2018-31/12/2018:

ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΠΩΛΗΣΕΩΝ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ

(Ποσά σε Ευρώ)	01/01/2018- 31/12/2018	%	01/01/2017- 31/12/2017	%
Πωλήσεις αδειών χρήσης λογισμικού	3.167.950	7,63%	3.013.836	8,03%
Πωλήσεις συντήρησης λογισμικού	15.344.575	36,97%	14.733.272	39,24%
Πωλήσεις υπηρεσιών	17.711.971	42,67%	14.994.154	39,94%
Πωλήσεις εμπορευμάτων	5.282.344	12,73%	4.802.911	12,79%
Σύνολο	41.506.840	100,00	37.544.172	100,00

3. Διαχείριση Κινδύνων

Ο Όμιλος εκτίθεται σε κινδύνους όπως ο συναλλαγματικός κίνδυνος, ο κίνδυνος τεχνολογικών εξελίξεων, ο πιστωτικός κίνδυνος και ο επιτοκιακός κίνδυνος.

(α) Συναλλαγματικός Κίνδυνος

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται κυρίως στην Ε.Ε. και συνεπώς η έκθεση σε κίνδυνο συναλλαγματικών ισοτιμιών δεν είναι μεγάλη. Παρόλα αυτά προκύπτει κίνδυνος από εμπορικές συναλλαγές σε ξένο νόμισμα όπως επίσης και από καθαρές επενδύσεις σε οικονομικές οντότητες του εξωτερικού, τα καθαρά περιουσιακά στοιχεία των οποίων εκτίθενται σε κίνδυνο συναλλαγματικών ισοτιμιών (κυρίως σε USD και σε RON Ρουμανίας). Το ύψος των συναλλαγών αυτών δεν είναι σημαντικό και δεν ακολουθείται πολιτική αντιστάθμισης του συναλλαγματικού κινδύνου.

(β) Κίνδυνος Τεχνολογικών Εξελίξεων

Οι τεχνολογικές εξελίξεις που αφορούν στη δραστηριότητα των εταιρειών του κλάδου της Πληροφορικής, ενδέχεται να επηρεάσουν την ανταγωνιστικότητά τους, έχοντας ως αποτέλεσμα την ύπαρξη συνεχούς ανάγκης ανανέωσης και ενημέρωσης. Ενδεχομένως, κάποιες σημαντικές και αναγκαίες διαφοροποιήσεις στην υπάρχουσα τεχνολογία να απαιτήσουν σημαντικές επενδύσεις και περίοδο λειτουργικής ενοποίησης στην υπάρχουσα δραστηριότητα. Σε κάθε περίπτωση σημειώνεται ότι η Εταιρεία καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια προκειμένου να είναι επαρκώς καλυμμένη έναντι του κινδύνου της μειωμένης τεχνολογικής εξέλιξης με τους ακόλουθους τρόπους:

- Αναπτύσσοντας τα προϊόντα της σε ευρέως διαδεδομένες διεθνείς πλατφόρμες που έχουν σημαντικό χρόνο ζωής και συνεπάγονται αντίστοιχη επένδυση σε επίπεδο τεχνογνωσίας από την πελατειακή βάση,
- Έχοντας εμπειρία υιοθέτησης και προσαρμογής της ανάπτυξης των προϊόντων της στα πλέον σύγχρονα λειτουργικά συστήματα και τεχνολογίες,
- Λαμβάνοντας μέρος σε ευρωπαϊκά έργα, όπως τα ακόλουθα:
 - CloudDBAppliance «European Cloud In-Memory Database Appliance with Predictable Performance for Critical Applications»
 - BADGER «RoBot for Autonomous unDerGround trenchless opERations, mapping and navigation»
 - 5G-MEDIA «Programmable edge-to-cloud virtualization fabric for the 5G Media industry
 - BPR4GDPR Business Process Re-engineering and functional toolkit for GDPR compliance
 - BOUNCE Predicting Effective Adaptation to Breast Cancer to Help Women to BOUNCE Back

- FINSEC Integrated Framework for Predictive and Collaborative Security of Financial Infrastructures
- COG-LO - COGNitive Logistics Operations through secure, dynamic and ad-hoc collaborative networks

με μοναδικό στόχο την ενημέρωση και την αναγνώριση των πλέον καινοτόμων τεχνολογιών για την ενδεχόμενη ένταξή τους στη διαδικασία ανάπτυξης των προϊόντων της.

(γ) Πιστωτικός κίνδυνος και κίνδυνος ρευστότητας

Ο Όμιλος για τις εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις, δεν εκτίθεται σε εξαιρετικά σημαντικούς πιστωτικούς κινδύνους. Οι απαιτήσεις προέρχονται από μία μεγάλη, ευρεία πελατειακή βάση. Ο Όμιλος ελέγχει διαρκώς τις απαιτήσεις του, είτε χωριστά είτε κατά ομάδα και ενσωματώνει τις πληροφορίες αυτές στους ελέγχους του πιστωτικού ελέγχου. Όπου είναι διαθέσιμες χρησιμοποιούνται εξωτερικές εκθέσεις ή αναλύσεις σχετικά με τους πελάτες.

Ο Όμιλος διαχειρίζεται τις ανάγκες ρευστότητάς του με προσεκτική παρακολούθηση των χρεών των μακροπρόθεσμων και βραχυπρόθεσμων χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων καθώς επίσης και των πληρωμών που πραγματοποιούνται καθημερινά. Οι ανάγκες ρευστότητας παρακολουθούνται σε διάφορες χρονικές ζώνες, σε καθημερινή και εβδομαδιαία βάση καθώς και σε μια κυλιόμενη περίοδο 30 ημερών. Οι μακροπρόθεσμες ανάγκες ρευστότητας για τους επόμενους 6 μήνες και το επόμενο έτος προσδιορίζονται μηνιαία. Η ληκτότητα των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων την 31η Δεκεμβρίου 2018 για τον Όμιλο και την Εταιρεία αναλύεται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ				ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
	31/12/2018				31/12/2018			
	Βραχυπρόθεσμες		Μακροπρόθεσμες		Βραχυπρόθεσμες		Μακροπρόθεσμες	
	Εντός 6 μηνών	6 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Αργότερο από 5 έτη	Εντός 6 μηνών	6 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Αργότερο από 5 έτη
<i>Ποσά σε €</i>								
Ομολογίες πληρωτέες στην επόμενη χρήση	1.000.000	50.443.996	-	-	1.000.000	50.313.996	-	-
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικών μισθώσεων	-	2.493	5.850	-	-	-	-	-
Εμπορικές Υποχρεώσεις	3.531.811	4.493.609	-	-	4.552.630	3.006.070	-	-
Λοιπές Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	8.571.232	6.682.482	197.602	-	7.829.920	6.164.333	-	-
Βραχυπρόθεσμος Δανεισμός	-	11.270.794	-	-	-	10.101.174	-	-
	13.103.043	72.893.375	203.453	-	13.382.550	69.585.574	-	-
<i>Ποσά σε €</i>								
Ομολογίες πληρωτέες στην επόμενη χρήση	52.789.716	-	130.000	-	52.789.716	-	-	-
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικών μισθώσεων	-	2.493	8.235	-	-	-	-	-
Εμπορικές Υποχρεώσεις	3.767.964	4.196.675	-	-	4.539.214	3.026.143	-	-
Λοιπές Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	7.811.596	6.601.540	-	-	7.070.339	6.363.342	-	-
Βραχυπρόθεσμος Δανεισμός	5.411.236	-	-	-	4.235.717	-	-	-
	69.780.511	10.800.708	138.235	-	68.634.986	9.389.484	-	-

Ο Όμιλος και η Εταιρεία κατά την 31/12/2018 παρουσιάζουν αρνητικό κεφάλαιο κίνησης, καθώς οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις τους υπερβαίνουν τα κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού κατά € 66.413χιλ. και € 63.990 χιλ. αντίστοιχα, με το σημαντικότερο μέρος των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων να αφορά σε βραχυπρόθεσμο δανεισμό.

Την 31/12/2018 τα δάνεια του Ομίλου ανέρχονται σε € 62.723 χιλ. και αφορά σε βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις ποσό € 62.717 χιλ. Αντίστοιχα τα δάνεια της Εταιρείας ανέρχονται σε € 61.415 χιλ. και αφορούν στο σύνολό τους σε βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις. Στις βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις του Ομίλου και της Εταιρείας περιλαμβάνονται ομολογιακά δάνεια ποσού € 51.314 χιλ. τα οποία συμβατικά έληξαν την 31/01/2018. Στο πλαίσιο της διαπραγμάτευσης με τα πιστωτικά ιδρύματα των ανωτέρω υποχρεώσεων η Εταιρεία απέστειλε αιτήματα παροχής συναίνεσης αναφορικά με την παράταση της λήξης τους και έλαβε παράταση μέχρι την 31/10/2018. Σε συνέχεια των ανωτέρω τον Ιανουάριο του 2019 η Εταιρεία έλαβε παράταση των ομολογιακών δανείων μέχρι την 31/01/2020 με αναδρομική ισχύ από 31/10/2018. Παράλληλα την 31/12/2018 δεν τηρούνταν οι χρηματοοικονομικοί όροι που ρύθμιζαν τις ανωτέρω τραπεζικές υποχρεώσεις

Η Διοίκηση της SingularLogic βρίσκεται σε διαδικασία συζητήσεων με τις πιστώτριες τράπεζες με σκοπό την αναδιάρθρωση των εν λόγω δανείων.

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω γεγονότων αλλά και δεδομένου ότι η Διοίκηση δεν έχει λάβει καμία ένδειξη ότι οι ενέργειες που έχει σχεδιάσει δεν θα ολοκληρωθούν επιτυχώς, εκτιμάται ότι δεν θα αντιμετωπίσει θέματα χρηματοδότησης και ρευστότητας του Ομίλου και της Εταιρείας εντός των επόμενων 12 μηνών (βλ. σημειώσεις 9.1 και 13.19)

δ) Επιτοκιακός κίνδυνος

Ο Όμιλος εκτίθεται σε κίνδυνο μεταβολής των μελλοντικών ταμειακών ροών λόγω μεταβολής των επιτοκίων καθώς έχει εκδώσει Ομολογιακά δάνεια ενώ έχει λάβει βραχυπρόθεσμα δάνεια με κυμαινόμενο επιτόκιο.

4. Σημαντικά Γεγονότα κατά τη Διάρκεια της Χρήσης

4.1 ΝΕΑ ΕΡΓΑ

- Το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων (ΥΠ.Π.Ε.Θ.) ανέθεσε, μετά από διαγωνισμό, στη SingularLogic, μέλος του Ομίλου MIG, τα έργα για την προμήθεια και εγκατάσταση εξοπλισμού ΤΠΕ σχολικών μονάδων Πρωτοβάθμιας, Δευτεροβάθμιας και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, Στερεάς Ελλάδας και Ιονίων Νήσων. Τα έργα συγχρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση - Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και από Εθνικούς Πόρους.
- Η Γενική Εμπορίου & Βιομηχανίας (ΓΕΒ) Α.Ε., από τους σημαντικότερους προμηθευτές βιομηχανικού και υδραυλικού εξοπλισμού στην Ελλάδα και στην Ανατολική Ευρώπη, επέλεξε το Galaxy CRM της SingularLogic, μέλος του Ομίλου MIG, για τη βελτιστοποίηση των διαδικασιών πωλήσεων και την αναβάθμιση της εξυπηρέτησης και της εμπειρίας των πελατών της.
 - Vodafone Ανάθεση έργου BSS Applications Consulting & Development
 - Papastratos Ανάθεση έργου Tobacco Product Directive System
 - Attica Group Ανάθεση έργου SAP 4/HANA Implementation
 - AXA Ανάθεση έργου Web Presence Transformation on Liferay
 - Protergia & Metka Ανάθεση έργου B2B CRM & Billing Reform
 - ALPHA SUPPORTING SERVICES: Διαχείριση Παγίων όλων των θυγατρικών της Alpha Bank

- MENTITEPPA (MASTIHA SHOPS): GALAXY ERP και CRM, δρομολόγηση πωλητών XVAN μικρής και μεγάλης λιανικής, RETAIL στα καταστήματα.
- ΛΑΒΔΑΣ: GALAXY ERP, Διαχείριση παραγωγής, προγραμματισμός παραγωγής.
- TOP ELECTRONIC COMPONENTS: Galaxy ERP-CRM
- BINGO: Διαχείριση πωλήσεων XVAN
- ΚΟΝΤΕΛΛΗΣ Ι. ΠΑΥΛΟΣ: Έργο διαχείρισης αποθηκών (WMS) και e-Commerce B2B για τις παραγγελίες των αντιπροσώπων και συνεργατών.
- ERGOTECH (ΟΜΙΛΟΣ RAVAGO): Galaxy ERP
- IDEAL: Galaxy ERP
- ΠΑΡΑΚΥΡΙΑΚΟΥ Α.Μ.: Galaxy CRM/LOYALTY
- HERON: HRMS
- GALENICA: Διαχείριση Παραγωγής
- ΒΙΟΚΑΡΠΟΣ: Galaxy ERP

4.2 ΒΡΑΒΕΥΣΕΙΣ –ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ

- Τον Ιανουάριο 2018 ολοκληρώθηκε με επιτυχία η πιστοποίηση της SingularLogic ως Bronze Reseller & Service Partner από την Tableau. Η πιστοποίηση αφορά στο σχεδιασμό και στην ανάπτυξη προηγμένων λύσεων επιχειρηματικής ευφυίας (B.I.) και ανάλυσης δεδομένων, ώστε να παράγουν κατανοητές πληροφορίες, στην πλατφόρμα Tableau.
- Τον Φεβρουάριο 2018 η θυγατρική SENSE ONE AE βραβεύθηκε από τον Παγκόσμιο Σύνδεσμο Πληροφορικής & Υπηρεσιών Τεχνολογίας WITSA ως μία από τις κορυφαίες εταιρείες διεθνώς στο χώρο του Internet of Things.
- Το Σεπτέμβριο του 2018 η SingularLogic βραβεύτηκε από την Alliance For Digital Employability (AFDEmp) για τη συνεισφορά της στην καταπολέμηση της ανεργίας και την ενίσχυση της απασχολησιμότητας των νέων στον κλάδο της Πληροφορικής, μέσω της συμμετοχής της στα προγράμματα δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας Coding Bootcamps.
- Δύο χρυσά βραβεία στα BITE AWARDS 2018 στην κατηγορία "Επιχειρησιακές Εφαρμογές" σε συνεργασία με την HELEXPO-ΔΕΘ για την υλοποίηση της ολοκληρωμένης λύσης Galaxy ERP και CRM και στην κατηγορία "Λιανεμπόριο" σε συνεργασία με την OXFORD COMPANY για την υλοποίηση έργου βασισμένου στην πλατφόρμα Galaxy.
- Ασημένιο βραβείο στα BITE AWARDS 2018 στην κατηγορία "Εφαρμογές και Λύσεις για την Κεντρική και Αποκεντρωμένη Δημόσια Διοίκηση", έλαβε η πλατφόρμα συναλλαγών του πολίτη με τους ΟΤΑ eLocalGovernments.gr, της SingularLogic.
- Χάλκινο βραβείο στα BITE AWARDS 2018 στην κατηγορία "Εξειδικευμένες Εφαρμογές σε Επιχειρηματικούς Κλάδους", έλαβε η εφαρμογή AGRIPHARM που βασίζεται στην πλατφόρμα Galaxy.
- Η SingularLogic βραβεύτηκε από την Oracle με το "Customer Advocacy Βραβείο" στο "Oracle Partner Day CEE", που πραγματοποιήθηκε στις 21/3/2018 στο Βουκουρέστι.
- Η SenseOne διακρίθηκε ως Merit Winner στην κατηγορία Emerging Digital Solutions Award, στα WITSA Global ICT Excellence Awards 2018, για τις εξαιρετικές επιδόσεις της, στις θεματικές αγορές των ψηφιακών λύσεων για "Smart Buildings" και "Smart Cities".
- Τον Απρίλιο του 2018 ολοκληρώθηκε με απόλυτη επιτυχία η πιστοποίηση της Εταιρείας, σύμφωνα με το Διεθνές Πρότυπο ISO 20000-1:2011 για τη Διαχείριση Υπηρεσιών Πληροφορικής.

4.3 ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ

Την 31/03/2018 απεβίωσε ο πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρείας εκλέχθηκε από την Έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας κατά τη συνεδρίασή της στις 24/04/2018, και με βάση το ταυτόχρονο πρακτικό της

συγκροτήθηκε σε σώμα περαιτέρω δε αποφασίστηκε η εκπροσώπηση της εταιρείας καθώς και η παροχή δικαιώματος εκπροσώπησης της εταιρείας και σε μη μέλη του Δ.Σ, και το οποίο πρακτικό υποβλήθηκε στην αρμόδια υπηρεσία του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Αθηνών και η σχετική ανακοίνωση έλαβε αριθμό πρωτοκόλλου 1173926/21.05.2018 και αναρτήθηκε στο δικτυακό τόπο του Γενικού Εμπορικού Μητρώου (Γ.Ε.Μ.Η.).

Τα μέλη του Δ.Σ έχουν ως ακολούθως:

Γεώργιος Κωνσταντόπουλος, του Παναγιώτη, Πρόεδρος & Διευθύνων Σύμβουλος
Γεώργιος Ευστρατιάδης του Ευστρατίου, Μέλος
Christophe Henri Vivien του Francois, Μέλος
Αναστάσιος Κυπριανίδης του Γεωργίου, Μέλος
Καψάσκης Στέφανος του Κωνσταντίνου, Μέλος

Την 24/04/2018 ανακοινώνεται η εκλογή και η συγκρότηση νέας τριμελούς Επιτροπής Ελέγχου, αποτελούμενη από τους κ.κ.:

Γεώργιο Ευστρατιάδη του Ευστρατίου, Πρόεδρος
Αναστάσιο Κυπριανίδη του Γεωργίου, Μέλος
Στέφανο Καψάσκη του Κωνσταντίνου, Μέλος

Σημαντικά γεγονότα μετά τη λήξη της χρήσης

Η SingularLogic, μέλος του Ομίλου MIG, ολοκλήρωσε με επιτυχία την πιστοποίησή της ως Oracle Cloud Excellence Implementer (CEI). Η πιστοποίηση της SingularLogic, Gold Partner της Oracle, αφορά στο Customer Experience Engagement Oracle Cloud για την Ανατολική και Κεντρική Ευρώπη.

Η SingularLogic, μέλος του Ομίλου MIG, εμπλουτίζει τις υπηρεσίες της στον τομέα της Ασφάλειας Δεδομένων και επενδύει στην ανάπτυξη της τεχνογνωσίας της και των δεξιοτήτων των στελεχών της, εντάσσοντας στο portfolio των υπηρεσιών της τις λύσεις ασφάλειας της Check Point Software Technologies, για τις οποίες πιστοποιήθηκε ως 2 Stars Partner.

5. Προοπτικές για το 2019

Σε σχεδόν σταθερό έδαφος αναμένεται να κινηθεί το 2019 η ελληνική αγορά Πληροφορικής, μετά τις αρνητικές επιδόσεις που σημείωσε την τριετία 2015-2017 και την κατά 2,5% διόρθωση το έτος 2018. Βασικοί παράγοντες ανάπτυξης της αγοράς Πληροφορικής θα συνεχίσουν να είναι οι υπηρεσίες και το λογισμικό, ενώ χαμηλότερη επίδοση εκτιμάται ότι θα έχει ο εξοπλισμός. Η Εταιρεία συνεχίζει τη διαδικασία επανασχεδιασμού όλων των λειτουργιών της, τόσο σε επίπεδο οργανωτικής δομής όσο και προϊόντικής βάσης, όπως έχουν διαμορφωθεί τα τελευταία χρόνια από τις διάφορες εξαγορές και συγχωνεύσεις εταιρειών του κλάδου. Η δραστηριοποίηση της Εταιρείας στους τομείς των υπηρεσιών πληροφορικής (integrator) και του λογισμικού (software), αποτελεί συγκριτικό πλεονέκτημα έναντι των ανταγωνιστών, προσφέροντας στην Εταιρεία ευκαιρίες ανάπτυξης σε διάφορες αγορές και κλάδους της ελληνικής οικονομίας, αξιοποιώντας όλους τους ανθρώπινους και τεχνολογικούς συντελεστές που διαθέτει σήμερα.

6. Σημαντικές συναλλαγές μεταξύ της εταιρείας και συνδεδεμένων μερών

Οι συναλλαγές της Εταιρείας με συνδεδεμένα με αυτήν μέρη κατά την έννοια του ΔΛΠ 24 πραγματοποιήθηκαν υπό τους συνήθεις όρους της αγοράς.

Τα ποσά των εσόδων και εξόδων της χρήσης 2018 και τα υπόλοιπα των απαιτήσεων και υποχρεώσεων της 31/12/2018 για τον Όμιλο και την Εταιρεία που έχουν προκύψει από συναλλαγές με τα συνδεδεμένα μέρη παρουσιάζονται στη σημείωση 13.30 της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης.

7. SingularLogic - Έκθεση Μη Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης

Η SingularLogic αποτελεί μια ιστορική Εταιρεία στην ελληνική αγορά πληροφορικής με παράλληλη πολυετή παρουσία σε επιλεγμένες διεθνείς αγορές. Κατά τη διάρκεια του πλήθους των ετών λειτουργίας της έχει επιτύχει σημαντικές διακρίσεις και έχει αποκτήσει μια διευρυμένη πελατειακή βάση, επιτυγχάνοντας σταθερές και πιστές συνεργασίες. Τα προϊόντα και τις λύσεις έχουν εμπιστευτεί διακεκριμένες επιχειρήσεις στην ελληνική αγορά σε διάφορους κλάδους της οικονομίας.

Οι δραστηριότητες της περιλαμβάνουν την ανάπτυξη και διάθεση προϊόντων επιχειρηματικού λογισμικού, τη μελέτη, σχεδίαση και υλοποίηση Ολοκληρωμένων Λύσεων Πληροφορικής για τον Ιδιωτικό και Δημόσιο Τομέα, υπηρεσίες outsourcing καθώς και τη διάθεση και υποστήριξη προϊόντων καταξιωμένων διεθνών οίκων πληροφορικής.

Όραμα μας

είναι η Επιχειρηματική αξία από Ανθρώπους για Ανθρώπους.

Αποστολή μας

Να βοηθούμε ανθρώπους και επιχειρήσεις να απελευθερώσουν τη δυναμική τους, απλοποιώντας την πολυπλοκότητα που αντιμετωπίζουν, μέσω της ψηφιακής καινοτομίας και βέλτιστων επιχειρηματικών πρακτικών.

Οι αξίες μας:

- Ταπεινότητα
- Αφοσίωση στο αποτέλεσμα
- Πάθος για βελτίωση
- Ενθουσιασμός
- Ευφυής Συνεργατικότητα

Οι στρατηγικής σημασίας προτεραιότητες της Εταιρείας είναι:

- Η εφαρμογή πολιτικών και διαδικασιών που συμβάλλουν στην επίτευξη χρηστής εταιρικής διακυβέρνησης
- Η εφαρμογή συστήματος διαχείρισης της ποιότητας των υπηρεσιών της πιστοποιημένο κατά ISO 20001 (Σύστημα για τη Διαχείριση Παροχής Υπηρεσιών Πληροφορικής)
- Η εφαρμογή συστήματος Διαχείρισης της Ασφάλειας των Πληροφοριών πιστοποιημένο κατά ISO 27001
- Η ανάληψη πρωτοβουλιών και δραστηριοτήτων για την ανάπτυξη των εργαζομένων της καθώς και για την υποστήριξη της κοινωνίας με προτεραιότητα τις ευπαθείς κοινωνικές ομάδες.

Το συνεχώς μεταβαλλόμενο επιχειρηματικό και τεχνολογικό περιβάλλον απαιτεί ευελιξία, και οι επιχειρηματικές εφαρμογές θα πρέπει να ανταποκρίνονται στις σύγχρονες απαιτήσεις. Η SingularLogic διαθέτει ευρύ portfolio προϊόντων και καινοτόμων υπηρεσιών πληροφορικής.

Στο ανθρώπινο δυναμικό της Εταιρείας, που αριθμοί συνολικά τα 489 άτομα, συγκαταλέγονται έμπειρα στελέχη με υψηλή εξειδίκευση και πελατοκεντρική φιλοσοφία.

Η SingularLogic διαθέτει προϊόντα

Παρέχει ολοκληρωμένες υπηρεσίες

Αναπτύσσει λύσεις

Galaxy Enterprise Suite Galaxy Commercial Galaxy CRM Galaxy Retail Galaxy Hospitality Galaxy Payroll Station Manager Accountant moRE Λύσεις για OTA	Επιχειρηματικές Εφαρμογές Ολοκλήρωση Συστημάτων Διοίκηση Έργων Ανάπτυξη Λογισμικού Υποστήριξη IT Business Process Outsourcing Business Service Provisioning SingularLogic Data Center	Διαχείριση Επιχειρησιακών Πόρων Διαχείριση Σχέσεων Πελατών Επιχειρηματική Ευφυΐα Διαχείριση Ανθρώπινου Δυναμικού Portals / Content Management Διαχείριση Χρηματοπιστωτικών Υπηρεσιών

Η συνοπτική και περιεκτική αποτύπωση του επιχειρηματικού μοντέλου της SingularLogic περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

SingularLogic Επιχειρηματικό Μοντέλο

Κρίσιμες συνεργασίες	Κύριες δραστηριότητες	Αξία/ χρησιμότητα	Τμήματα αγοράς που απευθύνεται η Εταιρεία
<p>Συνεργασία με καταξιωμένους διεθνείς οίκους πληροφορικής (ERP, CRM και Retail).</p>	<p>I. Μελέτη, σχεδίαση και υλοποίηση ολοκληρωμένων λύσεων πληροφορικής</p> <p>II. Ανάπτυξη και διάθεση προϊόντων επιχειρηματικού λογισμικού.</p> <p>III. Ανάπτυξη και διάθεση εφαρμογών για λειτουργία και χρήση μέσω έξυπνων κινητών συσκευών τηλεφώνων, καθώς και λύσεων λογισμικού ως συνδρομητική υπηρεσία.</p> <p>IV. Διάθεση και υποστήριξη προϊόντων καταξιωμένων διεθνών οίκων πληροφορικής.</p> <p>V. Υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας, σε Τηλεπικοινωνιακούς Οργανισμούς, Οργανισμούς Υγείας, εταιρίες Τροφίμων και Ποτών και Οργανισμούς του Δημόσιου Τομέα.</p>	<p>Ανάπτυξη και διάθεση καινοτόμων προϊόντων επιχειρηματικού λογισμικού, μελέτη, σχεδίαση και υλοποίηση ολοκληρωμένων έργων πληροφορικής για τον Ιδιωτικό και Δημόσιο τομέα, καθώς και διάθεση και υποστήριξη προϊόντων καταξιωμένων διεθνών οίκων πληροφορικής.</p>	<p>Η Εταιρεία προσφέρει ολοκληρωμένες λύσεις στον Ιδιωτικό και Δημόσιο τομέα, τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό.</p>
<p>Διάρθρωση κόστους</p> <ul style="list-style-type: none"> Αμοιβές και Παροχές εργαζομένων. Ειδικές συμβάσεις με Οίκους τους εξωτερικού για αγορά πνευματικών δικαιωμάτων για μεταπώληση/διάθεση αδειών χρήσεως επί προϊόντων λογισμικού. 	<p>Διάρθρωση εσόδων</p> <p>Τα έσοδα της SingularLogic προέρχονται από την παροχή των παραπάνω υπηρεσιών και την πώληση HW εξοπλισμού.</p>	<p>Βασικές ανάγκες των πελατών που ικανοποιεί η SingularLogic είναι:</p> <p>Η SingularLogic μέσω των υπηρεσιών υψηλής ποιότητας που παρέχει, είναι σε θέση να καλύπτει κάθε ανάγκη που μπορεί να προκύψει για προϊόντα επιχειρηματικού λογισμικού.</p>	<p>ΚΑΝΑΛΙΑ</p> <p>Τα κύρια κανάλια μέσω των οποίων η SingularLogic έρχεται σε επαφή με υποψήφιους πελάτες είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> Διαγωνισμοί έργων του Δημοσίου

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Αγορά HW και εξοπλισμού υποστήριξης λογισμικών. ▪ Αμοιβές εξωτερικών συνεργατών. ▪ Αγορές λογισμικού. 			<ul style="list-style-type: none"> ▪ Εκθέσεις εσωτερικού και εξωτερικού ▪ Συστάσεις από το υπάρχον πελατολόγιο ▪ Μέσω της συμμετοχής της σε μεγάλα ευρωπαϊκά έργα. ▪ Μέσω των συνεργατών της ▪ Μέσω του εταιρικού της ιστότοπου.
---	--	--	---

(αποτύπωση βάσει μοντέλου των Yves Pigneur και Alexander Osterwalder)

Διακρίσεις και βραβεύσεις

Μέσω των διακρίσεων και βραβεύσεων που έλαβε η Εταιρεία κατά τη διάρκεια του 2018, αναγνωρίζεται τόσο η συμβολή της στην ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών, όσο και η άριστη εξυπηρέτηση που προσφέρει στους πελάτες της. Οι σημαντικότερες διακρίσεις και βραβεύσεις για το έτος 2018, αφορούν:

- **Δύο χρυσά βραβεία στα BITE AWARDS 2018** στην κατηγορία "**Επιχειρησιακές Εφαρμογές**" σε συνεργασία με την **HELEXPO-ΔΕΘ** για την υλοποίηση της ολοκληρωμένης λύσης Galaxy ERP και CRM και στην κατηγορία "Λιανεμπόριο" σε συνεργασία με την **OXFORD COMPANY** για την υλοποίηση έργου βασισμένου στην πλατφόρμα Galaxy.
- **Ασημένιο βραβείο στα BITE AWARDS 2018** στην κατηγορία "**Εφαρμογές και Λύσεις για την Κεντρική και Αποκεντρωμένη Δημόσια Διοίκηση**", έλαβε η πλατφόρμα συναλλαγών του πολίτη με τους OTA eLocalGovernments.gr, της SingularLogic.
- **Χάλκινο βραβείο στα BITE AWARDS 2018** στην κατηγορία "**Εξειδικευμένες Εφαρμογές σε Επιχειρηματικούς Κλάδους**", έλαβε η εφαρμογή **AGRIPHARM** που βασίζεται στην πλατφόρμα Galaxy.
- Βράβευση από την **Alliance For Digital Employability (AFDEmp)** για την συνεισφορά της Εταιρείας στην καταπολέμηση της ανεργίας και την ενίσχυση της απασχολησιμότητας των νέων στον κλάδο της Πληροφορικής, μέσω της συμμετοχής της στα προγράμματα δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας Coding Bootcamps.
- Βράβευση από την Oracle με το "**Customer Advocacy Βραβείο**" στο "Oracle Partner Day CEE", που πραγματοποιήθηκε στις 21/3/2018 στο Βουκουρέστι. Η SingularLogic αναγνωρίστηκε για τις ποιοτικές υλοποιήσεις των Cloud λύσεων της Oracle στην εταιρεία Forthnet/Nova, οι οποίες προσέφεραν στην εταιρεία άμεσα οφέλη, με αποτέλεσμα να επεκτείνει τη χρήση επιπλέον Cloud λύσεων της Oracle (Marketing, Sales, CPQ), σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα.
- Η θυγατρική **SenseOne AE** βραβεύτηκε από τον Παγκόσμιο Σύνδεσμο Πληροφορικής & Υπηρεσιών Τεχνολογίας **WITSA** ως μία από τις κορυφαίες εταιρείες διεθνώς στο χώρο του **Internet of Things**.

Η SingularLogic μέσω των δραστηριοτήτων της δημιουργεί αξία για την οικονομία και την κοινωνία. Η προστιθέμενη αξία που παράγεται από τις δραστηριότητές της επιστρέφει σε μεγάλο βαθμό στους εργαζόμενους, στους συνεργάτες της και στην ευρύτερη κοινωνία. Σε αυτό το πλαίσιο, η Εταιρεία φροντίζει ώστε να αναπτύσσεται αμφίδρομη επικοινωνία με τους εργαζόμενους, πελάτες, μετόχους και όλες τις ομάδες συμμετόχων, προκειμένου να υπάρχει συνεχής καταγραφή και ανταπόκριση στις ανάγκες τους.

Επικοινωνία με τους συμμετόχους και ουσιαστικά θέματα

Η SingularLogic έχει αναγνωρίσει ως συμμετόχους/ενδιαφερόμενα μέρη τα πρόσωπα ή οργανισμούς/εταιρείες που μπορεί να επηρεάζει ή/και, να επηρεάζεται από, ή/και να θεωρούν ότι επηρεάζονται από τις δραστηριότητες της Εταιρείας. Οι ομάδες ενδιαφερομένων μερών είναι:

- μέτοχοι
- εργαζόμενοι
- πελάτες
- προμηθευτές
- συνεργάτες
- κράτος και ρυθμιστικές αρχές
- χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί
- επιστημονική κοινότητα
- δίκτυο πωλήσεων (μεταπωλητές)
- ευρύτερο δημόσιο
- κοινωνία
- Μ.Μ.Ε.

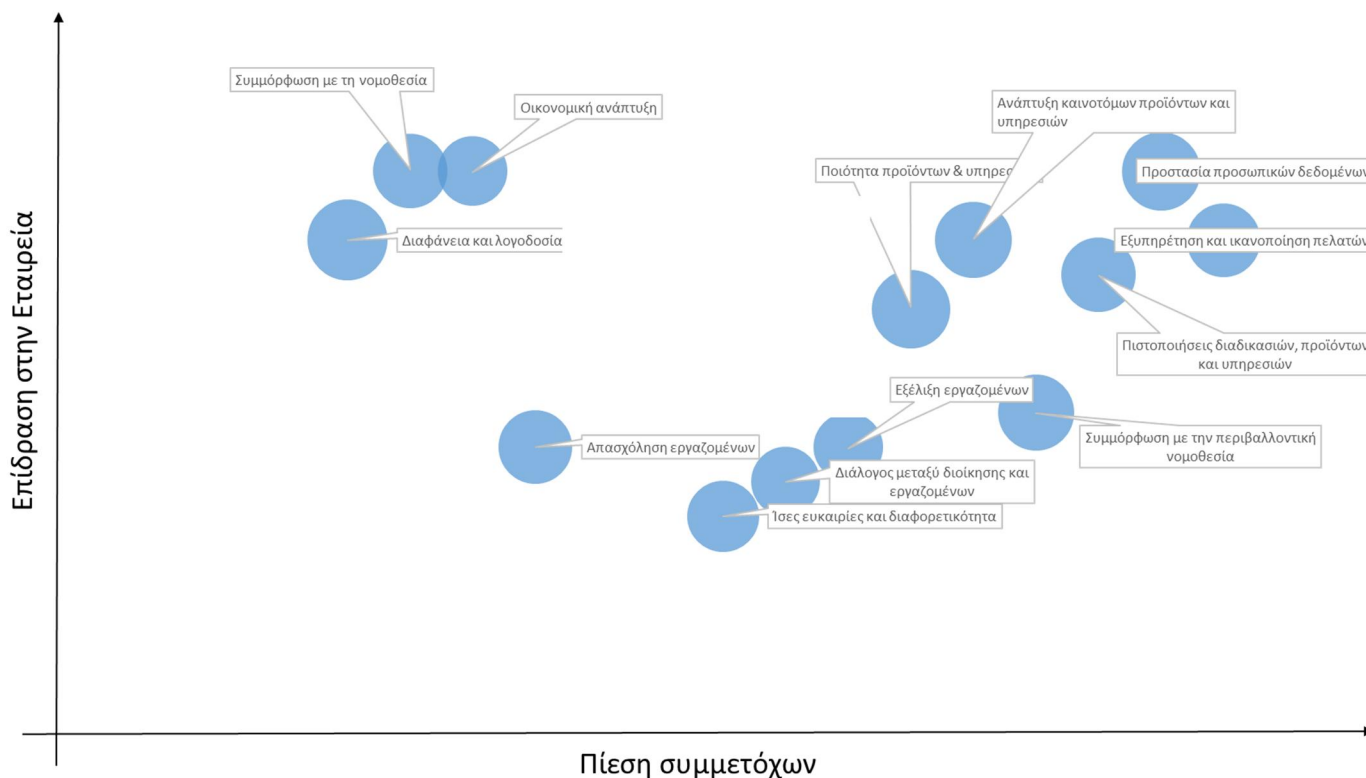
Η υπεύθυνη, ειλικρινής και διαφανής επικοινωνία με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη και η πλήρης συμμόρφωση με την ισχύουσα νομοθεσία και το θεσμικό πλαίσιο περί θεμιτού ανταγωνισμού αποτελεί δέσμευση για τη SingularLogic και τους εργαζομένους της, προκειμένου να δημιουργούνται και να διατηρούνται σχέσεις εμπιστοσύνης με την κοινωνία και το ευρύτερο επιχειρηματικό περιβάλλον.
απόσπασμα από την Πολιτική Επαγγελματικής Συμπεριφοράς

Οι προβληματισμοί, οι προσδοκίες και τα θέματα που απασχολούν τους συμμετόχους της Εταιρείας σε σχέση με τις δραστηριότητές της, απασχολούν τη διοίκηση του οργανισμού που επιδιώκει με την αμφίδρομη επικοινωνία και το διάλογο μαζί τους να βελτιώνεται στα σημεία που διαπιστώνει αδυναμία ικανοποίησής τους.

Για την ανάπτυξη της παρούσας Έκθεσης Μη Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης πραγματοποιήθηκε από τη διοικητική ομάδα της Εταιρείας μια πρωταρχική ανάλυση των ουσιαστικών θεμάτων της SingularLogic.

Τα αποτελέσματα απεικονίζονται ως εξής:

Ουσιαστικά Θέματα SingularLogic

Ο κάθετος άξονας αφορά στην επίδραση των ουσιαστικών θεμάτων στη λειτουργία της Εταιρείας.

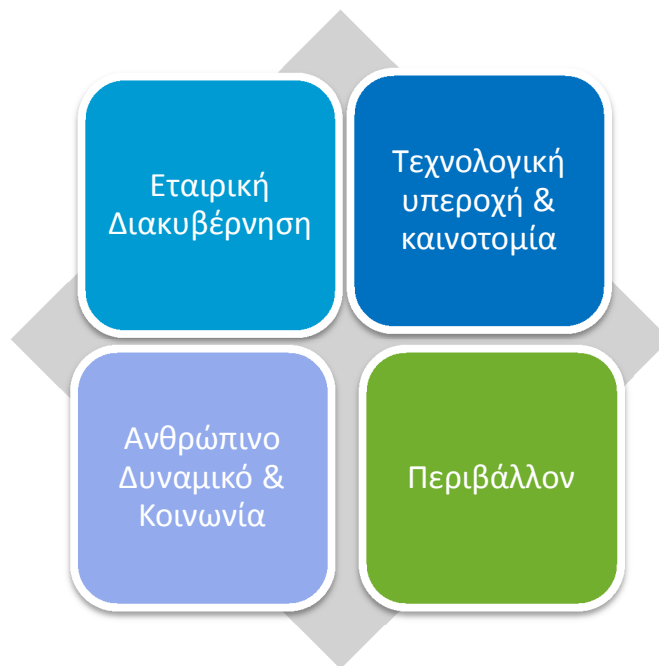
Ο οριζόντιος άξονας αφορά στην πίεση που ασκούν οι συμμετοχοί στην Εταιρεία αναφορικά με τα θέματα αυτά.

Ουσιαστικά θέματα

Οικονομική ανάπτυξη	Απασχόληση εργαζομένων	Ποιότητα προϊόντων & υπηρεσιών
Συμμόρφωση με τη νομοθεσία	Διάλογος μεταξύ διοίκησης και εργαζομένων	Ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών
Διαφάνεια και λογοδοσία	Ίσες ευκαιρίες και διαφορετικότητα	Εξυπηρέτηση και ικανοποίηση πελατών
Προστασία προσωπικών δεδομένων	Εξέλιξη εργαζομένων	Πιστοποιήσεις διαδικασιών, προϊόντων και υπηρεσιών
	Συμμόρφωση με την περιβαλλοντική νομοθεσία	

Για την υλοποίηση της αποστολής της, η Εταιρεία αναπτύσσει και παρέχει αξιόπιστες και κοινωνικά υπεύθυνες υπηρεσίες και προϊόντα εφαρμόζοντας βέλτιστες πρακτικές στη διαχείριση Ποιότητας, Περιβάλλοντος, Ασφάλειας Πληροφοριών και Υπηρεσιών Πληροφορικής, όπως επιβεβαιώνεται από τις σχετικές πιστοποιήσεις κατά ISO 9001, ISO14001, ISO 27001 και ISO 20000.

Για τη SingularLogic η υπεύθυνη επιχειρηματικότητα αποτελεί επιλογή στρατηγικής σημασίας για την επίτευξη των επιχειρηματικών της στόχων. Οι δράσεις που αναλαμβάνει αφορούν τέσσερις κύριους άξονες:

Αξονας: Εταιρική Διακυβέρνηση

Η SingularLogic επιδιώκοντας τη μεγιστοποίηση της αξίας της προς όφελος των μετόχων της, όσων συμβάλλουν στην ανάπτυξή της αλλά και της κοινωνίας γενικότερα, έχει αναπτύξει ένα πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης το οποίο περιλαμβάνει:

1. όργανα διοίκησης με σαφείς ρόλους, αρμοδιότητες και υποχρεώσεις,
2. κατάλληλη οργανωτική δομή και εταιρικές διαδικασίες,
3. αποτελεσματικό σύστημα εσωτερικού ελέγχου και
4. οργανωμένο σύστημα επικοινωνίας τόσο με το εξωτερικό, όσο και με το εσωτερικό της περιβάλλον.

Βασικό στοιχείο του πλαισίου Εταιρικής Διακυβέρνησης που εφαρμόζεται στην Εταιρεία αποτελεί η Επιτροπή Ελέγχου, η οποία υποστηρίζει το Διοικητικό Συμβούλιο στην άσκηση των εποπτικών καθηκόντων του, στην εξασφάλιση της διαφάνειας στις εταιρικές δραστηριότητες, και στην εκπλήρωση των υποχρεώσεων και ευθυνών του έναντι των μετόχων.

Η υπηρεσία εσωτερικού ελέγχου επιπρόσθετα πραγματοποιεί αξιολόγηση και ανασκόπηση των δραστηριοτήτων της Εταιρείας, στοχεύοντας στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών διαχείρισης κινδύνων, των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου και εταιρικής διακυβέρνησης.

Αρχής της Πρόληψης και διαχείριση κινδύνων

Η SingularLogic έχει αναγνωρίσει και περιγράψει με σαφήνεια τις περιοχές κινδύνων και εφαρμόζει συγκεκριμένες διαδικασίες οι οποίες έχουν αναπτυχθεί με βάση την **Αρχή της Πρόληψης**.

Με στόχο τη μείωση της πιθανότητας, αλλά και της σημαντικότητας επέλευσης των κινδύνων, η Εταιρεία λαμβάνει προληπτικές δράσεις και ενέργειες. Σε αυτό το πλαίσιο, η Εταιρεία:

1. Υλοποιεί συστηματικά συγκεκριμένο πρόγραμμα διαχείρισης χρηματοοικονομικών κινδύνων.
2. Εφαρμόζει κριτήρια λειτουργίας και ασφάλειας στην εργασία που βρίσκονται σε συμφωνία με την ελληνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία, όπως αναλυτικά περιγράφονται στην Πολιτική Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία.

3. Έχει πραγματοποιήσει Αξιολόγηση Περιβαλλοντικών Πλευρών, σύμφωνα με τις διαδικασίες του Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης που εφαρμόζει.
4. Υλοποιεί συστηματικά αξιολόγηση πόρων και κινδύνων για την ασφάλεια των πληροφοριών στο πλαίσιο του Διεθνούς πρότυπου ISO27001 που εφαρμόζει.

Διαφάνεια και καταπολέμηση της διαφθοράς

Στην Εταιρεία δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην υλοποίηση προληπτικών ενεργειών αναφορικά με θέματα διαφάνειας και διαφθοράς με στόχο την ανταπόκριση στις ανάγκες των συμμετόχων. Σε αυτό το πλαίσιο, η Εταιρεία έχει αναπτύξει και εφαρμόζει Πολιτική Επαγγελματικής Συμπεριφοράς, μέσω της οποίας παρέχονται σαφείς κατευθύνσεις για την τήρηση των κανόνων ηθικής εντός και εκτός της Εταιρείας, ενδεικτικά στις σχέσεις με τους προμηθευτές και τους άλλους συμμετόχους.

Ο κανονισμός εργασίας της Εταιρείας περιγράφει με σαφήνεια τις περιοχές κινδύνων και περιλαμβάνει συγκεκριμένες διαδικασίες για τη διασφάλιση της διαφάνειας, οι οποίες έχουν αναπτυχθεί με βάση την **Αρχή της Πρόληψης**.

Η SingularLogic εφαρμόζει σύστημα Εταιρικής Διακυβέρνησης το οποίο προάγει τη διαφάνεια σε όλο το φάσμα των δραστηριοτήτων της Εταιρείας και στοχεύει στην ενίσχυση των δικλίδων ασφαλείας ενάντια σε κάθε είδους παραβατικής συμπεριφοράς.

Προστασία προσωπικών δεδομένων

Τα προσωπικά δεδομένα που διαχειρίζεται η Εταιρεία χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για την αποτελεσματική εξυπηρέτηση των πελατών της, καθώς και για εσωτερικές αναλύσεις και σχετικές αναφορές, λαμβάνοντας υπόψη τα προβλεπόμενα στο νέο κανονισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης 2016/679 (GDPR). Η επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων πραγματοποιείται μέσω ασφαλών εφαρμογών που είτε ανήκουν στην Εταιρεία, είτε έχουν αναπτυχθεί από τη SingularLogic. Ειδικότερα κατά τη διάρκεια του 2018, ξεκίνησε η ενσωμάτωση του GDPR στα συστήματα Διαχείρισης.

Επιπλέον, οι εφαρμογές της SingularLogic, από το σχεδιασμό τους διαθέτουν ενσωματωμένα χαρακτηριστικά που παρέχουν υψηλά επίπεδα ασφαλείας, δυνατότητες ελέγχου και διαβαθμισμένης πρόσβασης στα δεδομένα. Καθώς τα πληροφοριακά συστήματα αποτελούν ένα σημαντικό μέρος της προσαρμογής των επιχειρήσεων στις απαιτήσεις του GDPR, η SingularLogic ενισχύει περαιτέρω τις εφαρμογές της που αφορούν στα συστήματα ERP, CRM, Retail, Hospitality, Εμπορικές και Λογιστικές εφαρμογές και εφαρμογές Ανθρώπινου Δυναμικού με το υποσύστημα Advanced Security. Το υποσύστημα βοηθά τις χιλιάδες επιχειρήσεις πελάτες της, να επιτύχουν αξιόπιστη διαχείριση και έλεγχο των δεδομένων τους, καθώς και να διαμορφώσουν τις διαδικασίες τους ευκολότερα, σύμφωνα με τις αλλαγές που έχει επιφέρει ο Κανονισμός GDPR.

Υπεύθυνη διαχείριση της προμηθευτικής αλυσίδας

Η SingularLogic επιλέγει, διαχειρίζεται και αξιολογεί τους προμηθευτές της με υπευθυνότητα. Οι προμηθευτές είναι σημαντικοί συνεργάτες σε όλο το φάσμα των δραστηριοτήτων που αναπτύσσει η Εταιρεία.

Αναφορικά με τα ποσοτικά στοιχεία των προμηθευτών, οι κατηγορίες των προμηθευτών ανέρχονται σε πέντε. Ο συνολικός αριθμός προμηθευτών κατά το 2018 ανήλθε στους 600. Οι προμηθευτές εσωτερικού είναι το 90,2 % και εξωτερικού το 9,8%.

Αξιολόγηση προμηθευτών και υπερβολάβων

Η αξιολόγηση των προμηθευτών αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της προσπάθειας της Εταιρείας για διαρκή βελτίωση των προϊόντων και των υπηρεσιών της. Πραγματοποιείται ετησίως αξιολόγηση

στους προμηθευτές λαμβάνοντας υπόψη ειδικά κριτήρια. Ειδικότερα, προμηθευτές με περιβαλλοντική επίπτωση αξιολογούνται σε ετήσια βάση ακολουθώντας την εταιρική διαδικασία.

Επιπλέον, για τους προμηθευτές που χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο των διαχειριστικών συστημάτων ISO 27001 και 20001 η Εταιρεία έχει υιοθετήσει εξειδικευμένα κριτήρια για την αξιολόγηση των προμηθευτών των πληροφοριακών συστημάτων και υπηρεσιών.

Άξονας: Τεχνολογική υπεροχή & καινοτομία

Η SingularLogic επενδύει στρατηγικά στην Ποιότητα, προκειμένου να διατηρήσει το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα και την πρωτοποριακή θέση της στην αγορά, μέσω της συνεχούς βελτίωσης της επιχειρηματικής της λειτουργίας και της αποτελεσματικής ικανοποίησης των πελατών της. Σε αυτό το πλαίσιο εφαρμόζει Σύστημα Διαχείρισης Ποιότητας (ΣΔΠ) σύμφωνα με τις απαιτήσεις του διεθνούς προτύπου για την Ποιότητα ISO 9001:2015 το οποίο καλύπτει τις κύριες δραστηριότητές της. Οι στρατηγικοί άξονες του συστήματος Ποιότητας της SingularLogic συνοψίζονται ως εξής:

- Δουλεύουμε συστηματικά και αποτελεσματικά,
- Στοχεύουμε στην ικανοποίηση των αναγκών και των προσδοκιών των πελατών μας και του ευρύτερου επιχειρησιακού περιβάλλοντος στο οποίο λειτουργούμε,
- Τηρούμε την κείμενη νομοθεσία, τους κανονισμούς και τα πρότυπα που αφορούν τις δραστηριότητές μας
- Βελτιώνουμε συνεχώς το σύστημα ποιότητας και την επιχειρηματική μας λειτουργία.

Η τεκμηριωμένη και εγκεκριμένη Πολιτική για την Ποιότητα που υιοθετεί η Εταιρεία, εκφράζει τη βούληση και τη δέσμευση της Ανώτατης Διοίκησης της Εταιρείας ως προς την Ποιότητα και την εξυπηρέτηση του πελάτη.

Επιπλέον, η SingularLogic εφαρμόζει Σύστημα Διαχείρισης Υπηρεσιών Πληροφορικής (ΣΔΥΠ) σύμφωνα με τις απαιτήσεις του διεθνούς προτύπου ISO 20000:2011 και καλύπτει κάποιες από τις κύριες δραστηριότητές της. Με απόλυτη προτεραιότητα την παροχή υπηρεσιών πληροφορικής υψηλής ποιότητας, η Εταιρεία μέσω της εφαρμογής του συστήματος αυτού επιδιώκει:

- 1 Στην επίτευξη των προδιαγραφών, στόχων εξυπηρέτησης και συμβατικών υποχρεώσεων απέναντι στους πελάτες,
- 2 Στην παροχή υψηλών επιπέδων διαθεσιμότητας και αξιοπιστίας των παρεχόμενων υπηρεσιών,
- 3 Στην ταχεία ανταπόκριση στα αιτήματα πελατών εντός των προβλεπόμενων χρόνων.

Από το Νοέμβριο του 2018 τέθηκε σε λειτουργία σύστημα ITSMS (IT Service Management System) για την υποστήριξη του ISO 20001 και επιπλέον έχει επικαιροποιηθεί η τεκμηρίωση του ISO 20001 σύμφωνα με το ITSMS.

Ασφάλεια των πληροφοριών

Η Ασφάλεια των Πληροφοριών αποτελεί πρωταρχική προτεραιότητα της SingularLogic προκειμένου να διασφαλίσει τη συνεχή και αποτελεσματική λειτουργία της, προστατεύοντας τις πληροφορίες και τα πληροφοριακά συστήματα από κάθε απειλή, εσωτερική ή εξωτερική, σκόπιμη ή τυχαία.

Η SingularLogic εφαρμόζει Σύστημα Διαχείρισης Ασφάλειας Πληροφοριών (ΣΔΑΠ) σύμφωνα με τις απαιτήσεις του διεθνούς προτύπου ISO 27001:2013 και καλύπτει κάποιες από τις κύριες δραστηριότητές της. Η Ασφάλεια των Πληροφοριών είναι ευθύνη όλων στη SingularLogic.

Οι στρατηγικοί άξονες της Πολιτικής Ασφάλειας των Πληροφοριών της SingularLogic συνοψίζονται ως εξής:

1. Η εμπιστευτικότητα της πληροφορίας έχει εξασφαλιστεί προστατεύοντάς την από μη εγκεκριμένη πρόσβαση
2. Η ακεραιότητα των πληροφοριών διατηρείται συστημικά και αποτελεσματικά,
3. Οι επιχειρησιακές απαιτήσεις για τη διαθεσιμότητα των πληροφοριών και των συστημάτων καθώς και την ανάκτηση κρίσιμων πληροφοριών και συστημάτων έχουν αναγνωρισθεί και ικανοποιούνται.

Η SingularLogic με την εφαρμογή του Συστήματος Διαχείρισης Ασφάλειας Πληροφοριών, στοχεύει στα ακόλουθα:

- Προστασία των υπολογιστικών πόρων και της διακινούμενης πληροφορίας στις υπηρεσίες της SingularLogic από κάθε απειλή, εσωτερική ή εξωτερική, σκόπιμη ή τυχαία,
- Συστηματική αποτίμηση και αξιολόγηση των κινδύνων που αφορούν στη διασφάλιση πληροφοριών, προσβλέποντας στην ορθή και έγκαιρη διαχείρισή τους,
- Αρχαιοθέτηση δεδομένων, αποφυγή ιών και εξωτερικών εισβολών, έλεγχο πρόσβασης στα συστήματα, καταγραφή όλων των περιστατικών ασφαλείας και διαχείριση απρόσμενων εξελίξεων,
- Διαρκή ενημέρωση της διοίκησης και του προσωπικού σε θέματα ασφάλειας πληροφοριών και τη διεξαγωγή εκπαιδευτικών σεμιναρίων για το προσωπικό,
- Δέσμευση της Διοίκησης της εταιρείας στην πιστή εφαρμογή και στη συνεχή βελτίωση του ΣΔΑΠ, το οποίο συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις του προτύπου ISO 27001.

Το 2018 αποτέλεσε μία χρονιά δυναμικών βελτιώσεων στα συστήματα διαχείρισης της SingularLogic καθώς συνεχίστηκε η ενοποίηση των Διαχειριστικών Συστημάτων, ολοκληρώθηκε η χαρτογράφηση του συνόλου των διαδικασιών της Εταιρείας και υλοποιήθηκαν καθ' όλη τη διάρκεια της χρονιάς συνεχείς επικαιροποιήσεις, συνεχείς εσωτερικές επιθεωρήσεις και βελτιώσεις διαδικασιών.

Επιπρόσθετα, δημιουργήθηκε νέο intranet στο οποίο αναρτήθηκαν το σύνολο των πολιτικών, οδηγιών διαδικασιών του ενοποιημένου Συστήματος Διαχείρισης, με διαβαθμισμένη πρόσβαση και Διάρθρωση βάσει Χρηστικότητας και όχι των επιμέρους συστημάτων διαχείρισης. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να κάνει το Σύστημα Διαχείρισης πιο φιλικό σε κάθε εργαζόμενο.

Στοχοθεσία 2019-2020

Οι στόχοι μας για τα επόμενα έτη στον τομέα της επιχειρησιακής βελτίωσης είναι:

- Συνέχιση της ενοποίησης των Συστημάτων Διαχείρισης της Ποιότητας
- Διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής του ISO 27001.
- Διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής του ISO 2000.
- Ανάπτυξη Συστήματος Διαχείρισης της Επιχειρησιακής Συνέχειας της Εταιρείας (Business Continuity) και στη συνέχεια η πιστοποίησή του με βάση το ISO 22301 B.V.

Άξονας: Ανθρώπινο Δυναμικό & Κοινωνία

Η SingularLogic απασχολεί εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό προκειμένου να παρέχει υψηλού επιπέδου υπηρεσίες στους πελάτες και συνεργάτες της. Η διατήρηση και συνεχής ανάπτυξη και εκπαίδευση των εργαζομένων της αποτελεί αδιαπραγμάτευτη προτεραιότητα.

Η SingularLogic ως εργοδότης δεσμεύεται στη διαμόρφωση ενός ασφαλούς εργασιακού περιβάλλοντος, το οποίο παρέχει δίκαιη ανταμοιβή και διασφαλίζει ισότιμες ευκαιρίες για όλους τους

εργαζόμενους, ανεξαρτήτως φύλου, εθνικής καταγωγής, πολιτικών πεποιθήσεων, θρησκείας, γενετήσιου προσανατολισμού ή άλλου χαρακτηριστικού στοιχείου ή ιδιότητας, η οποία προστατεύεται από την εθνική και διεθνή νομοθεσία για τα ανθρώπινα και εργασιακά δικαιώματα.

Η Εταιρεία δεν ανέχεται κανενός είδους παρενόχληση, εξαναγκασμό ή εκβιασμό προς και από τους εργαζόμενους της και δεσμεύεται στο σεβασμό των θεμελιωδών αρχών και δικαιωμάτων στην ελευθερία, την ασφάλεια και την εργασία, μεταξύ των οποίων το δικαίωμα του συνέρχεστε και συνεταιρίζεσθε. Επιπλέον η SingularLogic δεν θα ανεχθεί σε καμία περίπτωση την τυχόν καταναγκαστική εργασία ή τη μη νόμιμη απασχόληση παιδιών από οποιονδήποτε συνεργάτη της.

απόσπασμα από την Πολιτική Επαγγελματικής Συμπεριφοράς

Στην Εταιρεία έχει αναπτυχθεί και εφαρμόζεται Κανονισμός Εργασίας. Τον Κανονισμό Εργασίας πλαισιώνουν οι εξής πολιτικές:

- Πολιτική Επαγγελματικής Συμπεριφοράς
- Πολιτική Απασχόλησης Συγγενικών Προσώπων
- Πολιτική Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία

Η Εταιρεία έχει καθορίσει το πλαίσιο ορθής επιχειρηματικής και συμπεριφοράς και με βάση αυτό οφείλουν όλοι οι εργαζόμενοι να λειτουργούν και καλύπτει πλήρως τις προβλέψεις του κώδικα Electronic Industry Coalition v4.0 (www.eicc.info) και του συμφώνου Global Compact των Ηνωμένων Εθνών για τις επιχειρήσεις (<http://www.unglobalcompact.org>). Η απασχόληση της SingularLogic κατά τα δυο τελευταία έτη περιλάμβανε τα ακόλουθα στοιχεία:

Ανθρώπινο Δυναμικό ανά φύλο	2017			2018		
	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο
Συνολικό προσωπικό ανά φύλο	353	166	519	329	160	489
Μόνιμοι εργαζόμενοι	348	164	512	324	158	482
Εποχικοί εργαζόμενοι	5	2	7	5	2	7

Ηλικιακή κατανομή ανθρώπινου δυναμικού 2018			
	<30	30-50	51+
Άνδρες	33	215	81
Γυναίκες	15	120	25
Υπο-σύνολα	48	335	106

Το 100% των εργαζομένων καλύπτεται από συμβάσεις εργασίας με το 98,5% να έχει σύμβαση πλήρους απασχόλησης και το 1,5% σύμβαση μερικής απασχόλησης.

Σύμβαση εργασίας	2017			2018		
	Αττική	Υπόλοιπη Ελλάδα	Σύνολο	Αττική	Υπόλοιπη Ελλάδα	Σύνολο
Σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου	464	48	512	441	41	482

Σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου	6	1	7	6	1	7
Σύνολο	470	49	519	447	42	489

Συνολικές προσλήψεις ανά ηλικιακή κατανομή & γεωγραφική τοποθεσία 2018			
	<30	30-50	51+
Αττική	19	46	9
Υπόλοιπη Ελλάδα	1	3	0
Υπο-σύνολα	20	49	9

Προσλήψεις / Αποχωρήσεις	2017	2018
Προσλήψεις	114	78
Αποχωρήσεις (πχ. σύνταξη, λήξη σύμβασης)	157	108

Η πολιτική αμοιβών και παροχών έχει αναπτυχθεί στη SingularLogic με σκοπό την προσέλκυση, απασχόληση και διατήρηση υψηλού επιπέδου με τεχνολογική εξειδίκευση ανθρώπινου δυναμικού. Η αμοιβή κάθε εργαζόμενου αντανακλά το μορφωτικό υπόβαθρο, την εμπειρία, την ευθύνη, αλλά και την αξία / βαρύτητα της θέσης στην αγορά εργασίας. Επιπλέον, ανάλογα με την ιεραρχική βαθμίδα, την προϋπηρεσία του εργαζομένου, και τις αντικειμενικές δυσκολίες που ενδεχομένως αντιμετωπίζει (όπως για παράδειγμα ανάγκη απομακρυσμένης εργασίας), η Εταιρεία προσφέρει επιπρόσθετες παροχές όπως: εταιρικό αυτοκίνητο, χιλιομετρική αποζημίωση, κινητό τηλέφωνο, φορητός Η/Υ κατά περίπτωση και άλλες.

Επιπρόσθετα, στο πλαίσιο ανταμοιβής και διατήρησης σε υψηλό επίπεδο του βαθμού ικανοποίησης των ανθρώπων της, η Εταιρεία προσφέρει μία σειρά από πρόσθετες παροχές τόσο για τον ίδιο τον εργαζόμενο, όσο και για την οικογένειά του, όπως:

1. Ομαδικό Ασφαλιστήριο Συμβόλαιο Νοσηλείας και Ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης
2. Δώρο γέννησης τέκνου
3. Ελαστικό ωράριο προσέλευσης στην εργασία
4. Επιδότηση μεταπτυχιακού προγράμματος
5. Υποστήριξη εταιρικής ομάδας Μπάσκετ
6. Τράπεζα αίματος
7. Εκπτώσεις σε επιλεγμένες παροχές ή προϊόντα των εταιρειών του Ομίλου MIG (π.χ. εκπτώσεις Ομίλου Vivartia: La Pasteria, Goody's, προνομιακές τιμές σε εξετάσεις του Ομίλου Υγεία κ.λπ.)
8. Επιδότηση προϊόντων του καταστήματος everest, που στεγάζεται στις εγκαταστάσεις της εταιρείας.

Επιπρόσθετα, για την πρόσβαση στην Εταιρεία, παρέχεται λεωφορείο μεταφοράς προσωπικού από και προς τις εγκαταστάσεις της Εταιρείας από επιλεγμένους σταθμούς μετρό και προαστιακού.

Εθελοντισμός εργαζομένων

Στο πλαίσιο των δράσεων Εταιρικής Υπευθυνότητας που διοργανώνει η Εταιρεία, η συμμετοχή των εργαζομένων της είναι καθοριστική για την επιτυχία τους. Ειδικότερα κατά τη διάρκεια του 2018 πραγματοποιήθηκαν δράσεις ενίσχυσης διαφόρων ΜΚΟ όπως:

- Πρωινό μπουφέ Αγάπης: Βραβευμένη ενέργεια στα πλαίσια των HR Awards κατά την οποία οι εργαζόμενοι της SingularLogic ετοιμάζουν και διαθέτουν γλυκά και αλμυρά εδέσματα τα

οποία προσφέρουν στους συναδέλφους σε συμβολικές τιμές. Τα έσοδα της δράσης αυτής δίδονται σε ΜΚΟ τις οποίες προτείνουν και επιλέγουν οι ίδιοι εργαζόμενοι.

- Bazaar: Φιλοξενία διαφόρων ΜΚΟ στο πλαίσιο της καθιερωμένης ετήσιας διοργάνωσης “Εβδομάδα Αγάπης” κατά την περίοδο των εορτών των Χριστουγέννων και του Πάσχα, αφιερώνοντας μια ολόκληρη εβδομάδα σε bazaar με σημαντικό κοινωνικό σκοπό.
- Συγκέντρωση πλαστικών καπακιών και παράδοση στον Πανελλήνιο Σύλλογο Πρόληψης Τροχαίων Ατυχημάτων & Στήριξης ΑΜΕΑ ΑΓΑΠΗ ΓΙΑ ΖΩΗ για την αγορά αναπηρικών αμαξιδίων.

Κατά τη διάρκεια του 2018 ενεργοποιήθηκαν δύο ομάδες που απαρτίζονται από τους εργαζόμενους της Εταιρείας, η Ομάδα Μπάσκετ της SingularLogic και η Ομάδα Θεάτρου. Η Εταιρεία υποστηρίζει ένθερμα τις εθελοντικές αυτές ομάδες των ανθρώπων της και έχει αναλάβει όλα τα έξοδα λειτουργίας τους (χώροι προπόνησης /πρόβας, στολές / εμφανίσεις).

Κοινωνικές δράσεις

- Δωρεάν διάθεση λογισμικού για εκπαιδευτικούς σκοπούς σε εκπαιδευτικά ιδρύματα (17) με σκοπό να ενισχυθεί η ποιότητα της εκπαίδευσης των σπουδαστών σε πραγματικές συνθήκες.

Προσφορά σε σχολεία με ιδιαίτερες ανάγκες:

- Οικονομική ενίσχυση προς τους μαθητές του Γυμνασίου Παρακαλάμου του ακριτικού χωριού Πωγωνίου Νομού Ιωαννίνων, για την πραγματοποίηση Εκπαιδευτικής Εκδρομής.
- Διάθεση Η/Υ για τις ανάγκες του 9ου Δημοτικού Σχολείου Κορυδαλλού, το οποίο λειτουργεί 2 τμήματα ένταξης μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, ώστε να μπορούν να πραγματοποιηθούν τα εξατομικευμένα και ομαδικά προγράμματα Ειδικής Αγωγής των μαθητών.

Και επιπλέον, η εταιρική ευχετήρια κάρτα Χριστουγέννων, όπως κάθε χρόνο, αντιστοιχεί σε ποσό που διατίθεται σε ΜΚΟ. Το 2018, όπως και το 2017 η SingularLogic επέλεξε το ΧΑΜΟΓΕΛΟ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ.

Στοχοθεσία 2019-2020

Οι στόχοι μας που αφορούν στο Ανθρώπινο Δυναμικό, για τα επόμενα έτη περιλαμβάνουν:

- Ενίσχυση των καναλιών εσωτερικής επικοινωνίας και διαλόγου μεταξύ της διοίκησης και των εργαζομένων.
- Υποστήριξη εταιρικής ομάδας Θεάτρου.
- Υποστήριξη και κάλυψη του κόστους συμμετοχής στο Μαραθώνιο της Αθήνας για όλους τους εργαζόμενους που επιθυμούν να λάβουν μέρος.
- Παροχή δωρεάν ιατρικών εξετάσεων σε όλες τις γυναίκες της Εταιρείας με αφορμή την ημέρα της Γυναίκας.

Άξονας: Περιβάλλον

Η Singular Logic, ως Εταιρεία παροχής υπηρεσιών, δεν προκαλεί ιδιαίτερα σημαντική επιβάρυνση στο περιβάλλον με τις λειτουργίες της. Ωστόσο, αναγνωρίζοντας τη σημαντικότητα που έχει για όλους τους συμμετοχούς της η προστασία του περιβάλλοντος, εντείνει τις προσπάθειές της στην καταγραφή και βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεών της. Σε αυτό το πλαίσιο έχει προχωρήσει στην αναγνώριση και καταγραφή των σημαντικότερων περιβαλλοντικών επιπτώσεων και εφαρμόζει

Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης το οποίο έχει πιστοποιηθεί με βάση τα κριτήρια του διεθνούς προτύπου ISO 14001.

Ο σκοπός του Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης είναι η αποτελεσματική διαχείριση τυχόν σημαντικών περιβαλλοντικών πλευρών και επιπτώσεων που προκύπτουν από τη λειτουργία της εταιρείας προκειμένου να ελαχιστοποιηθεί η πιθανότητα πρόκλησης ρύπανσης. Επιπλέον, το Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης διασφαλίζει την έγκαιρη εναρμόνιση της λειτουργίας της εταιρείας με τη σχετική περιβαλλοντική νομοθεσία και τη συνεχή βελτίωση της περιβαλλοντικής της επίδοσης.

«Η διοίκηση της SingularLogic αναγνωρίζει ότι η προστασία του Περιβάλλοντος και η εξοικονόμηση των φυσικών πόρων αποτελεί αναπόσπαστο μέρος κάθε υπεύθυνης και αειφόρου επιχειρηματικής ανάπτυξης. Σε αυτό το πλαίσιο η Εταιρεία δεσμεύεται να:

Βελτιώνει συνεχώς το Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης με σκοπό τη βελτίωση της Περιβαλλοντικής της επίδοσης, εφαρμόζοντας κατάλληλες διαδικασίες και προγράμματα, με συγκεκριμένους σκοπούς και στόχους, οι οποίοι ανασκοπούνται και εγκρίνονται από τη Διοίκηση,

Ακολουθεί, μαζί με τους κύριους συνεργάτες της, ορθές Περιβαλλοντικές πρακτικές προκειμένου να συμβάλλει στην προστασία του περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένης της πρόληψης ρύπανσης,

Παρακολουθεί και συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις της Εθνικής και Ευρωπαϊκής Περιβαλλοντικής Νομοθεσίας, των υποχρεώσεων συμμόρφωσης, καθώς και τις απαιτήσεις και προσδοκίες του ευρύτερου επιχειρησιακού περιβάλλοντος στο οποίο λειτουργεί.»

απόσπασμα από την Περιβαλλοντική Πολιτική

Οι κύριες περιβαλλοντικές δράσεις της Εταιρείας για το 2018 αφορούσαν:

- Πραγματοποιήθηκε ανακύκλωση των μπαταριών μολύβδου Ups (συνολικού βάρους 1493kg).
- Η Εταιρεία προμηθεύτηκε ειδικούς κάδους ασφαλούς καταστροφής / ανακύκλωσης χαρτιού αλλά και ασφαλούς καταστροφής / ανακύκλωσης ηλεκτρονικών μέσων αποθήκευσης.
- Εντατικοποιήθηκαν οι έλεγχοι στο πλαίσιο της προληπτικής συντήρησης των κτηρίων.
- Πραγματοποιήθηκαν ενέργειες ευαισθητοποίησης εργαζομένων για την ανακύκλωση και το περιβάλλον.
- Ξεκίνησε η 24ωρη παρακολούθηση και υποστήριξη των κτηριακών εγκαταστάσεων της Εταιρείας, μειώνοντας δραστικά τον κίνδυνο τυχόν διαρροών ή βλαβών, τις ώρες και ημέρες εκτός λειτουργίας.

Δείκτες περιβαλλοντικής επίδοσης της Singular Logic

Κατανάλωση ρεύματος (συνολική και ειδική κατανάλωση ανά ημέρα)

Κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας (σε KWh)	2017	2018	%	Ειδική Κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας (σε KWh/ ημέρα)	2017	2018	%
	Κτήριο Α	994.541	972.413		-2%	Κτήριο Α	2.725
Κτήριο Β	130.560	124.123	-5%	Κτήριο Β	358	340	-5%
ΣΥΝΟΛΟ	1.125.101	1.096.536	-3%	ΣΥΝΟΛΟ	3.125	3.004	-4%

Κατανάλωση νερού* (συνολική και ειδική κατανάλωση ανά ημέρα)

Κατανάλωση Νερού σε m ³	2017	2018
Κατανάλωση νερού (σε lt)	1.448	2.302
Ειδική Κατανάλωση νερού (lt/ημέρα)	4	6

*οι ποσότητες κατανάλωσης νερού για το 2018 είναι αυξημένες καθώς καταργήθηκε η λειτουργία του τρίτου κτηρίου και οι εργαζόμενοι ενσωματώθηκαν στο κτήριο Α και Β.

Διαχείριση αποβλήτων

Απόβλητα σε κιλά (kg)	2017	2018	Τρόπος διαχείρισης
Χαρτί/χαρτόνι	185	890	Ανακύκλωση
Τoner/μελάνια	0	204	Επαναχρησιμοποίηση
Μπαταρίες	75	113	Ανακύκλωση (ΑΦΗΣ)
Ηλεκτρονικός & ηλεκτρικός εξοπλισμός	75	109	Ανακύκλωση (μέσω αδειοδοτημένων συνεργατών)
Ασφαλής καταστροφή χαρτιού	0	66	Ανακύκλωση

Οι ποσότητες των υλικών προς ανακύκλωση είναι αισθητά αυξημένες κατά το 2018 λόγω της εντατικής ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των εργαζόμενων που πραγματοποιήθηκε.

Στοχοθεσία 2019-2020

Η Εταιρεία επιδιώκει συνεχώς τη βελτίωση και θέτει αντίστοιχα στόχους σε θέματα περιβαλλοντικής προστασίας. Ειδικότερα για τα επόμενα έτη στοχεύει να υλοποιήσει τα ακόλουθα:

- Έναρξη της ανακύκλωσης πλαστικού στα κτήριά της.
- Προγραμματίζεται η προσθήκη ανακύκλωσης αλουμινίου.
- Υλοποίησης βελτιωτικών ενεργειών στις κτηριακές υποδομές για την περαιτέρω μείωση της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας.
- Ενέργειες ευαισθητοποίησης εργαζομένων για την ανακύκλωση και το περιβάλλον.
- Συνέχιση της Βελτίωσης των περιβαλλοντικών επιδόσεων.

Στόχος της Εταιρείας είναι να μειώνει το περιβαλλοντικό αποτύπωμά της, ανταποκρινόμενη στις ανάγκες και προσδοκίες των συμμετόχων της και του ευρύτερου επιχειρηματικού περιβάλλοντος στο οποίο λειτουργεί.

Παράρτημα Α: Μεθοδολογία ανάπτυξης της Έκθεσης μη χρηματοοικονομικής πληροφόρησης

Η παρούσα έκδοση αποτελεί τη δεύτερη Έκθεση μη χρηματοοικονομικής πληροφόρησης της SingularLogic και αφορά τη χρήση που έληξε στις 31/12/2018 (από 01/01/2018-31/12/2018), περιγράφοντας με σαφήνεια μια ευρεία γκάμα θεμάτων που σχετίζονται με τον οικονομικό, περιβαλλοντικό και κοινωνικό αντίκτυπο της Εταιρείας, καθώς και τις δράσεις αυτής. Η Έκθεση καλύπτει το σύνολο των δραστηριοτήτων της Εταιρείας στην Ελλάδα. Οι όροι «Εταιρεία» και «SingularLogic» αναφέρονται στην SingularLogic A.E. Για την Έκθεση αυτή, η SingularLogic δεν έχει αναθέσει σε τρίτο ανεξάρτητο μέρος την επαλήθευση των μη χρηματοοικονομικών στοιχείων της, ωστόσο, θα εξετάσει τη δυνατότητα εξωτερικού ελέγχου σε επόμενη έκδοση. Σημειώνεται πως δεν υπήρξαν εξαγορές, πωλήσεις ή κοινοπραξίες ή άλλες δραστηριότητες που θα μπορούσαν να επηρεάσουν τη συγκρισιμότητα των δεδομένων σε ετήσια βάση.

Πηγές πληροφόρησης

Τα δεδομένα και οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στην Έκθεση μη χρηματοοικονομικής πληροφόρησης, έχουν συλλεχθεί από τις καταγεγραμμένες διαδικασίες της Εταιρείας, καθώς επίσης και από τις βάσεις δεδομένων του τηρούνται ως μέρος της εφαρμογής συστημάτων διαχείρισης. Στις περιπτώσεις όπου τα δεδομένα έχουν προκύψει μετά από επεξεργασία ή έχουν βασιστεί σε παραδοχές, γίνεται ειδική αναφορά του τρόπου ή της μεθόδου υπολογισμού τους σύμφωνα με τις οδηγίες του Global Reporting Initiative (GRI).

Πλαίσιο συγγραφής της Έκθεσης

Η Έκθεση μη χρηματοοικονομικής πληροφόρησης της SingularLogic περιέχει Τυποποιημένες Δημοσιοποιήσεις από τις Κατευθυντήριες Οδηγίες GRI για τη Σύνταξη Εκθέσεων Εταιρικής Υπευθυνότητας (GRI-referenced). Παρακάτω παρουσιάζονται οι Γενικές Τυποποιημένες Δημοσιοποιήσεις των Κατευθυντήριων Οδηγιών, όσο και οι δείκτες των GRI Standards που χρησιμοποιήθηκαν για την καταγραφή της επίδοσης της Εταιρείας, στην παρούσα έκδοση.

Γενικές Τυποποιημένες Δημοσιοποιήσεις

<u>Δείκτης</u>	<u>Σελίδα</u>	<u>Δείκτης</u>	<u>Σελίδα</u>	<u>Δείκτης</u>	<u>Σελίδα</u>
102-1	1	102-8	9,10	102-44	3
102-2	1	102-9	7	102-46	Παράρτημα Α
102-3	13	102-10	Παράρτημα Α	102-47	3
102-4	13	102-15	6	102-50	Παράρτημα Α
102-5	1	102-16	1	102-51	Παράρτημα Α
102-6	1	102-40	3	102-52	Παράρτημα Α
102-7	1,9,10,12,13	102-41	9,10	102-54	Παράρτημα Α

Ειδικές Τυποποιημένες Δημοσιοποιήσεις – Δείκτες επίδοσης

<u>Οικονομική απόδοση</u>		<u>Περιβαλλοντική απόδοση</u>		<u>Κοινωνική απόδοση</u>	
<u>Δείκτης</u>	<u>Σελίδα</u>	<u>Δείκτης</u>	<u>Σελίδα</u>	<u>Δείκτης</u>	<u>Σελίδα</u>
204-1	7	302-1	12-13	401-1	9
205-1	6	302-4	12-13	401-2	9-10
206-1	6-7	303-1	12-13	405-1	9-10
		306-2	12-13		

N. Κηφισιά, 22/04/ 2019

Ο Πρόεδρος & Δ/νων Σύμβουλος

Γεώργιος Κωνσταντόπουλος

Γ. Οικονομικές Καταστάσεις

1 Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων

<i>(Ποσά σε €)</i>	Σημ.	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Πωλήσεις	12	41.506.840	37.544.172	37.115.329	33.565.608
Κόστος Πωληθέντων	13.24	(31.606.728)	(31.568.448)	(29.013.718)	(29.044.018)
Μικτό Κέρδος		9.900.113	5.975.725	8.101.612	4.521.590
Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης	13.25	4.442.000	3.896.532	4.191.674	3.533.604
Έξοδα διάθεσης	13.24	(6.920.790)	(9.320.748)	(5.756.353)	(8.040.822)
Έξοδα διοίκησης	13.24	(6.259.372)	(6.909.568)	(5.028.835)	(5.719.620)
Λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης	13.25	(1.430.827)	(1.838.539)	(1.582.669)	(1.761.127)
Αποτελέσματα εκμετάλλευσης		(268.877)	(8.196.599)	(74.572)	(7.466.375)
Χρηματοοικονομικά έσοδα	13.26	7.002	201.962	18.225	207.442
Χρηματοοικονομικά έξοδα	13.26	(3.406.574)	(3.740.563)	(3.327.916)	(3.657.599)
Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα	13.27	(2.670.881)	(2.693.443)	(9.580)	(2.659.109)
Κέρδη/(Ζημίες) προ φόρων		(6.339.330)	(14.428.643)	(3.393.843)	(13.575.641)
Φόρος εισοδήματος	13.28	(897.212)	660.516	(813.750)	638.066
Κέρδη/(Ζημίες) μετά από φόρους		(7.236.542)	(13.768.128)	(4.207.593)	(12.937.575)
Κέρδη χρήσης αποδιδόμενα σε:					
Ιδιοκτήτες της μητρικής		(7.169.892)	(13.627.809)	(4.207.593)	(12.937.575)
Μη ελέγχουσες Συμμετοχές		(66.650)	(140.318)	-	-
		(7.236.542)	(13.768.128)	(4.207.593)	(12.937.575)

Οι συνοδευτικές σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των οικονομικών καταστάσεων.

2 Κατάσταση Συνολικών Εσόδων

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
<i>(Ποσά σε €)</i>				
Κέρδη χρήσης μετά από φόρους	(7.236.542)	(13.768.128)	(4.207.593)	(12.937.575)
Λοιπά συνολικά έσοδα				
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων σε μεταγενέστερες περιόδους:				
Επανεκτίμηση υποχρέωσης παροχών προσωπικού	41.901	80.158	55.112	69.016
Αναβαλλόμενος φόρος επί της επανεκτίμησης της υποχρέωσης παροχών προσωπικού	(12.151)	(23.246)	(15.983)	(20.015)
Αναβαλλόμενοι φόροι επί των αναλογιστικών κερδών/(ζημιών) λόγω της μεταβολής στον φορολογικό συντελεστή	87.305	-	82.270	-
Ποσά που αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων σε μεταγενέστερες περιόδους:				
Συναλλαγματικές διαφορές μετατροπής επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του εξωτερικού	212	(3.386)	-	-
Λοιπά συνολικά έσοδα περιόδου μετά φόρων	117.267	53.526	121.399	49.001
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα χρήσης	(7.119.275)	(13.714.601)	(4.086.194)	(12.888.574)
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα χρήσης αποδιδόμενα σε:				
Ιδιοκτήτες της μητρικής	(7.051.872)	(13.577.721)	(4.086.194)	(12.888.574)
Μη ελέγχουσες Συμμετοχές	(67.404)	(136.880)	-	-

Οι συνοδευτικές σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των οικονομικών καταστάσεων.

3 Κατάσταση Οικονομικής Θέσης

Σημ.	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ		
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017	
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Μη Κυκλοφοριακά Στοιχεία Ενεργητικού					
Ενσώματες Ακίνητοποιήσεις	13.1	1.209.042	1.421.279	1.113.811	1.346.817
Υπεραξία Επιχείρησης	13.3	51.705.844	54.362.987	51.636.150	51.636.150
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	13.2	18.495.928	18.089.409	17.657.722	17.249.964
Επενδύσεις Σε θυγατρικές Επιχειρήσεις	13.4	-	-	1.300.865	1.301.366
Επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις (που ενοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης)	13.5	-	-	-	-
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	13.12	1.531.848	1.845.625	1.461.721	1.795.066
Λοιπά Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού	13.7	59.932	59.932	59.932	59.932
Λοιπά μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού	13.6	282.779	215.514	178.899	333.601
		73.285.372	75.994.747	73.409.099	73.722.895
Κυκλοφορούν Ενεργητικό					
Αποθέματα	13.8	608.043	563.793	550.594	507.522
Πελάτες και Λοιπές Εμπορικές Απαιτήσεις	13.9	14.369.613	15.095.120	14.652.804	15.720.638
Λοιπές Απαιτήσεις	13.10	1.692.320	1.330.736	2.119.902	1.326.576
Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	13.13	-	-	-	-
Λοιπά Κυκλοφοριακά στοιχεία Ενεργητικού	13.11	2.132.929	1.546.737	2.057.569	1.437.152
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	13.15	1.705.465	1.784.000	517.776	504.786
		20.508.370	20.320.386	19.898.647	19.496.675
		93.793.742	96.315.132	93.307.746	93.219.570
Σύνολο Ενεργητικού					
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ					
Μετοχικό κεφάλαιο	13.16.1	900.000	20.643.215	900.000	20.643.215
Υπέρ Το Άρτιο	13.16.1	13.571.728	70.547.001	13.571.728	70.547.001
Λοιπά αποθεματικά	13.16.2	104.326	104.326	73.296	73.296
Αποθεματικά Μετατροπής Ισολογισμού	13.16.2	(25.360)	(25.572)	-	-
Αποτελέσματα Εις Νέον		(12.152.380)	(80.469.829)	(8.998.927)	(80.403.696)
Ίδια κεφάλαια αποδιδόμενα στους μετόχους της Μητρικής		2.398.313	10.799.141	5.546.097	10.859.817
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		234.153	309.971	-	-
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων		2.632.466	11.109.112	5.546.097	10.859.817
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις					
Μακροπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις	13.19	5.850	138.235	-	-
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	13.12	2.214.588	1.879.464	2.225.059	1.886.426
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	13.17	1.821.972	1.748.816	1.647.906	1.594.856
Λοιπές Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις	13.18	197.602	-	-	-
Σύνολο Μακροπρόθεσμων Υποχρεώσεων		4.240.012	3.766.514	3.872.965	3.481.282
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις					
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	13.21	8.025.420	7.964.639	7.558.700	7.565.357
Τρέχουσες Φορολογικές Υποχρεώσεις	13.22	46.649	26.832	-	-
Βραχυπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις	13.19	62.717.283	58.203.445	61.415.170	57.025.433
Λοιπές Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	13.23	15.207.065	14.386.303	13.994.253	13.433.681
Βραχυπρόθεσμες Προβλέψεις	13.20	924.847	858.287	920.561	854.002
Σύνολο Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων		86.921.264	81.439.506	83.888.684	78.878.472
Σύνολο Υποχρεώσεων		91.161.276	85.206.021	87.761.649	82.359.754
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων και Υποχρεώσεων		93.793.742	96.315.132	93.307.746	93.219.570

Οι συνοδευτικές σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των οικονομικών καταστάσεων.

4 Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων

		Ίδια Κεφάλαια Αποδιδόμενα στους μετόχους της Μητρικής							
(Ποσά σε €)	Σημ.	Μετοχικό κεφάλαιο	Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	Λοιπά αποθεματικά	Σ/Δ μετατροπής ισολογισμού θυγατρικής	Αποτελέσματα εις νέον	Σύνολο	Μη ελέγχουσες συμμετοχές	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων
Υπόλοιπα Ιδίων Κεφαλαίων 31/12/2016	13.16	20.643.215	70.547.001	104.326	(22.187)	(66.895.493)	24.376.863	451.801	24.828.664
Μεταφορά μεταξύ αποθ/κών & αποτελεσμ. εις νέον		-	-	-	-	-	-	-	-
Διανομές κερδών		-	-	-	-	-	-	(4.950)	(4.950)
Συναλλαγές με Ιδιοκτήτες		-	-	-	-	-	-	(4.950)	(4.950)
Καθαρά αποτελέσματα χρήσης 1/1-31/12/2017						(13.627.809)	(13.627.809)	(140.318)	(13.768.128)
Καθαρά αποτελέσματα χρήσης (α)		-	-	-	-	(13.627.809)	(13.627.809)	(140.318)	(13.768.128)
Επανεκτίμηση υποχρέωσης παροχών προσωπικού	-	-	-	-	-	75.315	75.315	4.843	3.064
Αναβαλλόμενος φόρος επί της επανεκτίμησης της υποχρέωσης παροχών προσωπικού	-	-	-	-	-	(21.841)	(21.841)	(1.404)	(889)
Αναβαλλόμενοι φόροι επί των αναλογιστικών κερδών/(ζημιών) λόγω της μεταβολής στον φορολογικό συντελεστή	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Συναλλαγματικές διαφορές		-	-	-	(3.386)	-	(3.386)	-	(3.386)
Λοιπά Συνολικά Έσοδα περιόδου (β)		-	-	-	(3.386)	53.474	50.088	3.438	53.526
Συγκεντρωτικά Συνολικά Έσοδα περιόδου (α) + (β)		-	-	-	(3.386)	(13.574.335)	(13.577.721)	(136.880)	(13.714.601)
Υπόλοιπα Ιδίων Κεφαλαίων 31/12/2017		20.643.215	70.547.001	104.326	(25.572)	(80.469.829)	10.799.141	309.971	11.109.112

	Μετοχικό κεφάλαιο	Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	Λοιπά αποθεματικά	Σ/Δ μετατροπής ισολογισμού θυγατρικής	Αποτελέσματα εις νέον	Σύνολο	Μη ελέγχουσες συμμετοχές	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων
Υπόλοιπα Ιδίων Κεφαλαίων 31/12/2017	20.643.215	70.547.001	104.326	(25.572)	(80.469.829)	10.799.141	309.971	11.109.112
Αλλαγή σε λογιστική πολιτική IFRS 9	-	-	-	-	(442.862)	(442.862)	-	(442.862)
Αλλαγή σε λογιστική πολιτική IFRS 15	-	-	-	-	(393.473)	(393.473)	-	(393.473)
Αναβαλλόμενη φορολογία IFRS 15	-	-	-	-	114.107	114.107	-	114.107
Αναπροσαρμοσμένο υπόλοιπο	20.643.215	70.547.001	104.326	(25.572)	(81.192.057)	10.076.913	309.971	10.386.885
Κεφαλαιοποίηση αποθεματικού υπέρ το άρτιο	56.975.273	(56.975.273)	-	-	-	-	-	-
Κεφαλαιοποίηση ζημιών	(76.718.488)	-	-	-	76.718.488	-	-	-
Έξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου	-	-	-	-	(626.728)	(626.728)	-	(626.728)
Διανομές	-	-	-	-	-	-	(8.415)	(8.415)
Συναλλαγές με Ιδιοκτήτες	900.000	13.571.728	104.326	(25.572)	(5.100.297)	9.450.185	301.556	9.751.741
Καθαρά αποτελέσματα χρήσης 1/1-31/12/2018	-	-	-	-	(7.169.892)	(7.169.892)	(66.650)	(7.236.542)
Καθαρά αποτελέσματα χρήσης (α)	-	-	-	-	(7.169.892)	(7.169.892)	(66.650)	(7.236.542)
Επανεκτίμηση υποχρέωσης παροχών προσωπικού	-	-	-	-	46.286	46.286	(4.385)	41.901
Αναβαλλόμενος φόρος επί της επανεκτίμησης της υποχρέωσης παροχών προσωπικού	-	-	-	-	(15.783)	(15.783)	3.631	(12.151)
Αναβαλλόμενοι φόροι επί των αναλογιστικών κερδών/(ζημιών) λόγω της μεταβολής στον φορολογικό συντελεστή	-	-	-	-	87.305	87.305	-	87.305
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	-	212	-	212	-	212
Λοιπά Συνολικά Έσοδα περιόδου (β)	-	-	-	212	117.808	118.020	(753)	117.266
Συγκεντρωτικά Συνολικά Έσοδα περιόδου (α) + (β)	-	-	-	212	(7.052.084)	(7.051.872)	(67.404)	(7.119.275)
Υπόλοιπα Ιδίων Κεφαλαίων 31/12/2018	900.000	13.571.728	104.326	(25.360)	(12.152.380)	2.398.313	234.153	2.632.466

Οι συνοδευτικές σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των οικονομικών καταστάσεων.

5 Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων Μητρικής Εταιρείας

<i>(Ποσά σε €)</i>	Σημ.	Μετοχικό κεφάλαιο	Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	Λοιπά αποθεματικά	Αποτελέσματα εις νέον	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων
Υπόλοιπα Ιδίων Κεφαλαίων 31/12/2016	13.16	20.643.215	70.547.001	73.296	(67.515.122)	23.748.390
Μεταφορά μεταξύ αποθ/κών & αποτελεσμ. εις νέον		-	-	-	-	-
Ποσά από απορρόφηση θυγατρικών		-	-	-	-	-
Συναλλαγές με Ιδιοκτήτες		-	-	-	-	-
Καθαρά αποτελέσματα χρήσης 1/1-31/12/2017		-	-	-	(12.937.575)	(12.937.575)
Καθαρά αποτελέσματα χρήσης (α)		-	-	-	(12.937.575)	(12.937.575)
Επανεκτίμηση υποχρέωσης παροχών προσωπικού		-	-	-	69.016	69.016
Αναβαλλόμενος φόρος επί της επανεκτίμησης της υποχρέωσης παροχών προσωπικού		-	-	-	(20.015)	(20.015)
Λοιπά Συνολικά Έσοδα περιόδου (β)		-	-	-	49.001	49.001
Συγκεντρωτικά Συνολικά Έσοδα περιόδου (α+β)		-	-	-	(12.888.574)	(12.888.574)
Υπόλοιπα Ιδίων Κεφαλαίων 31/12/2017		20.643.215	70.547.001	73.296	(80.403.696)	10.859.817

		Μετοχικό κεφάλαιο	Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	Λοιπά αποθεματικά	Αποτελέσματα εις νέον	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων
Υπόλοιπα Ιδίων Κεφαλαίων 31/12/2017	13.16	20.643.215	70.547.001	73.296	(80.403.696)	10.859.817
Αλλαγή σε λογιστική πολιτική IFRS 9		-	-	-	(415.988)	(415.988)
Αλλαγή σε λογιστική πολιτική IFRS 15		-	-	-	(260.295)	(260.295)
Αναβαλλόμενη φορολογία IFRS 15		-	-	-	75.486	75.486
Αναπροσαρμοσμένο υπόλοιπο		20.643.215	70.547.001	73.296	(81.004.494)	10.259.019
Κεφαλαιοποίηση αποθεματικού υπέρ το άρτιο		56.975.273	(56.975.273)	-	-	-
Κεφαλαιοποίηση ζημιών		(76.718.488)	-	-	76.718.488	-
Έξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου		-	-	-	(626.728)	(626.728)
Συναλλαγές με Ιδιοκτήτες		900.000	13.571.728	73.296	(4.912.734)	9.632.291
Καθαρά αποτελέσματα χρήσης 1/1-31/12/2018		-	-	-	(4.207.593)	(4.207.593)
Καθαρά αποτελέσματα χρήσης (α)		-	-	-	(4.207.593)	(4.207.593)
Επανεκτίμηση υποχρέωσης παροχών προσωπικού		-	-	-	55.112	55.112
Αναβαλλόμενος φόρος επί της επανεκτίμησης της υποχρέωσης παροχών προσωπικού		-	-	-	(15.983)	(15.983)
Αναβαλλόμενοι φόροι επί των αναλογιστικών κερδών/(ζημιών) λόγω της μεταβολής στον φορολογικό συντελεστή		-	-	-	82.270	82.270
Λοιπά Συνολικά Έσοδα περιόδου (β)		-	-	-	121.399	121.399
Συγκεντρωτικά Συνολικά Έσοδα περιόδου (α+β)		-	-	-	(4.086.194)	(4.086.194)
Υπόλοιπα Ιδίων Κεφαλαίων 31/12/2018		900.000	13.571.728	73.296	(8.998.927)	5.546.097

Οι συνοδευτικές σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των οικονομικών καταστάσεων.

6 Κατάσταση των Ταμειακών Ροών

(Ποσά σε €)	Σημ.	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	13.29	487.020	1.939.732	225.019	2.130.189
Καταβληθέντες τόκοι		(2.130.806)	(3.526.737)	(2.058.881)	(3.443.650)
Καταβληθείς φόρος εισοδήματος		(23.671)	(139.752)	-	-
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες		(1.667.457)	(1.726.757)	(1.833.862)	(1.313.461)
Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες					
Αγορές ενσώματων παγίων	13.1	(329.569)	(495.828)	(265.655)	(469.536)
Αγορές άυλων περιουσιακών στοιχείων	13.2	(1.847.476)	(2.356.161)	(1.676.739)	(2.132.601)
Έσοδα από πώληση ενσώματων παγίων		4.150	445	4.147	202
Έσοδα από πώληση άυλων περιουσιακών στοιχείων		40.102	40.634	40.102	40.634
Συμμετοχή σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικής		-	-	(5.000)	-
Πωλήσεις χρηματοοικονομικών στοιχείων σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων		-	1.987.179	-	1.987.179
Τόκοι που εισπράχθηκαν		3.994	15.946	2.683	15.633
Μερίσματα εισπραχθέντα		-	-	8.585	5.050
Εισπράξεις Επιχορηγήσεων		-	-	-	-
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες		(2.128.799)	(807.785)	(1.891.877)	(553.439)
Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες					
Έξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου		(626.728)	-	(626.728)	-
Μερίσματα πληρωθέντα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές		(12.724)	(4.970)	-	-
Δάνεια αναληφθέντα		2.139.457	1.542.155	2.139.457	1.542.155
Δάνεια αναληφθέντα από συνδεδεμένα μέρη		3.750.000	1.500.000	3.750.000	1.555.000
Αποπληρωμή δανεισμού		(1.532.283)	(1.797.210)	(1.524.000)	(1.793.456)
Καθαρές Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες		3.717.721	1.239.976	3.738.729	1.303.700
Καθαρή (μείωση)/ αύξηση στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα		(78.535)	(1.294.567)	12.991	(563.201)
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στην αρχή της περιόδου		1.784.000	3.078.568	504.786	1.067.986
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στο τέλος της περιόδου		1.705.465	1.784.000	517.776	504.786

Οι συνοδευτικές σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των οικονομικών καταστάσεων

7 Γενικές Πληροφορίες

7.1 Γενικές Πληροφορίες για τον Όμιλο

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς όπως αυτά έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων.

Η SingularLogic A.E. είναι η μητρική Εταιρεία του Ομίλου SingularLogic. Η έδρα της Εταιρείας βρίσκεται στη Ν. Κηφισιά επί των οδών Αχαΐας 3 & Τροιζηνίας, και η ηλεκτρονική της διεύθυνση είναι www.singularlogic.eu.

Οι συνημμένες οικονομικές καταστάσεις της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2018 εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο την 22/04/2019 και υπόκεινται στην οριστική έγκριση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων.

8 Αντικείμενο δραστηριότητας

Η SingularLogic δραστηριοποιείται στους κλάδους:

- Έρευνας, σχεδίασης, ανάπτυξης, μεταποίησης, κατασκευής, εμπορίας και προώθησης συστημάτων πληροφορικής και προϊόντων υψηλής τεχνολογίας,
- Παραγωγής, ανάπτυξης και υποστήριξης εφαρμογών λογισμικού (software),
- Παροχής υπηρεσιών λειτουργίας πληροφοριακών συστημάτων πελατών, ολοκληρωμένων λύσεων, καθώς και κάθε μορφής εφαρμογών στον τομέα της πληροφορικής,
- Εμπορίου προγραμμάτων λογισμικού (software), συστημάτων μηχανογραφικού εξοπλισμού (hardware) και λογισμικό συστημάτων (systems software).

Κύριος στόχος της SingularLogic είναι η έγκαιρη εξυπηρέτηση των αναγκών των επιχειρήσεων και των οργανισμών, με υψηλής ποιότητας και ανταγωνιστικές σε κόστος ολοκληρωμένες λύσεις.

Στα πλαίσια αυτής της στρατηγικής, η SingularLogic προσφέρει ένα ευρύ σύνολο από ολοκληρωμένες λύσεις πληροφορικής για τις επιχειρήσεις και τους οργανισμούς του Ιδιωτικού και Δημόσιου Τομέα, που βασίζονται τόσο στο χαρτοφυλάκιο των προϊόντων λογισμικού που έχουν σχεδιασθεί και αναπτυχθεί από τη SingularLogic, όσο και σε εφαρμογές λογισμικού που έχει εξασφαλίσει μέσω στρατηγικών συνεργασιών με οίκους λογισμικού καταξιωμένους διεθνώς, όπως με τις Εταιρείες «SAP HELLAS A.E.», «MICROSOFT HELLAS A.E.» και «ORACLE HELLAS A.E.».

Η SingularLogic διαθέτει ισχυρό πανελλαδικό δίκτυο διανομής, το οποίο ξεπερνάει τους 400 συνεργάτες, εξασφαλίζοντας έτσι τη διανομή και υποστήριξη των προϊόντων της και στις πιο απομακρυσμένες περιοχές της Ελλάδας. Στόχος του δικτύου διανομής είναι η προώθηση, όπως και η άμεση, διαρκής και ποιοτική υποστήριξη των προσφερόμενων προϊόντων της SingularLogic.

Η SingularLogic αποτελεί μια ιστορική εταιρεία στην ελληνική αγορά πληροφορικής με παράλληλη πολυετή παρουσία σε επιλεγμένες διεθνείς αγορές. Κατά τη διάρκεια του πλήθους των ετών λειτουργίας της έχει επιτύχει σημαντικές διακρίσεις και έχει αποκτήσει μια διευρυμένη πελατειακή βάση, επιτυγχάνοντας σταθερές και πιστές συνεργασίες. Τα προϊόντα και τις λύσεις έχουν εμπιστευτεί διακεκριμένες επιχειρήσεις στην ελληνική αγορά σε διάφορους κλάδους της οικονομίας.

9 Πλαίσιο κατάρτισης οικονομικών καταστάσεων

9.1 Αρχή της συνέχισης της δραστηριότητας

Οι ενοποιημένες και εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας της 31ης Δεκεμβρίου 2018 που καλύπτουν τη χρήση από την 1η Ιανουαρίου έως και την 31η Δεκεμβρίου 2018 είναι σύμφωνες με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) που έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), καθώς και των Διεργητικών τους που έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Ερμηνείας Προτύπων (IFRIC) και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2018. Ο Όμιλος εφαρμόζει όλα τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (ΔΛΠ), τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) και τις Διεργητικές τους που έχουν εφαρμογή στις εργασίες του. Οι σχετικές λογιστικές πολιτικές, περίληψη των οποίων παρουσιάζεται παρακάτω στη σημείωση 9.2, έχουν εφαρμοστεί με συνέπεια σε όλες τις παρουσιαζόμενες περιόδους.

Οι εν λόγω Οικονομικές Καταστάσεις έχουν καταρτιστεί βάσει της αρχής της συνέχισης της δραστηριότητας (going concern), η οποία προϋποθέτει ότι η Εταιρεία και οι θυγατρικές της θα έχουν τη δυνατότητα να συνεχίσουν τις λειτουργίες τους ως δρώσες οικονομικές οντότητες στο προβλεπόμενο μέλλον λαμβάνοντας υπόψη τις κάτωθι συνθήκες και τις δράσεις που έχει σχεδιάσει και υλοποιεί η Διοίκηση.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία κατά την 31/12/2018 παρουσιάζουν αρνητικό κεφάλαιο κίνησης, καθώς οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις τους υπερβαίνουν τα κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού κατά € 66.413 χιλ. και € 63.990 χιλ. αντίστοιχα, με το σημαντικότερο μέρος των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων να αφορά σε βραχυπρόθεσμο δανεισμό.

Την 31/12/2018 τα δάνεια του Ομίλου ανέρχονται σε € 62.723 χιλ. με ποσό € 62.717 χιλ. να αφορά σε βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις. Αντίστοιχα τα δάνεια της Εταιρείας ανέρχονται σε € 61.415 χιλ. και αφορούν στο σύνολό τους βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις. Στις βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις του Ομίλου και της Εταιρείας περιλαμβάνονται ομολογιακά δάνεια ποσού € 51.314 χιλ. τα οποία συμβατικά έληγαν την 31/01/2018. Στο πλαίσιο της διαπραγμάτευσης με τα πιστωτικά ιδρύματα των ανωτέρω υποχρεώσεων η Εταιρεία απέστειλε αιτήματα παροχής συναίνεσης αναφορικά με την παράταση της λήξης τους και έλαβε παράταση μέχρι την 31/10/2018. Σε συνέχεια των ανωτέρω τον Ιανουάριο του 2019 η Εταιρεία έλαβε παράταση των ομολογιακών δανείων μέχρι την 31/01/2020 με αναδρομική ισχύ από 31/10/2018. Παράλληλα την 31/12/2018 δεν τηρούνταν οι χρηματοοικονομικοί όροι που ρύθμιζαν τις ανωτέρω τραπεζικές υποχρεώσεις.

Η Διοίκηση της Εταιρείας βρίσκεται σε συζητήσεις με τις πιστώτριες τράπεζες προκειμένου να επιτευχθεί αναδιάρθρωση των εν λόγω δανείων. Στόχος των συζητήσεων είναι η επιμήκυνση της διάρκειας αποπληρωμής των δανείων και η διαμόρφωση πιο ρεαλιστικών χρηματοοικονομικών δεικτών εναρμονισμένων με την τρέχουσα οικονομική συγκυρία. Παρά το γεγονός ότι τα τρέχοντα προβλήματα της ελληνικής οικονομίας και του ελληνικού τραπεζικού κλάδου έχουν οδηγήσει σε πιο αυστηρά κριτήρια δανειοδότησης, η Διοίκηση του Ομίλου εκτιμά ότι η όλη διαδικασία των διαπραγματεύσεων για την αναδιάρθρωση θα ολοκληρωθεί με επιτυχία εντός των επόμενων μηνών.

Αν οι ανωτέρω επιδιωκόμενες ενέργειες της Διοίκησης δεν ολοκληρωθούν επιτυχώς, τότε ενδέχεται να επηρεαστούν δυσμενώς η λειτουργία και οι προοπτικές του Ομίλου, ήτοι ο συνδυασμός των περιγραφόμενων καταστάσεων υποδηλώνει την ύπαρξη αβεβαιότητας σχετικά με τη δυνατότητα συνέχισης της δραστηριότητας του Ομίλου και της Εταιρείας.

Ωστόσο, υπό την προϋπόθεση της επιτυχούς ολοκλήρωσης των ανωτέρω ενεργειών, η Διοίκηση αναμένει εύλογα ότι δεν θα αντιμετωπίσει θέματα χρηματοδότησης και ρευστότητας του Ομίλου και της Εταιρείας εντός των επόμενων 12 μηνών.

9.2 Αλλαγές σε Λογιστικές Πολιτικές

Στις Οικονομικές Καταστάσεις έχουν τηρηθεί οι λογιστικές πολιτικές που χρησιμοποιήθηκαν για να καταρτιστούν οι Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2017, προσαρμοσμένων με νέα Πρότυπα, και τις αναθεωρήσεις επί των Προτύπων που επιτάσσουν τα ΔΠΧΑ (βλ. παραγράφους 9.2.1, 9.2.2 και 9.2.3).

9.2.1 Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες, Αναθεωρήσεις και Τροποποιήσεις υφιστάμενων Προτύπων τα οποία έχουν τεθεί σε ισχύ και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Οι ακόλουθες τροποποιήσεις των ΔΠΧΑ εκδόθηκαν από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και η εφαρμογή τους είναι υποχρεωτική από την 01/01/2018 ή μεταγενέστερα.

- **ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Ιούλιο του 2014, το IASB προέβη στην τελική έκδοση του ΔΠΧΑ 9. Οι βελτιώσεις που επέφερε το νέο Πρότυπο περιλαμβάνουν τη δημιουργία ενός λογικού μοντέλου για την ταξινόμηση και την επιμέτρηση, ένα ενιαίο προνοητικό μοντέλο για «αναμενόμενες ζημιές» απομείωσης, και επίσης, μία ουσιαστικά αναμορφωμένη προσέγγιση για την λογιστική αντιστάθμισης. Η επίδραση από την εφαρμογή στον Όμιλο περιγράφεται στη σημείωση 9.2.3

- **ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Μάιο του 2014, το IASB προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του ΔΠΧΑ 15. Το εν λόγω Πρότυπο είναι πλήρως εναρμονισμένο με τις απαιτήσεις που αφορούν στην αναγνώριση των εσόδων σύμφωνα με τις αρχές τόσο των ΔΠΧΑ όσο και των Αμερικανικών Γενικά Παραδεκτών Λογιστικών Αρχών (US GAAP). Οι βασικές αρχές στις οποίες βασίζεται το εν λόγω Πρότυπο είναι συνεπείς με σημαντικό μέρος της τρέχουσας πρακτικής. Το νέο Πρότυπο αναμένεται να βελτιώσει τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση, καθιερώνοντας ένα πιο ισχυρό πλαίσιο για την επίλυση θεμάτων που προκύπτουν, ενισχύοντας τη συγκρισιμότητα μεταξύ κλάδων και κεφαλαιαγορών, παρέχοντας πρόσθετες γνωστοποιήσεις και διευκρινίζοντας τον λογιστικό χειρισμό του κόστους των συμβάσεων. Το νέο Πρότυπο έρχεται να αντικαταστήσει το ΔΛΠ 18 «Έσοδα», το ΔΛΠ 11 «Κατασκευαστικές Συμβάσεις», καθώς και ορισμένες Διερμηνείες που σχετίζονται με τα έσοδα. Η επίδραση από την εφαρμογή στον Όμιλο περιγράφεται στη σημείωση 9.2.3

- **Διευκρινίσεις στο ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Απρίλιο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση διευκρινίσεων στο ΔΠΧΑ 15. Οι τροποποιήσεις του ΔΠΧΑ 15 δεν μεταβάλλουν τις βασικές αρχές του Προτύπου, αλλά παρέχουν διευκρινίσεις ως προς την εφαρμογή των εν λόγω αρχών. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν τον τρόπο με τον οποίο αναγνωρίζεται μία δέσμευση εκτέλεσης σε μία σύμβαση, πώς προσδιορίζεται αν μία οικονομική οντότητα αποτελεί τον εντολέα ή τον εντολοδόχο, και πώς προσδιορίζεται αν το έσοδο από τη χορήγηση μίας άδειας θα πρέπει να αναγνωρισθεί σε μία συγκεκριμένη χρονική στιγμή ή με την πάροδο του χρόνου.

- **Τροποποίηση στο ΔΠΧΑ 2: «Ταξινόμηση και Επιμέτρηση Συναλλαγών Πληρωμής βασιζόμενων σε Συμμετοχικούς Τίτλους» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Ιούνιο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποίησης περιορισμένου σκοπού στο ΔΠΧΑ 2. Σκοπός της εν λόγω τροποποίησης είναι να παράσχει διευκρινίσεις σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό συγκεκριμένων τύπων συναλλαγών πληρωμής βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους. Πιο συγκεκριμένα, η τροποποίηση εισάγει τις απαιτήσεις σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό της επίδρασης των προϋποθέσεων κατοχύρωσης και μη κατοχύρωσης στην επιμέτρηση των πληρωμών βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους που διακανονίζονται με μετρητά, τον λογιστικό χειρισμό των συναλλαγών πληρωμών βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους που φέρουν ένα χαρακτηριστικό διακανονισμού σε συμψηφιστική βάση για υποχρέωση παρακράτησης φόρου, καθώς και μία τροποποίηση στους όρους και προϋποθέσεις μίας πληρωμής βασιζόμενης σε συμμετοχικούς τίτλους, η οποία μεταβάλλει την ταξινόμηση της συναλλαγής από διακανονιζόμενη με μετρητά σε διακανονιζόμενη με συμμετοχικούς τίτλους. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις ενοποιημένες/εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 4: «Εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα σε συνδυασμό με το ΔΠΧΑ 4 Ασφαλιστικές Συμβάσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Σεπτέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων στο ΔΠΧΑ 4. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να προσδιοριστεί ο χειρισμός των προσωρινών λογιστικών επιδράσεων λόγω της διαφορετικής ημερομηνίας έναρξης ισχύος του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα και του υπό έκδοση Προτύπου για τις ασφαλιστικές συμβάσεις. Οι τροποποιήσεις στις υφιστάμενες απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 4 επιτρέπουν στις οικονομικές οντότητες των οποίων οι κύριες δραστηριότητες συνδέονται με ασφάλιση να αναβάλλουν την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 έως το 2021 («προσωρινή απαλλαγή»), και επιτρέπουν σε όλους τους εκδότες ασφαλιστικών συμβάσεων να αναγνωρίσουν στα λοιπά συνολικά έσοδα, αντί στα κέρδη ή στις ζημιές, τη μεταβλητότητα που ενδέχεται να προκύψει από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 πριν την έκδοση του νέου Προτύπου για τις ασφαλιστικές συμβάσεις («προσέγγιση επικάλυψης»). Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις ενοποιημένες /εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις.

- **Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2014-2016 (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση «Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2014-2016», η οποία αποτελείται από μία σειρά τροποποιήσεων σε ορισμένα Πρότυπα και αποτελεί μέρος του προγράμματος για τις ετήσιες βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις που περιλαμβάνονται στον κύκλο αυτόν και έχουν εφαρμογή για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2018 είναι οι εξής: **ΔΠΧΑ 1:** Διαγραφή των βραχυπρόθεσμων εξαιρέσεων για τους υιοθετούντες για πρώτη φορά τα ΔΠΧΑ, **ΔΛΠ 28:** Επιμέτρηση μίας συγγενούς ή μίας κοινοπραξίας στην εύλογη αξία. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις ενοποιημένες /εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 40: «Μεταφορές Επενδύσεων σε Ακίνητα από ή σε άλλες κατηγορίες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 40. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να ενισχυθεί η αρχή για τις μεταφορές από, ή σε επενδύσεις σε ακίνητα, ώστε να καθοριστεί ότι (α) μία μεταβίβαση από, ή σε επενδύσεις σε ακίνητα θα πρέπει να πραγματοποιείται μόνο εφόσον υπάρχει μεταβολή στη χρήση του ακινήτου, και (β) μία τέτοια μεταβολή στη χρήση του ακινήτου θα περιελάμβανε την αξιολόγηση του κατά ποσόν το εν λόγω ακίνητο πληροί τα κριτήρια ταξινόμησής του ως επενδυτικό ακίνητο. Η εν λόγω μεταβολή στη

χρήση θα πρέπει να υποστηρίζεται από σχετική τεκμηρίωση /αποδεικτικά στοιχεία. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις ενοποιημένες /εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις.

- **ΕΔΔΠΧΑ 22 «Συναλλαγές σε Ξένο Νόμισμα και Προκαταβλητέ Αντάλλαγμα» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση μίας νέας Διερμηνείας, της ΕΔΔΠΧΑ 22. Η εν λόγω Διερμηνεία περιλαμβάνει τις απαιτήσεις σχετικά με τη συναλλαγματική ισοτιμία που θα πρέπει να χρησιμοποιείται κατά την παρουσίαση συναλλαγών σε ξένο νόμισμα (π.χ. συναλλαγές εσόδων) όταν έχει ληφθεί ή δοθεί πληρωμή προκαταβολικά. Η νέα Διερμηνεία δεν έχει επίδραση στις ενοποιημένες /εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις.

9.2.2 Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες, Αναθεωρήσεις και Τροποποιήσεις υφιστάμενων Προτύπων τα οποία δεν έχουν ακόμα τεθεί σε ισχύ ή δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Τα ακόλουθα νέα Πρότυπα και τροποποιήσεις Προτύπων έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), αλλά είτε δεν έχουν ακόμη τεθεί σε ισχύ είτε δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Ιανουάριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του ΔΠΧΑ 16. Σκοπός του έργου του IASB ήταν η ανάπτυξη ενός νέου Προτύπου για μισθώσεις που καθορίζει τις αρχές τις οποίες εφαρμόζουν και τα δύο μέρη σε μία σύμβαση - δηλαδή και ο πελάτης («ο μισθωτής») και ο προμηθευτής («ο εκμισθωτής») - για την παροχή σχετικών πληροφοριών για τις μισθώσεις κατά τρόπο που απεικονίζει πιστά αυτές τις συναλλαγές. Για την επίτευξη αυτού του σκοπού, ο μισθωτής θα πρέπει να αναγνωρίσει τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη μίσθωση. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2019.

Ο Όμιλος θα εφαρμόσει το ΔΠΧΑ 16 από την υποχρεωτική ημερομηνία εφαρμογής του, ήτοι την 1η Ιανουαρίου 2019, χρησιμοποιώντας την τροποποιημένη αναδρομική προσέγγιση. Βάσει αυτής της προσέγγισης, η σωρευτική επίδραση από την αρχική εφαρμογή του Προτύπου θα αναγνωρισθεί ως προσαρμογή των ιδίων κεφαλαίων κατά την ημερομηνία της αρχικής εφαρμογής, χωρίς αναδιατύπωση της συγκριτικής πληροφόρησης. Κατά την ημερομηνία της πρώτης εφαρμογής, ο Όμιλος θα αναγνωρίσει (α) μια υποχρέωση μίσθωσης επιμετρώμενη στην παρούσα αξία που προκύπτει από την προεξόφληση των υπολειπόμενων καταβολών μισθωμάτων με τη χρήση του οριακού επιτοκίου δανεισμού, όπως αυτό ίσχυε κατά την ημέρα της αρχικής εφαρμογής, και (β) ένα δικαίωμα χρήσης στοιχείου του ενεργητικού επιμετρώμενο σε ένα ποσό ίσο με την αντίστοιχη υποχρέωση μίσθωσης, προσαρμοσμένο κατά το ποσό τυχόν προπληρωμένων ή δεδουλευμένων μισθωμάτων.

Για τις βραχυχρόνιες μισθώσεις και τις μισθώσεις για τις οποίες το υποκείμενο στοιχείο του ενεργητικού είναι χαμηλής αξίας, ο Όμιλος θα αναγνωρίσει τα μισθώματα ως έξοδα στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων με τη σταθερή μέθοδο, σύμφωνα με τις σχετικές εξαιρέσεις που παρέχονται από το ΔΠΧΑ 16. Παράλληλα, ο Όμιλος θα εφαρμόσει την πρακτική εφαρμογή του Προτύπου και δεν θα προβεί στον διαχωρισμό των μη μισθωτικών στοιχείων από τα μισθωτικά στοιχεία, αντιμετωπίζοντας λογιστικά κάθε μισθωτικό και συναφές μη μισθωτικό στοιχείο ως ενιαίο μισθωτικό στοιχείο.

Ο Όμιλος προέβη σε ανάλυση της αναμενόμενης επίδρασης του ΔΠΧΑ 16 κατά την 1 Ιανουαρίου 2019. Συνοπτικά, με βάση την τρέχουσα εκτίμηση της Διοίκησης, η επίδραση από την υιοθέτηση του

ΔΠΧΑ 16 ότι θα είναι ως εξής: ο Όμιλος εκτιμά ότι θα αναγνωρίσει στην ενοποιημένη Κατάσταση Οικονομικής Θέσης δικαιώματα χρήσης στοιχείων του ενεργητικού και ισόποσες υποχρεώσεις από μισθώσεις ποσού κατά προσέγγιση μεταξύ € 1.800 χιλ. και € 2.200 χιλ. (Εταιρεία: ποσού κατά προσέγγιση μεταξύ € 1.600 χιλ. και € 2.000 χιλ.) Στην ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων, οι αποσβέσεις αναμένεται να αυξηθούν σε ένα εύρος από € 650 χιλ. έως € 900 χιλ. και τα χρηματοοικονομικά έξοδα αναμένεται να αυξηθούν σε ένα εύρος από € 80 χιλ. έως € 110 χιλ. Η μείωση των εξόδων από ενοίκια αναμένεται να οδηγήσει σε βελτίωση των λειτουργικών κερδών προ χρηματοοικονομικών και επενδυτικών δραστηριοτήτων, αποσβέσεων και απομειώσεων (EBITDA) που θα κυμαίνεται σε ένα εύρος από € 700 χιλ. έως € 1εκ. Η εκτιμώμενη επίδραση αφορά τις υφιστάμενες συμβάσεις κατά την 1 Ιανουαρίου 2019.

Η πραγματική επίδραση της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 16 θα εξαρτηθεί από το επιτόκιο προεξόφλησης του Ομίλου κατά την 1 Ιανουαρίου 2019, τον προσδιορισμό των συμβάσεων μίσθωσης που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του νέου προτύπου κατά την ημερομηνία αυτή και την τελική αξιολόγηση του Ομίλου για τη διάρκεια της μίσθωσης, ιδιαίτερα όσον αφορά την εξάσκηση τυχόν δικαιωμάτων ανανέωσης και τερματισμού.

Το νέο λογιστικό Πρότυπο για τις μισθώσεις, δεν έχει σημαντικό αντίκτυπο για τον Όμιλο ως εκμισθωτή.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 9: «Προπληρωθέντα Στοιχεία με Αρνητική Απόδοση» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Οκτώβριο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΠΧΑ 9. Βάσει των υφιστάμενων απαιτήσεων του ΔΠΧΑ 9, μία οικονομική οντότητα θα επιμετρούσε ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού με αρνητική απόδοση στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, καθώς το χαρακτηριστικό της «αρνητικής απόδοσης» θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι δημιουργεί ενδεχόμενες ταμειακές ροές οι οποίες δεν αποτελούνται μόνο από πληρωμές κεφαλαίου και τόκου. Βάσει των τροποποιήσεων, οι οικονομικές οντότητες επιτρέπεται να επιμετρούν συγκεκριμένα προπληρωτέα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού με αρνητική απόδοση στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων, εφόσον πληρείται μία συγκεκριμένη προϋπόθεση. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2019.

- **ΕΔΔΠΧΑ 23 «Αβεβαιότητα σχετικά με Χειρισμούς Φόρου Εισοδήματος» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Ιούνιο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση μίας νέας Διερμηνείας, της ΕΔΔΠΧΑ 23. Το ΔΛΠ 12 «Φόροι Εισοδήματος» προσδιορίζει τον λογιστικό χειρισμό του τρέχοντος και αναβαλλόμενου φόρου, αλλά δεν προσδιορίζει τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να αντικατοπτρίζονται οι επιπτώσεις της αβεβαιότητας. Η ΕΔΔΠΧΑ 23 περιλαμβάνει τις επιπρόσθετες του ΔΛΠ 12 απαιτήσεις, προσδιορίζοντας τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να αντικατοπτρίζονται οι επιπτώσεις της αβεβαιότητας στον λογιστικό χειρισμό των φόρων εισοδήματος. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2019.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 28: «Μακροπρόθεσμες Συμμετοχές σε Συγγενείς και Κοινοπραξίες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Οκτώβριο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 28. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι η παροχή διευκρινίσεων σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό των μακροπρόθεσμων συμμετοχών σε μία συγγενή ή κοινοπραξία – στις οποίες δεν

εφαρμόζεται η μέθοδος της καθαρής θέσης – βάσει του ΔΠΧΑ 9. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2019.

- **Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2015-2017 (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Δεκέμβριο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση «Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2015-2017», η οποία αποτελείται από μία σειρά τροποποιήσεων σε ορισμένα Πρότυπα και αποτελεί μέρος του προγράμματος για τις ετήσιες βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις που περιλαμβάνονται στον κύκλο αυτόν είναι οι εξής: **ΔΠΧΑ 3 - ΔΠΧΑ 11: Συμμετοχικά δικαιώματα** που κατείχε προηγουμένως ο αποκτών σε μία από κοινού λειτουργία, **ΔΛΠ 12: Επιπτώσεις στον φόρο εισοδήματος από πληρωμές για χρηματοοικονομικά μέσα ταξινομημένα ως στοιχεία των ιδίων κεφαλαίων**, **ΔΛΠ 23: Κόστη δανεισμού επιλέξιμα για κεφαλαιοποίηση**. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2019. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 19: «Τροποποίηση, Περικοπή ή Διακανονισμός Προγράμματος Καθορισμένων Παροχών» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Φεβρουάριο του 2018, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 19, βάσει των οποίων μία οικονομική οντότητα απαιτείται να χρησιμοποιεί επικαιροποιημένες αναλογιστικές παραδοχές κατά τον προσδιορισμό του κόστους τρέχουσας υπηρεσίας και του καθαρού τόκου για την εναπομένουσα περίοδο μετά την τροποποίηση, την περικοπή ή τον διακανονισμό ενός προγράμματος καθορισμένων παροχών. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι η ενίσχυση της κατανόησης των οικονομικών καταστάσεων και η παροχή περισσότερο χρήσιμων πληροφοριών στους χρήστες αυτών. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να είναι σημαντική. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Αναθεώρηση του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2020)**

Τον Μάρτιο του 2018, το IASB προέβη στην αναθεώρηση του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, σκοπός της οποίας ήταν η ενσωμάτωση σημαντικών θεμάτων τα οποία δεν καλύπτονταν, καθώς επίσης και η επικαιροποίηση και παροχή διευκρινίσεων σε σχέση με συγκεκριμένες καθοδηγήσεις. Το αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς περιλαμβάνει ένα νέο κεφάλαιο σχετικά με την επιμέτρηση, στο οποίο αναλύεται η έννοια της επιμέτρησης, συμπεριλαμβανομένων παραγόντων που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την επιλογή μίας βάσης επιμέτρησης, θέματα σχετικά με την παρουσίαση και γνωστοποίηση στις Οικονομικές Καταστάσεις και καθοδήγηση αναφορικά με την αποαναγνώριση στοιχείων του ενεργητικού και υποχρεώσεων από τις Οικονομικές Καταστάσεις. Περαιτέρω, το αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς περιλαμβάνει βελτιωμένους ορισμούς των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, καθοδήγηση που υποβοηθά την εφαρμογή των εν λόγω ορισμών, επικαιροποίηση των κριτηρίων για την αναγνώριση των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, καθώς επίσης και διευκρινίσεις σε σημαντικούς τομείς, όπως οι ρόλοι της διαχείρισης, της συντηρητικότητας και της αβεβαιότητας κατά την επιμέτρηση στην χρηματοοικονομική πληροφόρηση. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις

Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Τροποποιήσεις στις Αναφορές του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2020)**

Τον Μάρτιο του 2018, το IASB προέβη στην έκδοση Τροποποιήσεων στις Αναφορές του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, σε συνέχεια της αναθεώρησής του. Ορισμένα Πρότυπα περιλαμβάνουν ρητές αναφορές σε προγενέστερες εκδόσεις του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι η επικαιροποίηση των ως άνω αναφορών και η υποστήριξη για τη μετάβαση στο αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 3: «Ορισμός μίας Επιχείρησης» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2020)**

Τον Οκτώβριο του 2018, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΠΧΑ 3 προκειμένου να βελτιώσει τον ορισμό μίας επιχείρησης. Οι τροποποιήσεις θα βοηθήσουν τις εταιρείες να προσδιορίσουν αν μία απόκτηση αποτελεί συνένωση επιχειρήσεων ή απόκτηση στοιχείων του ενεργητικού. Ο τροποποιημένος ορισμός επισημαίνει ότι η εκροή μίας επιχείρησης είναι να παρέχει αγαθά και υπηρεσίες στους πελάτες, ενώ ο προγενέστερος ορισμός εστίαζε στις αποδόσεις υπό τη μορφή μερισμάτων, χαμηλότερου κόστους ή άλλων οικονομικών οφελών στους επενδυτές και σε τρίτους. Επιπλέον της τροποποίησης του ορισμού της επιχείρησης, το IASB μέσω της εν λόγω έκδοσης παρέχει συμπληρωματική καθοδήγηση. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 1 και στο ΔΛΠ 8: «Ορισμός του Ουσιώδους» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2020)**

Τον Οκτώβριο του 2018, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων στον ορισμό του ουσιώδους, προκειμένου να καταστεί ευκολότερο για τις εταιρείες να προβούν σε άσκηση κρίσης σχετικά με το ουσιώδες μέγεθος. Ο ορισμός του ουσιώδους βοηθά τις εταιρείες να αποφασίσουν ποιες πληροφορίες θα πρέπει να περιληφθούν στις Οικονομικές τους Καταστάσεις. Ο νέος ορισμός τροποποιεί το ΔΛΠ 1 και το ΔΛΠ 8. Οι τροποποιήσεις αποσαφηνίζουν τον ορισμό του ουσιώδους και πώς αυτός θα πρέπει να εφαρμοστεί, συμπεριλαμβανοντας στον ορισμό καθοδήγηση η οποία μέχρι τώρα περιλαμβανόταν σε άλλα Πρότυπα. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **ΔΠΧΑ 17 «Ασφαλιστικές Συμβάσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2021)**

Τον Μάιο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του ΔΠΧΑ 17, το οποίο αντικαθιστά ένα ενδιάμεσο Πρότυπο, το ΔΠΧΑ 4. Σκοπός του έργου του IASB ήταν η ανάπτυξη ενός ενιαίου Προτύπου βασισμένου στις αρχές (principle-based standard) για τον λογιστικό χειρισμό όλων των τύπων ασφαλιστικών συμβάσεων, συμπεριλαμβανομένων και των συμβάσεων αντασφάλισης που κατέχει ένας ασφαλιστικός φορέας. Ένα ενιαίο Πρότυπο βασισμένο στις αρχές θα ενισχύσει τη συγκρισιμότητα της χρηματοοικονομικής αναφοράς μεταξύ οικονομικών οντοτήτων, δικαιοδοσιών και κεφαλαιαγορών. Το ΔΠΧΑ 17 καθορίζει τις απαιτήσεις που θα πρέπει να εφαρμόζει μία οικονομική οντότητα στη χρηματοοικονομική πληροφόρηση που σχετίζεται με ασφαλιστικές συμβάσεις που εκδίδει και συμβάσεις αντασφάλισης που κατέχει. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση

όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

9.2.3 Επίδραση από την αρχική υιοθέτηση των Προτύπων ΔΠΧΑ 9 και ΔΠΧΑ 15

• ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα»

Ο Όμιλος εφάρμοσε το καινούργιο Πρότυπο ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα» από την 1η Ιανουαρίου 2018 χωρίς αναπροσαρμογή της συγκριτικής πληροφόρησης, αναγνωρίζοντας την σωρευτική επίδραση της αρχικής εφαρμογής στο υπόλοιπο έναρξης των Ιδίων Κεφαλαίων κατά την ημερομηνία της αρχικής εφαρμογής. Ως εκ τούτου, οι προσαρμογές που προέκυψαν από την εφαρμογή του νέου Προτύπου δεν εμφανίζονται στην χρηματοοικονομική θέση της 31ης Δεκεμβρίου 2017, αλλά αναγνωρίστηκαν στην χρηματοοικονομική θέση της 1ης Ιανουαρίου 2018.

Το ΔΠΧΑ 9 διατηρεί σε μεγάλο βαθμό τις υπάρχουσες απαιτήσεις του ΔΛΠ 39 για την ταξινόμηση και τη επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων. Ωστόσο, εξαλείφει τις προηγούμενες κατηγορίες του ΔΛΠ 39 για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία: διακρατούμενα ως τη λήξη, δάνεια και απαιτήσεις και διαθέσιμα προς πώληση. Η υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9 δεν είχε επίδραση στις λογιστικές πολιτικές του Ομίλου που αφορούν τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις, ενώ η επίδραση του ΔΠΧΑ 9 στην κατάταξη και την επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων παρουσιάζεται στον πίνακα που ακολουθεί στο τέλος της παρούσας ενότητας.

Σε ό,τι αφορά την απομείωση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού, η επίδραση από την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9 στα ίδια κεφάλαια του Ομίλου κατά την 01/01/2018 ανέρχεται σε ποσό € (442.862) και στην Εταιρεία € (415.988). Ως εκ τούτου, κατά την 01/01/2018 τα Ίδια Κεφάλαια του Ομίλου μειώθηκαν κατά ποσό € 442.862, ενώ οι προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων αυξήθηκαν ισόποσα και αντίστοιχα στην Εταιρεία τα Ίδια Κεφάλαια μειώθηκαν κατά €415.988 με ισόποση αύξηση των προβλέψεων επισφαλών απαιτήσεων.

Οι λογιστικές πολιτικές του Ομίλου για τα χρηματοοικονομικά μέσα και τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού, σύμφωνα με τις πρόνοιες του ΔΠΧΑ 9, περιγράφονται στη σημείωση 9.2.1 των Οικονομικών Καταστάσεων.

• ΔΠΧΑ 15 «Εσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες»

Ο Όμιλος εφάρμοσε το καινούργιο Πρότυπο ΔΠΧΑ 15 «Εσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες» από την 1η Ιανουαρίου 2018 χωρίς αναπροσαρμογή της συγκριτικής πληροφόρησης, αναγνωρίζοντας την σωρευτική επίδραση της αρχικής εφαρμογής στο υπόλοιπο έναρξης των Ιδίων Κεφαλαίων κατά την ημερομηνία της αρχικής εφαρμογής. Ως εκ τούτου, οι προσαρμογές που προέκυψαν από την εφαρμογή του νέου Προτύπου δεν εμφανίζονται στην χρηματοοικονομική θέση της 31ης Δεκεμβρίου 2017 αλλά αναγνωρίστηκαν στην χρηματοοικονομική θέση της 1ης Ιανουαρίου 2018.

Η συνολική επίδραση από την εφαρμογή του νέου Προτύπου στα Ίδια Κεφάλαια του Ομίλου κατά την 01/01/2018 ανήλθε σε ποσό € (279.366) και στα Ίδια Κεφάλαια της Εταιρείας σε €(184.810).

Η λογιστική πολιτική για την αναγνώριση των εσόδων σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 15 περιγράφεται στη Σημείωση 9.2.1 των Οικονομικών Καταστάσεων.

Συνοπτικά, η επίδραση των προσαρμογών και αναταξινόμησεων στα οικονομικά μεγέθη του Ομίλου και της Εταιρείας από την εφαρμογή των νέων Προτύπων ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα» και ΔΠΧΑ 15 «Εσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες» αναλύεται στον κατωτέρω πίνακα. Τυχόν γραμμές οι οποίες δεν επηρεάστηκαν από τις αλλαγές που επέφεραν τα νέα Πρότυπα δεν περιλαμβάνονται στον πίνακα.

Απόσπασμα κατάστασης Οικονομικής Θέσης

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ			
	31/12/2017	ΔΠΧΑ 9- Προσαρμογές μετάβασης	ΔΠΧΑ15- Προσαρμογές μετάβασης	1/1/2018 αναπροσαρμοσμένο
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ				
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	1.845.625		118.639	1.964.265
Πελάτες και Λοιπές Εμπορικές Απαιτήσεις	15.095.120	(442.862)		14.652.258
Λοιπά Κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού	1.546.737		15.628	1.562.365
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ & ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ				
Αποτελέσματα εις νέον	(80.469.829)	(442.862)	(279.366)	(81.192.057)
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	1.879.464		4.532	1.883.996
Λοιπές Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	14.386.303		409.101	14.795.404
		ΕΤΑΙΡΕΙΑ		
	31/12/2017	ΔΠΧΑ 9- Προσαρμογές μετάβασης	ΔΠΧΑ15- Προσαρμογές μετάβασης	1/1/2018 αναπροσαρμοσμένο
Ποσά σε €				
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ				
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	1.795.066		80.018	1.875.083
Πελάτες και Λοιπές Εμπορικές Απαιτήσεις	15.720.638	(415.988)		15.304.650
Λοιπά Κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού	1.437.152		15.628	1.452.780
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ & ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ				
Αποτελέσματα εις νέον	(80.403.696)	(415.988)	(184.810)	(81.004.494)
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	1.886.426		4.532	1.890.958
Λοιπές Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	13.433.681		275.923	13.709.604

9.3 Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις της Διοίκησης

Η σύνταξη των Οικονομικών Καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) απαιτεί από τη Διοίκηση τον σχηματισμό κρίσεων, εκτιμήσεων και υποθέσεων οι οποίες επηρεάζουν τα στοιχεία του ενεργητικού και τις υποχρεώσεις, τις γνωστοποιήσεις των ενδεχόμενων απαιτήσεων και υποχρεώσεων καθώς και τα έσοδα και έξοδα κατά τις παρουσιαζόμενες περιόδους.

Συγκεκριμένα ποσά τα οποία περιλαμβάνονται ή επηρεάζουν τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις καθώς και τις σχετικές γνωστοποιήσεις εκτιμώνται, απαιτώντας τον σχηματισμό υποθέσεων σχετικά με αξίες ή συνθήκες οι οποίες δεν είναι δυνατόν να είναι γνωστές με βεβαιότητα κατά την περίοδο σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων. Μία λογιστική εκτίμηση θεωρείται σημαντική όταν είναι σημαντική για την χρηματοοικονομική κατάσταση και τα αποτελέσματα του Ομίλου και απαιτεί τις πιο δύσκολες, υποκειμενικές ή περίπλοκες κρίσεις της Διοίκησης, συχνά ως αποτέλεσμα της ανάγκης για σχηματισμό εκτιμήσεων σχετικά με την επίδραση υποθέσεων οι οποίες είναι αβέβαιες. Ο Όμιλος αξιολογεί τέτοιες εκτιμήσεις σε συνεχή βάση, βασιζόμενος στα αποτελέσματα του παρελθόντος και στην εμπειρία, σε συσκέψεις με ειδικούς, σε τάσεις και σε άλλες μεθόδους οι οποίες θεωρούνται λογικές στις συγκεκριμένες συνθήκες, όπως επίσης και τις προβλέψεις σχετικά με το πώς αυτά ενδέχεται να αλλάξουν στο μέλλον.

➤ Εκτιμήσεις κατά τον υπολογισμό της αξίας λόγω χρήσης των ΜΑΤΡ

Ο Όμιλος διενεργεί σχετικό έλεγχο απομείωσης της αξίας των επενδύσεων σε θυγατρικές και συγγενείς όποτε υπάρχει ένδειξη για απομείωση, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 36. Εφόσον διαπιστωθεί ότι συντρέχουν λόγοι απομείωσης, απαιτείται ο υπολογισμός της αξίας χρήσης και της εύλογης αξίας μειωμένης κατά το κόστος πώλησης της κάθε Μονάδας Δημιουργίας Ταμειακών Ροών (ΜΔΤΡ). Τα ανακτήσιμα ποσά των ΜΔΤΡ καθορίζονται για σκοπούς ελέγχου απομείωσης, με βάση τον υπολογισμό της αξίας λόγω χρήσης, ο οποίος απαιτεί εκτιμήσεις. Για τον υπολογισμό της αξίας λόγω χρήσης, οι εκτιμώμενες ταμειακές ροές προεξοφλούνται στην παρούσα αξία τους με τη χρήση ενός συντελεστή προεξόφλησης, ο οποίος αντικατοπτρίζει τις τρέχουσες εκτιμήσεις της αγοράς για τη διαχρονική αξία του χρήματος, καθώς και τους κινδύνους που συνδέονται με τη συγκεκριμένη ΜΔΤΡ. Στον υπολογισμό χρησιμοποιούνται ταμειακές προβλέψεις βασισμένες σε εγκεκριμένα από τη Διοίκηση επιχειρηματικά σχέδια. Αυτά τα επιχειρηματικά σχέδια και οι προβλέψεις ταμειακών ροών συνήθως καλύπτουν περίοδο πέντε ετών. Ταμειακές ροές πέραν της περιόδου κατά την οποία οι προβλέψεις είναι διαθέσιμες, προεκτείνονται βάσει των εκτιμώμενων ρυθμών ανάπτυξης. Οι βασικές παραδοχές που χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό της ανακτήσιμης αξίας των διαφορετικών ΜΔΤΡ και οι εκάστοτε αναλύσεις ευαισθησίας που έχουν πραγματοποιηθεί, αναφέρονται στη σημείωση 13.3 των Οικονομικών Καταστάσεων.

➤ Έλεγχος απομείωσης Υπεραξίας και Άυλων Στοιχείων του Ενεργητικού

Ο Όμιλος διενεργεί τον σχετικό έλεγχο απομείωσης της υπεραξίας και των άυλων στοιχείων του ενεργητικού με απεριόριστη διάρκεια ζωής που έχουν προκύψει από θυγατρικές και συγγενείς, τουλάχιστον σε ετήσια βάση ή και όποτε υπάρχει ένδειξη για απομείωση, σύμφωνα με τις διατάξεις του ΔΛΠ 36. Προκειμένου να διαπιστωθεί αν συντρέχουν λόγοι απομείωσης, απαιτείται ο υπολογισμός της αξίας χρήσης και της εύλογης αξίας μειωμένης κατά το κόστος πώλησης της επιχειρηματικής μονάδας. Συνήθως, χρησιμοποιούνται οι μέθοδοι της παρούσας αξίας ταμειακών ροών, η αποτίμηση βάσει δεικτών ομοειδών συναλλαγών ή επιχειρήσεων που διαπραγματεύονται σε ενεργό αγορά και η χρηματιστηριακή τιμή. Για την εφαρμογή των συγκεκριμένων μεθόδων, η Διοίκηση απαιτείται να χρησιμοποιήσει στοιχεία όπως εκτιμώμενη μελλοντική κερδοφορία της θυγατρικής, επιχειρηματικά σχέδια καθώς και στοιχεία της αγοράς, όπως επιτόκια κ.λπ.

Επιπλέον ετησίως ελέγχονται για τυχόν απομείωση άλλα αναγνωριζόμενα άυλα περιουσιακά στοιχεία με καθορισμένες ωφέλιμες ζωές και υποκείμενα σε απόσβεση εφόσον συντρέχουν ενδείξεις απομείωσης, συγκρίνοντας τη λογιστική αξία με το άθροισμα των προεξοφλημένων ταμειακών ροών που αναμένεται να δημιουργηθούν από το περιουσιακό στοιχείο. Ελέγχονται τα άυλα περιουσιακά στοιχεία με καθορισμένες ωφέλιμες ζωές ετησίως χρησιμοποιώντας μια μέθοδο εύλογης αξίας όπως τις προεξοφλημένες ταμειακές ροές.

➤ Αναγνώριση εσόδων από συμβάσεις με προκαθορισμένη τιμή

Η αναγνώριση των εσόδων με την πάροδο του χρόνου βάσει της επιμέτρησης της προόδου ως προς την πλήρη εκπλήρωση μίας δέσμευσης εκτέλεσης εξαρτάται από εκτιμήσεις που σχετίζονται με το σύνολο των εισροών που απαιτούνται για την εκπλήρωση των δεσμεύσεων εκτέλεσης (π.χ. το συνολικό προϋπολογισθέν συμβατικό κόστος). Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες ο Όμιλος δεν είναι σε θέση να επιμετρήσει εύλογα το αποτέλεσμα μίας δέσμευσης εκτέλεσης (π.χ. κατά τη διάρκεια των αρχικών σταδίων μίας σύμβασης), τότε προβαίνει σε εκτίμηση του αποτελέσματος στην έκταση που το αναληφθέν κόστος πιθανολογείται ότι θα ανακτηθεί, ενώ το κόστος αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα της περιόδου στην οποία πραγματοποιείται.

➤ Ανάπτυξη λογισμικών προγραμμάτων

Η αναγνώριση των εξόδων, που αποδίδονται στην ανάπτυξη λογισμικών προγραμμάτων του Ομίλου, ως άυλα στοιχεία του ενεργητικού, πραγματοποιείται μόνο όταν είναι πιθανό ότι τα μελλοντικά

οικονομικά οφέλη που θα προκύψουν από τα άυλα στοιχεία του ενεργητικού θα εισρεύσουν στην επιχείρηση. Στην εκτίμηση των μελλοντικών οικονομικών οφελών ο Όμιλος συνυπολογίζει την τεχνική δυνατότητα να ολοκληρωθεί το άυλο περιουσιακό στοιχείο προκειμένου αυτό να διατεθεί για πώληση ή χρήση, την ύπαρξη αγοράς για το προϊόν που παράγει το άυλο περιουσιακό στοιχείο ή αν πρόκειται να χρησιμοποιηθεί εσωτερικά τη χρησιμότητα του άυλου στοιχείου του ενεργητικού καθώς και την δυνατότητα αξιόπιστης μέτρησης των εξόδων που θα αποδοθούν σε αυτό κατά τη διάρκεια της ανάπτυξής του.

➤ **Ωφέλιμη ζωή αποσβέσιμων στοιχείων**

Η Διοίκηση εξετάζει τις ωφέλιμες ζωές των αποσβέσιμων στοιχείων του ενεργητικού σε κάθε ετήσια περίοδο αναφοράς. Την 31/12/2018 η Διοίκηση εκτιμά ότι οι ωφέλιμες ζωές αντιπροσωπεύουν την αναμενόμενη χρησιμότητα των περιουσιακών στοιχείων.

➤ **Εκτίμηση Εύλογης Αξίας Χρηματοοικονομικών Μέσων**

Ο υπολογισμός της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων για τα οποία δεν υπάρχουν δημοσιευμένες τιμές αγοράς, απαιτεί τη χρησιμοποίηση συγκεκριμένων τεχνικών εκτίμησης. Ο υπολογισμός της εύλογης αξίας τους απαιτεί διαφόρων ειδών εκτιμήσεις. Οι σημαντικότερες αφορούν στην εκτίμηση των διαφόρων κινδύνων στους οποίους υπόκειται το μέσο, όπως επιχειρηματικός κίνδυνος, κίνδυνος ρευστότητας κτλ., και στην εκτίμηση των μελλοντικών προοπτικών κερδοφορίας επιχειρήσεων σε περίπτωση αποτίμησης συμμετοχικών τίτλων.

➤ **Πρόβλεψη για Φόρο εισοδήματος**

Η πρόβλεψη για φόρο εισοδήματος με βάση το ΔΛΠ 12 υπολογίζεται με εκτίμηση των φόρων που θα καταβληθούν στις φορολογικές αρχές και περιλαμβάνει τον τρέχοντα φόρο εισοδήματος για κάθε χρήση και πρόβλεψη για τους πρόσθετους φόρους που πιθανόν να προκύψουν σε φορολογικούς ελέγχους.

Οι εταιρείες του Ομίλου υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος από διάφορες φορολογικές αρχές. Για τον καθορισμό των προβλέψεων για φόρους εισοδήματος απαιτούνται σημαντικές εκτιμήσεις. Υπάρχουν πολλές συναλλαγές και υπολογισμοί για τους οποίους ο ακριβής καθορισμός του φόρου είναι αβέβαιος κατά τη συνήθη πορεία των εργασιών της επιχείρησης. Ο Όμιλος αναγνωρίζει υποχρεώσεις για αναμενόμενα θέματα φορολογικού ελέγχου βασιζόμενος σε εκτιμήσεις για το ποσό των επιπλέον φόρων που ενδεχομένως θα οφείλονται. Όταν το τελικό αποτέλεσμα από τους φόρους των υποθέσεων αυτών, διαφέρει από το ποσό το οποίο είχε αρχικά αναγνωρισθεί στις οικονομικές καταστάσεις, οι διαφορές επηρεάζουν το φόρο εισοδήματος και τις προβλέψεις για αναβαλλόμενη φορολογία της περιόδου κατά την οποία τα ποσά αυτά οριστικοποιούνται.

➤ **Επιμέτρηση αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών**

Η απομείωση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού βασίζεται σε παραδοχές σχετικά με τον κίνδυνο αθέτησης και τα ποσοστά των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών. Ειδικότερα, η Διοίκηση του Ομίλου προβαίνει στο σχηματισμό κρίσεων κατά την επιλογή των εν λόγω παραδοχών, καθώς και την επιλογή των εισροών για τον υπολογισμό της απομείωσης, βάσει των ιστορικών στοιχείων, των υφιστάμενων συνθηκών της αγοράς και των προβλέψεων για τα μελλοντικά οικονομικά μεγέθη στο τέλος της περιόδου αναφοράς.

Για τα στοιχεία του ενεργητικού από συμβάσεις, τις εμπορικές απαιτήσεις και τις απαιτήσεις από μισθώσεις χρησιμοποιείται η απλοποιημένη προσέγγιση του ΔΠΧΑ 9, υπολογίζοντας τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για όλη τη διάρκεια ζωής των ως άνω στοιχείων με τη χρήση ενός πίνακα προβλέψεων. Ο εν λόγω πίνακας βασίζεται σε ιστορικά στοιχεία αλλά προσαρμόζεται με

τέτοιον τρόπο ώστε να αντανακλούνται προβλέψεις για την μελλοντική κατάσταση του οικονομικού περιβάλλοντος. Η συσχέτιση μεταξύ των ιστορικών στοιχείων, της μελλοντικής οικονομικής κατάστασης και των αναμενόμενων πιστωτικών απαιτεί σημαντικές εκτιμήσεις. Το ύψος των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις αλλαγές των συνθηκών και τις προβλέψεις της μελλοντικής οικονομικής κατάστασης. Επιπλέον, τα ιστορικά στοιχεία και οι προβλέψεις που γίνονται για το μέλλον ενδέχεται να μην οδηγήσουν σε συμπεράσματα ενδεικτικά του πραγματικού ύψους αθέτησης των υποχρεώσεων πελατών στο μέλλον.

➤ **Πρόβλεψη για Αποζημίωση Προσωπικού**

Το ύψος της πρόβλεψης για αποζημίωση προσωπικού βασίζεται σε αναλογιστική μελέτη. Η αναλογιστική μελέτη περιλαμβάνει την στοιχειοθέτηση παραδοχών σχετικών με το προεξοφλητικό επιτόκιο, το ποσοστό αύξησης των αμοιβών των εργαζομένων, την αύξηση του δείκτη τιμών καταναλωτή και την αναμενόμενη εναπομένουσα εργασιακή ζωή. Οι παραδοχές που χρησιμοποιούνται εμπεριέχουν σημαντική αβεβαιότητα και η Διοίκηση του Ομίλου προβαίνει σε συνεχή επανεκτίμησή τους.

➤ **Ενδεχόμενα Στοιχεία του Ενεργητικού και Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις**

Ο Όμιλος εμπλέκεται σε δικαστικές διεκδικήσεις και αποζημιώσεις κατά τη συνήθη πορεία των εργασιών του. Η Διοίκηση κρίνει ότι οποιοδήποτε διακανονισμοί δεν θα επηρέαζαν σημαντικά την οικονομική θέση του Ομίλου την 31/12/2018. Η Διοίκηση αξιολογεί την έκβαση των εκκρεμών δικαστικών υποθέσεων λαμβάνοντας υπόψη διαθέσιμα στοιχεία από την Νομική Υπηρεσία του Ομίλου και των συνεργαζόμενων δικηγορικών γραφείων, τα οποία προκύπτουν βάσει των πρόσφατων εξελίξεων των υποθέσεων που διαχειρίζονται. Στην περίπτωση κατά την οποία πιθανολογείται ότι θα απαιτηθεί εκροή πόρων για τον διακανονισμό της υποχρέωσης και το ποσό αυτό μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα, η Διοίκηση προβαίνει στο σχηματισμό των απαραίτητων προβλέψεων. Ο προσδιορισμός του ποσού που θα απαιτηθεί για τον διακανονισμό της υποχρέωσης βασίζεται σε εκτιμήσεις της Διοίκησης και σε έναν αριθμό παραγόντων που απαιτεί την άσκηση κρίσης. Μεταβολές στις κρίσεις ή εκτιμήσεις είναι πιθανό να οδηγήσουν σε μία αύξηση ή μείωση των υποχρεώσεων του Ομίλου στο μέλλον. Όταν πρόσθετες πληροφορίες καθίστανται διαθέσιμες, η Διοίκηση του Ομίλου επανεξετάζει τα γεγονότα βάσει των οποίων μπορεί να οδηγηθεί και σε αναθεώρηση των εκτιμήσεών της. (βλ. σημείωση 13.34).

➤ **Ταξινόμηση Μισθώσεων**

Κατά την εφαρμογή των απαιτήσεων του ΔΛΠ 17 αναφορικά με την ταξινόμηση των μισθώσεων, υπάρχουν περιπτώσεις όπου μία συναλλαγή δεν είναι πάντα συμπερασματική. Στις περιπτώσεις αυτές η Διοίκηση κάνει χρήση εκτιμήσεων προκειμένου να προσδιορίσει αν μία μίσθωση μεταφέρει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τις ωφέλειες της ιδιοκτησίας από τον μισθωτή στον εκμισθωτή.

10 Σύνοψη των λογιστικών πολιτικών

10.1 Γενικά

Οι σημαντικές λογιστικές πολιτικές οι οποίες έχουν χρησιμοποιηθεί στην κατάρτιση αυτών των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων συνοψίζονται παρακάτω.

10.2 Ενοποίηση και επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις

(α) Θυγατρικές

Θυγατρικές είναι όλες οι εταιρείες στις οποίες η μητρική έχει τη δυνατότητα να ασκεί έλεγχο, άμεσα ή έμμεσα, μέσω άλλων θυγατρικών εταιρειών. Η Εταιρεία αποκτά και ασκεί έλεγχο κυρίως μέσω της κατοχής της πλειοψηφίας των δικαιωμάτων ψήφου των θυγατρικών επιχειρήσεων. Θυγατρικές θεωρούνται επίσης και οι επιχειρήσεις στις οποίες η Εταιρεία, αποτελώντας το σημαντικότερο και μοναδικό μεγάλο μέτοχο, έχει τη δυνατότητα να ορίζει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού συμβουλίου τους. Η ύπαρξη τυχόν δυνητικών δικαιωμάτων ψήφου τα οποία είναι εξασκίσιμα κατά τον χρόνο σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων, λαμβάνεται υπόψη προκειμένου να στοιχειοθετηθεί αν η Εταιρεία ασκεί τον έλεγχο επί των θυγατρικών.

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις της μητρικής Εταιρείας όπως επίσης και των θυγατρικών οι οποίες ελέγχονται από τον Όμιλο με ολική ενοποίηση.

Στις ατομικές οικονομικές καταστάσεις, οι επενδύσεις σε θυγατρικές έχουν αποτιμηθεί στο κόστος κτήσεως μείον τυχόν σωρευμένες ζημιές απομείωσης. Ο έλεγχος απομείωσης διενεργείται σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 36.

Οι θυγατρικές ενοποιούνται με ολική ενοποίηση με τη μέθοδο της απόκτησης από την ημερομηνία κατά την οποία ο Όμιλος αποκτά τον έλεγχο, ενώ παύουν να ενοποιούνται από την ημερομηνία κατά την οποία παύει να υφίσταται ο έλεγχος. Η εξαγορά θυγατρικής από τον Όμιλο λογιστικοποιείται με βάση τη μέθοδο της απόκτησης. Κατά την ημερομηνία της απόκτησης, η αποκτώσα επιχείρηση αναγνωρίζει την υπεραξία που προκύπτει από τη συναλλαγή της απόκτησης, ως το υπερβάλλον ποσό μεταξύ:

- του αθροίσματος (i) του ανταλλάγματος που μεταβιβάστηκε αποτιμώμενο σε εύλογες αξίες, (ii) του ποσού των τυχόν μη ελεγχουσών συμμετοχών στην αποκτώμενη (αποτιμώμενων είτε στην εύλογη αξία τους είτε στο αναλογικό ποσοστό των μη ελεγχουσών συμμετοχών επί των καθαρών αναγνωρίσιμων στοιχείων του ενεργητικού της αποκτώμενης) και (iii) σε συνένωση επιχειρήσεων που ολοκληρώνεται σε στάδια, της εύλογης αξίας κατά την ημερομηνία της απόκτησης των συμμετοχικών δικαιωμάτων που κατείχε η αποκτώσα προηγουμένως στην αποκτώμενη, μείον
- της καθαρής αξίας κατά την ημερομηνία της απόκτησης των αποκτηθέντων αναγνωρίσιμων στοιχείων του ενεργητικού και των αναληφθεισών υποχρεώσεων.

Η υπεραξία ελέγχεται ετησίως για πιθανή απομείωση και η διαφορά μεταξύ της λογιστικής και της ανακτήσιμης αξίας της αναγνωρίζεται ως ζημιά απομείωσης, επιβαρύνοντας τα κέρδη ή τις ζημιές της περιόδου.

Τα κόστη που σχετίζονται με την απόκτηση των επενδύσεων σε θυγατρικές (π.χ. αμοιβές συμβούλων, νομικών, λογιστών, εκτιμητών και άλλες επαγγελματικές και συμβουλευτικές αμοιβές), αναγνωρίζονται ως έξοδα και επιβαρύνουν τα κέρδη ή τις ζημιές της περιόδου στην οποία πραγματοποιούνται.

Σε αντίθετη περίπτωση, που η αποκτώσα επιχείρηση προβεί σε μία απόκτηση συμμετοχικού δικαιώματος στην οποία, κατά την ημερομηνία της απόκτησης, η καθαρή αξία των αποκτηθέντων στοιχείων του ενεργητικού και των αναληφθεισών υποχρεώσεων υπερβαίνει τα ανταλλάγματα που μεταβιβάζονται, τότε πρόκειται για μία αγορά ευκαιρίας. Αφού διενεργηθούν οι απαραίτητοι επανέλεγχοι, το υπερβάλλον ποσό της ανωτέρω διαφοράς αναγνωρίζεται ως κέρδος, στα κέρδη ή στις ζημιές της περιόδου.

Διεταιρικές συναλλαγές, υπόλοιπα και μη πραγματοποιηθέντα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ των εταιρειών του Ομίλου απαλείφονται. Οι μη πραγματοποιημένες ζημιές, επίσης απαλείφονται, εκτός εάν η συναλλαγή παρέχει ενδείξεις απομείωσης του μεταβιβασθέντος στοιχείου του ενεργητικού.

Οι λογιστικές πολιτικές των θυγατρικών επιχειρήσεων μεταβλήθηκαν όπου κρίθηκε απαραίτητο προκειμένου να είναι συνεπείς με τις πολιτικές που υιοθετούνται από τον Όμιλο. Στη σημείωση 11, παρατίθεται πλήρης λίστα των ενοποιούμενων θυγατρικών μαζί με τα σχετικά ποσοστά του Ομίλου.

Η ημερομηνία αναφοράς των οικονομικών καταστάσεων των θυγατρικών εταιρειών, η οποία χρησιμοποιήθηκε για την ολική ενοποίηση, δεν διαφέρει από την ημερομηνία αναφοράς της μητρικής Εταιρείας.

(β) Μεταβολές στα ιδιοκτησιακά δικαιώματα σε θυγατρικές

Όταν πραγματοποιούνται μεταβολές στα ιδιοκτησιακά δικαιώματα σε μία θυγατρική, τότε εξετάζεται εάν οι μεταβολές αυτές έχουν ως αποτέλεσμα την απώλεια του ελέγχου στη θυγατρική ή όχι.

- Όταν οι μεταβολές στα ιδιοκτησιακά δικαιώματα δεν έχουν ως αποτέλεσμα την απώλεια ελέγχου, τότε λογίζονται ως συναλλαγές ιδίων κεφαλαίων (δηλαδή ως συναλλαγές με ιδιοκτήτες υπό την ιδιότητά τους ως ιδιοκτήτες). Σε αυτές τις περιπτώσεις, οι λογιστικές αξίες των ελεγχουσών και μη ελεγχουσών συμμετοχών προσαρμόζονται, έτσι ώστε να αντικατοπτρίζουν τις μεταβολές στις σχετικές συμμετοχές τους στη θυγατρική. Οποιαδήποτε διαφορά μεταξύ του ποσού με το οποίο οι μη ελέγχουσες συμμετοχές προσαρμόζονται και της εύλογης αξίας του ανταλλάγματος που καταβλήθηκε ή ελήφθη, αναγνωρίζεται απευθείας στα ίδια κεφάλαια και κατανέμεται στους ιδιοκτήτες της μητρικής.
- Σε διαφορετική περίπτωση, δηλαδή όταν οι μεταβολές ιδιοκτησιακών δικαιωμάτων οδηγούν σε απώλεια ελέγχου, τότε η μητρική λογιστικοποιεί τις απαραίτητες εγγραφές πώλησης και αναγνωρίζει το αποτέλεσμα από την πώληση (αποαναγνώριση των στοιχείων του ενεργητικού, της υπεραξίας και των υποχρεώσεων της θυγατρικής κατά την ημερομηνία απώλειας του ελέγχου, αποαναγνώριση της λογιστικής αξίας των μη ελεγχουσών συμμετοχών, προσδιορισμός του αποτελέσματος από την πώληση). Με την απώλεια ελέγχου μίας θυγατρικής, τυχόν επένδυση που διακρατείται στην πρώην θυγατρική, αναγνωρίζεται σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 39.

(γ) Μη ελέγχουσες συμμετοχές

Οι μη ελέγχουσες συμμετοχές είναι το μέρος των ιδίων κεφαλαίων μίας θυγατρικής που δεν αναλογούν, άμεσα ή έμμεσα, στην μητρική. Οι ζημιές που αφορούν στις μη ελέγχουσες συμμετοχές μίας θυγατρικής, μπορεί να ξεπερνούν τα δικαιώματα των μη ελεγχουσών συμμετοχών στα ίδια κεφάλαια της θυγατρικής. Τα κέρδη ή οι ζημιές και κάθε συστατικό στοιχείο των λοιπών συνολικών εσόδων, λογίζεται τόσο στους ιδιοκτήτες της μητρικής όσο και στις μη ελέγχουσες συμμετοχές, ακόμη και αν αυτό έχει ως αποτέλεσμα ότι οι μη ελέγχουσες συμμετοχές θα παρουσιάζουν έλλειμμα.

(δ) Συγγενείς επιχειρήσεις

Συγγενείς επιχειρήσεις είναι οι οικονομικές οντότητες στις οποίες ο Όμιλος έχει τη δυνατότητα να ασκήσει ουσιώδη επιρροή αλλά δεν ασκεί έλεγχο. Ουσιώδης επιρροή είναι η εξουσία να συμμετέχει στις αποφάσεις που αφορούν τις αποφάσεις για τις οικονομικές και επιχειρηματικές πολιτικές της εκδότριας, αλλά όχι ο έλεγχος σε αυτές τις πολιτικές. Ουσιώδης επιρροή συνήθως υπάρχει όταν ο Όμιλος κατέχει ποσοστό μεταξύ 20% με 50% των δικαιωμάτων ψήφου μέσω κυριότητας μετοχών ή μέσω άλλου είδους συμφωνίας. Οι επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις αναγνωρίζονται αρχικά στο κόστος ενώ για σκοπούς ενοποίησης χρησιμοποιείται η μέθοδος της καθαρής θέσης.

Στη λήξη κάθε περιόδου αναφοράς, το κόστος αυξάνεται ή μειώνεται με την αναλογία του Ομίλου στις μεταβολές της καθαρής θέσης της επενδυόμενης. Το μερίδιο του Ομίλου στα κέρδη ή στις ζημιές των συγγενών επιχειρήσεων μετά την εξαγορά αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα (στο κονδύλι «(Ζημιές)/Κέρδη Συγγενών Εταιρειών»), ενώ το μερίδιο των μεταβολών των αποθεματικών μετά την εξαγορά, αναγνωρίζεται στα αποθεματικά.

Οποιοσδήποτε μεταβολές που αναγνωρίζονται απευθείας στα ίδια κεφάλαια και δεν σχετίζονται με αποτέλεσμα, όπως για παράδειγμα η διανομή μερισμάτων ή άλλες συναλλαγές με τους μετόχους της συγγενούς επιχείρησης, καταχωρούνται έναντι της λογιστικής αξίας της συμμετοχής. Καμιά επίδραση στο καθαρό αποτέλεσμα ή στα ίδια κεφάλαια δεν αναγνωρίζεται στο πλαίσιο αυτών των συναλλαγών. Παρόλα αυτά, όταν το μερίδιο ζημιών του Ομίλου σε μια συγγενή επιχείρηση ισούται ή υπερβαίνει τη λογιστική αξία της επένδυσης, συμπεριλαμβανομένων και οποιοδήποτε άλλων μη εξασφαλισμένων απαιτήσεων, ο Όμιλος δεν αναγνωρίζει περαιτέρω ζημιές, εκτός κι αν έχει επιβαρυνθεί με δεσμεύσεις ή έχει προβεί σε πληρωμές για λογαριασμό της συγγενούς επιχείρησης. Εάν μεταγενέστερα η συγγενής επιχείρηση παρουσιάσει κέρδη, η επενδύτρια αρχίζει να αναγνωρίζει εκ νέου το μερίδιό της επί των κερδών, μόνον εφόσον το μερίδιό της επί των κερδών εξισωθεί με το μερίδιο των ζημιών που δεν είχε αναγνωρίσει.

Μη πραγματοποιηθέντα κέρδη από συναλλαγές ανάμεσα στον Όμιλο και τις συγγενείς επιχειρήσεις απαλείφονται κατά το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου στις συγγενείς επιχειρήσεις. Μη πραγματοποιηθείσες ζημιές επίσης απαλείφονται εκτός κι αν η συναλλαγή παρέχει ένδειξη ζημιών λόγω μείωσης της αξίας των αποκτηθέντων από τη συγγενή στοιχεία του ενεργητικού.

Οι λογιστικές πολιτικές των συνδεδεμένων επιχειρήσεων μεταβλήθηκαν όπου ήταν απαραίτητο προκειμένου να διασφαλιστεί συνέπεια με τις πολιτικές που υιοθετήθηκαν από τον Όμιλο.

Οι επενδύσεις σε συγγενείς στις ατομικές Οικονομικές Καταστάσεις αποτιμώνται σε εύλογες αξίες, σύμφωνα με τα οριζόμενα του ΔΠΧΑ 9 για τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων. Οι επενδύσεις αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους, ενώ οποιαδήποτε μεταγενέστερη μεταβολή σε αυτή την αξία, αναγνωρίζεται απευθείας στα ίδια κεφάλαια. Κατά την 31/12/2018 η Εταιρεία δεν κατείχε επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις.

10.3 Μετατροπή στοιχείων σε ξένο νόμισμα

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου παρουσιάζονται σε ευρώ (€), το οποίο είναι το λειτουργικό νόμισμα της μητρικής Εταιρείας.

Οι συναλλαγές σε ξένο νόμισμα μετατρέπονται σε ευρώ χρησιμοποιώντας τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που ίσχυαν στις ημερομηνίες των συναλλαγών. Στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, όλες οι ατομικές οικονομικές καταστάσεις των θυγατρικών και οι από κοινού ελεγχόμενες οικονομικές οντότητες, οι οποίες αρχικά παρουσιάζονται σε νόμισμα διαφορετικό από το νόμισμα λειτουργίας του Ομίλου (καμιά από τις οποίες δεν έχει νόμισμα σε υπερπληθωριστική οικονομία), έχουν μετατραπεί σε ευρώ. Τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις έχουν μετατραπεί σε ευρώ με τις ισοτιμίες κλεισίματος που υπάρχουν κατά την λήξη της περιόδου-αναφοράς. Έσοδα και δαπάνες έχουν μετατραπεί στο νόμισμα παρουσίασης του Ομίλου με τις μέσες ισοτιμίες κατά την περίοδο αναφοράς. Οποιοσδήποτε διαφορές προκύπτουν από αυτή τη διαδικασία έχουν μεταφερθεί στο αποθεματικό μετατροπής Οικονομικών Καταστάσεων στα ίδια κεφάλαια.

10.4 Αναγνώριση εσόδων και εξόδων

Για την αναγνώριση και την επιμέτρηση των εσόδων που προκύπτουν από συμβάσεις με πελάτες ακολουθείται ένα μοντέλο αποτελούμενο από τα εξής πέντε στάδια:

1. Προσδιορισμός της σύμβασης με τον πελάτη.

2. Προσδιορισμός των δεσμεύσεων εκτέλεσης.
3. Προσδιορισμός της τιμής συναλλαγής.
4. Κατανομή της τιμής συναλλαγής στις δεσμεύσεις εκτέλεσης της σύμβασης.
5. Αναγνώριση εσόδων όταν (ή καθώς) οι δεσμεύσεις εκτέλεσης της σύμβασης εκπληρώνονται.

Η τιμή συναλλαγής είναι το ποσό του ανταλλάγματος σε μία σύμβαση για το οποίο ο Όμιλος αναμένει να έχει δικαίωμα, ως αντάλλαγμα για τη μεταβίβαση υποσχόμενων αγαθών ή υπηρεσιών σε έναν πελάτη, εξαιρουμένων ποσών που εισπράττονται για λογαριασμό τρίτων (φόρος προστιθέμενης αξίας, λοιποί φόροι επί των πωλήσεων). Εάν το αντάλλαγμα είναι μεταβλητό, τότε ο Όμιλος εκτιμά το ποσό του ανταλλάγματος που θα δικαιούται για τη μεταβίβαση των υποσχόμενων αγαθών ή υπηρεσιών με τη μέθοδο της αναμενόμενης αξίας ή με τη μέθοδο του πιο πιθανού ποσού. Η τιμή της συναλλαγής, συνήθως, κατανέμεται στις επιμέρους δεσμεύσεις εκτέλεσης με βάση τις σχετικές αυτοτελείς τιμές πώλησης κάθε υποσχόμενου στη σύμβαση, διακριτού αγαθού ή υπηρεσίας.

Τα έσοδα αναγνωρίζονται όταν εκπληρώνονται οι σχετικές δεσμεύσεις εκτέλεσης, είτε σε μία συγκεκριμένη χρονική στιγμή (συνήθως για υποσχέσεις που αφορούν στη μεταβίβαση αγαθών σε έναν πελάτη) είτε με την πάροδο του χρόνου (συνήθως για υποσχέσεις που αφορούν στη μεταβίβαση υπηρεσιών σε έναν πελάτη).

Ο Όμιλος αναγνωρίζει μία συμβατική υποχρέωση για ποσά που λαμβάνει από τους πελάτες (προπληρωμές) τα οποία αφορούν σε δεσμεύσεις εκτέλεσης που δεν έχουν εκπληρωθεί, καθώς επίσης και όταν διατηρεί δικαίωμα επί ενός τιμήματος το οποίο είναι ανεπιφύλακτο (αναβαλλόμενο έσοδο) πριν την εκτέλεση των δεσμεύσεων εκτέλεσης της σύμβασης και τη μεταφορά των αγαθών ή των υπηρεσιών. Η συμβατική υποχρέωση αποαναγνωρίζεται όταν εκτελεστούν οι δεσμεύσεις εκτέλεσης και το έσοδο αναγνωρισθεί στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

Ο Όμιλος αναγνωρίζει μία απαίτηση από πελάτη όταν υπάρχει ένα άνευ προϋποθέσεων δικαίωμα να λάβει το τίμημα για τις εκτελεσμένες δεσμεύσεις εκτέλεσης της σύμβασης προς τον πελάτη. Αντίστοιχα, ο Όμιλος αναγνωρίζει ένα στοιχείο του ενεργητικού από συμβάσεις όταν έχει ικανοποιήσει τις δεσμεύσεις εκτέλεσης, πριν ο πελάτης πληρώσει ή πριν καταστεί απαιτητή η πληρωμή, για παράδειγμα όταν τα αγαθά ή οι υπηρεσίες μεταβιβάζονται στον πελάτη πριν από το δικαίωμα του Ομίλου για την έκδοση τιμολογίου.

Η αναγνώριση των εσόδων γίνεται ως εξής:

-Πωλήσεις αγαθών: Το έσοδο από την πώληση αγαθών αναγνωρίζεται όταν οι ουσιαστικοί κίνδυνοι και τα οφέλη της κυριότητας των αγαθών έχουν μεταβιβαστεί στον αγοραστή, συνήθως με την αποστολή των αγαθών.

Παροχή υπηρεσιών βάσει συμβάσεων με προκαθορισμένη τιμή /συμβόλαια πολλαπλών στοιχείων: Ο Όμιλος συνάπτει συμβάσεις με πελάτες για παροχή υπηρεσιών συντήρησης λογισμικού με προκαθορισμένη τιμή ή άλλα μακροχρόνια κατασκευαστικά συμβόλαια (customer-related long-term construction contracts). Οι υπηρεσίες αυτές παρέχονται είτε συνδυαστικά με την πώληση τεχνολογικού εξοπλισμού (συμβάσεις πολλαπλών στοιχείων) είτε σε ξεχωριστά συμβόλαια.

Οι πελάτες υποχρεούνται να καταβάλουν τμηματικά το τίμημα με βάση τους συμβατικούς όρους. Στην περίπτωση συμβάσεων πολλαπλών στοιχείων, ο Όμιλος αναγνωρίζει τα παραδοτέα με βάση τη σύμβαση (υπηρεσίες, εξοπλισμός κλπ) και επιμερίζει το τίμημα μεταξύ αυτών χρησιμοποιώντας την μέθοδο της σχετικής εύλογης αξίας.

Κατά την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 15, στις περιπτώσεις συμβολαίων πολλαπλών στοιχείων, προσδιορίζονται αρχικά οι επιμέρους δεσμεύσεις εκτέλεσης και στη συνέχεια επιμερίζεται η τιμή της συναλλαγής βάσει των αυτοτελών τιμών πώλησης των δεσμεύσεων που έχουν αναγνωρισθεί. Το

έσοδο από την παροχή υπηρεσιών συντήρησης λογισμικού αναγνωρίζεται με την πάροδο του χρόνου με βάση την αναλογία των ωρών που αναλώθηκαν στην τρέχουσα περίοδο αναφοράς προς το σύνολο των ωρών που προβλέπεται να αναλωθούν βάσει των συμβατικών όρων.

Η αναγνώριση των εσόδων με την πάροδο του χρόνου βάσει της επιμέτρησης της προόδου ως προς την πλήρη εκπλήρωση μίας δέσμευσης εκτέλεσης εξαρτάται από εκτιμήσεις που σχετίζονται με το σύνολο των εισροών που απαιτούνται για την εκπλήρωση των δεσμεύσεων εκτέλεσης (π.χ. το συνολικό προϋπολογισθέν συμβατικό κόστος). Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες ο Όμιλος δεν είναι σε θέση να επιμετρήσει εύλογα το αποτέλεσμα μίας δέσμευσης εκτέλεσης (π.χ. κατά τη διάρκεια των αρχικών σταδίων μίας σύμβασης), τότε προβαίνει σε εκτίμηση του αποτελέσματος στην έκταση που το αναληφθέν κόστος πιθανολογείται ότι θα ανακτηθεί, ενώ το κόστος αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα της περιόδου στην οποία πραγματοποιείται.

-Έσοδα από τόκους: Τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται βάσει χρονικής αναλογίας και με την χρήση του πραγματικού επιτοκίου, το οποίο είναι το επιτόκιο το οποίο προεξοφλεί με ακρίβεια μελλοντικές καταβολές τοις μετρητοίς ή εισπράξεις για τη διάρκεια της αναμενόμενης ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου ή, όταν απαιτείται, για συντομότερο διάστημα, στην καθαρή λογιστική αξία του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή της υποχρέωσης. Όταν υπάρχει απομείωση των απαιτήσεων, η λογιστική αξία αυτών μειώνεται στο ανακτήσιμο ποσό τους το οποίο είναι η παρούσα αξία των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών προεξοφλουμένων με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο. Στη συνέχεια λογίζονται τόκοι με το ίδιο επιτόκιο επί της απομειωμένης (νέας λογιστικής) αξίας.

-Μερίσματα: Τα μερίσματα, λογίζονται ως έσοδα, όταν θεμελιώνεται το δικαίωμα εισπράξής τους.

Έξοδα: Τα έξοδα αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα σε δεδουλευμένη βάση. Οι πληρωμές που πραγματοποιούνται για λειτουργικές μισθώσεις μεταφέρονται στα αποτελέσματα ως έξοδα, κατά τον χρόνο χρήσεως του μισθίου. Τα έξοδα από τόκους αναγνωρίζονται σε δεδουλευμένη βάση.

10.5 Συμβάσεις Έργων

Οι συμβάσεις έργων αφορούν την κατασκευή περιουσιακών στοιχείων ή ομάδα συνδεδεμένων περιουσιακών στοιχείων (έργα ανάπτυξης ειδικού λογισμικού), ειδικά για πελάτες σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται στα σχετικά συμβόλαια και των οποίων η εκτέλεση συνήθως διαρκεί για χρονικό διάστημα άνω της μιας χρήσης.

Τα έξοδα που αφορούν στις κατασκευαστικές συμβάσεις αναγνωρίζονται όταν πραγματοποιούνται.

Στην περίπτωση όπου το αποτέλεσμα μιας σύμβασης κατασκευής έργου δεν είναι εφικτό να αποτιμηθεί αξιόπιστα, και κυρίως στην περίπτωση όπου το έργο βρίσκεται σε πρώιμο στάδιο:

- το έσοδο αναγνωρίζεται μόνο στην έκταση που το αναληφθέν συμβατικό κόστος ενδέχεται να ανακτηθεί και
- το συμβατικό κόστος αναγνωρίζεται στα έξοδα της χρήσης στην οποία αναλήφθηκε

Επομένως, για τα συμβόλαια αυτά αναγνωρίζεται τέτοιο έσοδο ούτως ώστε το κέρδος από το συγκεκριμένο έργο να είναι μηδενικό. Όταν το αποτέλεσμα ενός συμβολαίου έργου μπορεί να εκτιμηθεί με αξιοπιστία, το έσοδο και τα έξοδα του συμβολαίου αναγνωρίζονται κατά τη διάρκεια του συμβολαίου, αντίστοιχα, ως έσοδο και έξοδο. Ο Όμιλος χρησιμοποιεί τη μέθοδο της ποσοστιαίας ολοκλήρωσης για να καθορίσει το κατάλληλο ποσό εσόδου και εξόδου που θα αναγνωρίσει σε μια συγκεκριμένη περίοδο.

Το στάδιο ολοκλήρωσης μετράται με βάση το συμβατικό κόστος που έχει πραγματοποιηθεί μέχρι την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης σε σχέση με το συνολικό εκτιμώμενο κόστος

κατασκευής κάθε έργου. Όταν είναι πιθανό το συνολικό κόστος του συμβολαίου να υπερβεί το συνολικό έσοδο, τότε η αναμενόμενη ζημία αναγνωρίζεται άμεσα στα αποτελέσματα της χρήσης ως έξοδο.

Για τον υπολογισμό του κόστους που πραγματοποιήθηκε έως το τέλος της χρήσης, τυχόν έξοδα που σχετίζονται με μελλοντικές εργασίες αναφορικά με το συμβόλαιο εξαιρούνται και εμφανίζονται ως έργο σε εξέλιξη. Το σύνολο του κόστους που πραγματοποιήθηκε και του κέρδους / ζημίας που αναγνωρίστηκε για κάθε συμβόλαιο συγκρίνεται με τις προοδευτικές τιμολογήσεις μέχρι το τέλος της χρήσης.

Όπου τα πραγματοποιηθέντα έξοδα πλέον των καθαρών κερδών (μείον των ζημιών) που έχουν αναγνωρισθεί υπερβαίνουν τις προοδευτικές τιμολογήσεις, η διαφορά εμφανίζεται ως απαίτηση από πελάτες συμβολαίων έργων στο κονδύλι «Λοιπά κυκλοφοριακά στοιχεία του ενεργητικού». Όταν οι προοδευτικές τιμολογήσεις υπερβαίνουν τα πραγματοποιηθέντα έξοδα πλέον των καθαρών κερδών (μείον των ζημιών) που έχουν αναγνωρισθεί, το υπόλοιπο εμφανίζεται ως υποχρέωση προς τους πελάτες συμβολαίων έργων στο κονδύλι «Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις».

10.6 Άυλα στοιχεία του ενεργητικού

Στα άυλα στοιχεία του ενεργητικού περιλαμβάνονται κυρίως άδειες λογισμικού, δικαιώματα και σήματα. Επιπλέον, στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις αναγνωρίζονται άυλα περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία τους, τα οποία προηγουμένως δεν είχαν αναγνωρισθεί στις εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις των εξαγοραζόμενων εταιρειών.

Ένα άυλο περιουσιακό στοιχείο αποτιμάται αρχικά στο κόστος κτήσης του. Το κόστος ενός άυλου περιουσιακού στοιχείου το οποίο αποκτήθηκε σε μία συνένωση επιχειρήσεων, αποτελεί η εύλογη αξία του στοιχείου αυτού κατά την ημερομηνία της απόκτησής του.

Μετά την αρχική αναγνώριση, τα άυλα στοιχεία του ενεργητικού αποτιμώνται στο κόστος κτήσης μείον τις συσσωρευμένες αποσβέσεις και κάθε τυχόν συσσωρευμένη ζημία απομείωσης. Οι αποσβέσεις διενεργούνται με βάση τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των άυλων στοιχείων. Η περίοδος και η μέθοδος απόσβεσης αναθεωρούνται τουλάχιστον στη λήξη κάθε ετήσιας περιόδου αναφοράς.

(α) Δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας

Τα δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας, συμπεριλαμβάνουν αγορά πνευματικών δικαιωμάτων για πώληση λογισμικού και αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως μείον αποσβέσεις και τυχόν ζημία απομείωσης. Οι αποσβέσεις διενεργούνται με την σταθερή μέθοδο κατά την διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των στοιχείων αυτών, η οποία είναι 5 χρόνια.

(β) Υπεραξία

Η υπεραξία αντιπροσωπεύει τη διαφορά μεταξύ του κόστους εξαγοράς και της εύλογης αξίας του μεριδίου της καθαρής θέσης της θυγατρικής / συνδεδεμένης επιχείρησης κατά την ημερομηνία της εξαγοράς. Η υπεραξία από εξαγορές συνδεδεμένων επιχειρήσεων αναγνωρίζεται στον λογαριασμό των συμμετοχών σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις.

Η υπεραξία ελέγχεται ετησίως (ή και νωρίτερα εφόσον υπάρχουν ενδείξεις πιθανής μείωσης της αξίας της) για απομείωση και αναγνωρίζεται στο κόστος μείον τις όποιες ζημιές απομείωσης. Κέρδη και ζημιές από την πώληση μιας επιχείρησης περιλαμβάνουν τη λογιστική αξία της υπεραξίας που αντιστοιχεί στην επιχείρηση που πωλήθηκε.

(γ) Έξοδα ανάπτυξης λογισμικού

Τα έξοδα έρευνας αναγνωρίζονται ως έξοδα στην κατάσταση αποτελεσμάτων στη χρήση που προκύπτουν. Τα έξοδα που σχετίζονται με ανάπτυξη λογισμικού, το οποίο είναι πιθανό να εισφέρει στην εταιρία μελλοντικά οικονομικά οφέλη, αναγνωρίζονται ως άυλα περιουσιακά στοιχεία. Έξοδα ανάπτυξης τα οποία σε προηγούμενες οικονομικές χρήσεις είχαν καταχωρηθεί σαν έξοδα στην κατάσταση αποτελεσμάτων, δεν καταχωρούνται ως άυλα περιουσιακά στοιχεία σε μεταγενέστερη οικονομική χρήση εάν προκύψει ότι η συγκεκριμένη ανάπτυξη λογισμικού θα εισφέρει μελλοντικά οικονομικά οφέλη.

Αναπτύξεις προγραμμάτων που αποκτήθηκαν σε μια συνένωση επιχειρήσεων αναγνωρίζονται στην εύλογη τους αξία με βάση το κόστος που θα επιβαρυνόταν ο Όμιλος για να αναπτύξει εσωτερικά το προϊόν.

Τα έξοδα ανάπτυξης τα οποία έχουν κεφαλαιοποιηθεί, αποσβένονται από την εκκίνηση της εμπορικής παραγωγής του λογισμικού προϊόντος, βάσει της σταθερής μεθόδου απόσβεσης κατά την περίοδο των αναμενόμενων ωφελειών του προϊόντος. Η ωφέλιμη ζωή που έχει εκτιμηθεί από τον Όμιλο κυμαίνεται από 5 έως 8 έτη.

(δ) Λογισμικό

Οι άδειες λογισμικού αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως μείον τις αποσβέσεις. Οι αποσβέσεις διενεργούνται με την σταθερή μέθοδο κατά την διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των στοιχείων αυτών η οποία είναι 5 έτη.

Κατά την πώληση λογισμικού, οι διαφορές μεταξύ του τιμήματος που λαμβάνεται και της λογιστικής τους αξίας καταχωρούνται ως κέρδη ή ζημίες στα αποτελέσματα.

Όταν οι λογιστικές αξίες των άυλων περιουσιακών στοιχείων υπερβαίνουν την ανακτήσιμη αξία τους, η διαφορά (απομείωση) καταχωρείται άμεσα ως έξοδο στα αποτελέσματα.

ε) Εμπορική επωνυμία/σήμα

Τα εμπορικά σήματα είναι λέξεις, ονόματα, σύμβολα ή άλλα μέσα που χρησιμοποιούνται στο εμπόριο ώστε να υποδηλώνουν την πηγή ενός προϊόντος και να το διακρίνουν από τα προϊόντα άλλων παραγωγών. Το σήμα υπηρεσιών χαρακτηρίζει και διακρίνει την πηγή μιας υπηρεσίας αντί για ένα προϊόν. Τα γενικά σήματα χρησιμοποιούνται για τον χαρακτηρισμό των εμπορευμάτων ή αγαθών των μελών ενός Ομίλου. Τα σήματα πιστοποίησης χρησιμοποιούνται για την πιστοποίηση της γεωγραφικής προέλευσης ή άλλων χαρακτηριστικών ενός αγαθού ή μιας υπηρεσίας. Τα εμπορικά σήματα, οι εμπορικές επωνυμίες, τα σήματα υπηρεσιών, τα γενικά σήματα και τα σήματα πιστοποίησης δύνανται να κατοχυρώνονται νομικά μέσω της κατάθεσής τους σε κρατικούς φορείς, της συνεχιζόμενης χρήσης τους στα πλαίσια του εμπορίου ή με άλλα μέσα. Εφόσον κατοχυρώνεται νομικά μέσω της κατάθεσης ή με άλλα μέσα, ένα εμπορικό σήμα ή άλλο σήμα που αποκτάται σε συνένωση επιχειρήσεων είναι άυλο περιουσιακό στοιχείο που πληροί το συμβατικό-νομικό κριτήριο. Η εμπορική επωνυμία στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου προέκυψε με την εξαγορά του ομίλου SingularLogic A.E.

Τα σήματα αποτιμώνται στο κόστος κτήσης μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και κάθε τυχόν σωρευμένη ζημία απομείωσης.

Στη συνέχεια ακολουθεί μια περίληψη των πολιτικών που εφαρμόζονται και αφορούν στην ωφέλιμη ζωή των άυλων περιουσιακών στοιχείων του Ομίλου:

Άυλο που αναγνωρίστηκε	Διάρκεια	Ωφέλιμη Ζωή
Διακριτικός Τίτλος	Απροσδιόριστη	

Λογισμικό Αγοραζόμενο	Καθορισμένη	5 έτη σταθερή μέθοδος
Λογισμικό Παραγόμενο	Καθορισμένη	5-8 έτη σταθερή μέθοδος

10.7 Ενσώματα πάγια

Τα πάγια στοιχεία του ενεργητικού απεικονίζονται στις Οικονομικές Καταστάσεις στις αξίες κτήσης τους, μείον τις συσσωρευμένες αποσβέσεις και τυχόν ζημιές απομείωσης των παγίων. Το κόστος κτήσεως περιλαμβάνει όλες τις άμεσα επιρριπτόμενες δαπάνες για την απόκτηση των στοιχείων αυτών.

Μεταγενέστερες δαπάνες καταχωρούνται σε επαύξηση της λογιστικής αξίας των ενσωμάτων παγίων ή ως ξεχωριστό πάγιο μόνον κατά την έκταση που οι δαπάνες αυτές αυξάνουν τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη που αναμένεται να εισρεύσουν από την χρήση του παγίου στοιχείου και το κόστος τους μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα. Το κόστος επισκευών και συντηρήσεων αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα όταν πραγματοποιείται.

Οι αποσβέσεις των άλλων στοιχείων των ενσωμάτων παγίων υπολογίζονται με την σταθερή μέθοδο μέσα στην ωφέλιμη ζωή τους που έχει ως εξής:

Διαμορφώσεις χώρων	Βάσει σύμβασης μίσθωσης
Μηχανολογικός εξοπλισμός	10 έτη
Μεταφορικά μέσα	6 έτη
Επιπλα και εξαρτήματα	5-10 έτη

Οι υπολειμματικές αξίες και οι ωφέλιμες ζωές των ενσωμάτων παγίων υπόκεινται σε επανεξέταση σε κάθε ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης.

Κατά την πώληση παγίων στοιχείων του ενεργητικού, οι διαφορές μεταξύ του τιμήματος που λαμβάνεται και της λογιστικής τους αξίας καταχωρούνται ως κέρδη ή ζημιές στα αποτελέσματα.

Όταν οι λογιστικές αξίες των ενσωμάτων παγίων υπερβαίνουν την ανακτήσιμη αξία τους, η διαφορά (απομείωση) καταχωρείται άμεσα ως έξοδο στα αποτελέσματα.

10.8 Λογαριασμοί εισπρακτέοι και πιστωτική πολιτική

Οι βραχυπρόθεσμοι λογαριασμοί απαιτήσεων εμφανίζονται στην ονομαστική τους αξία, μετά από προβλέψεις για τυχόν μη εισπρακτέα υπόλοιπα, ενώ οι μακροπρόθεσμοι λογαριασμοί απαιτήσεων (υπόλοιπα που υπερβαίνουν τους κανονικούς όρους πίστωσης) αποτιμώνται στο αποσβεσμένο κόστος με βάση τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Ο Όμιλος έχει θεσπίσει κριτήρια για την παροχή πίστωσης στους πελάτες, τα οποία σε γενικές γραμμές βασίζονται στο μέγεθος των δραστηριοτήτων του πελάτη, με παράλληλη εκτίμηση σχετικών οικονομικών πληροφοριών. Σε κάθε ημερομηνία αναφοράς όλες οι καθυστερημένες ή επισφαλείς απαιτήσεις εκτιμώνται προκειμένου να προσδιοριστεί η αναγκαιότητα ή μη πρόβλεψης για επισφαλείς απαιτήσεις. Το υπόλοιπο της συγκεκριμένης πρόβλεψης για επισφαλείς απαιτήσεις προσαρμόζεται κατάλληλα σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, ώστε να αντανakλά τους πιθανολογούμενους σχετικούς κινδύνους. Κάθε διαγραφή υπολοίπων πελατών χρεώνεται στην υπάρχουσα πρόβλεψη για επισφαλείς απαιτήσεις. Αποτελεί πολιτική του Ομίλου να μην διαγράφεται καμία απαίτηση μέχρι να εξαντληθούν όλες οι δυνατές νομικές ενέργειες για την είσπραξή της.

10.9 Μισθώσεις

10.9.1 Λειτουργικές Μισθώσεις

Μισθώσεις όπου ο εκμισθωτής διατηρεί όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της ιδιοκτησίας του παγίου καταχωρούνται ως λειτουργικά μισθώματα. Οι πληρωμές των λειτουργικών μισθωμάτων αναγνωρίζονται ως έξοδο στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων σε σταθερή βάση κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

10.9.2 Χρηματοδοτικές μισθώσεις

Οι μισθώσεις παγίων όπου η Εταιρεία διατηρεί ουσιωδώς όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της ιδιοκτησίας ταξινομούνται ως χρηματοδοτικές μισθώσεις. Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις κεφαλαιοποιούνται με την έναρξη της μίσθωσης στη χαμηλότερη μεταξύ της εύλογης αξίας του παγίου στοιχείου και της παρούσας αξίας των ελάχιστων μισθωμάτων. Οι πληρωμές για χρηματοδοτικές μισθώσεις επιμερίζονται μεταξύ των χρηματοοικονομικών εξόδων και της μείωσης της χρηματοδοτικής υποχρέωσης, ώστε να επιτευχθεί ένα σταθερό επιτόκιο στο εναπομείναν υπόλοιπο της υποχρέωσης. Τα χρηματοοικονομικά έξοδα λογίζονται στα αποτελέσματα. Τα κεφαλαιοποιηθέντα μισθωμένα πάγια αποσβένονται με βάση τη μικρότερη περίοδο από την εκτιμώμενη ωφέλιμη ζωή του παγίου ή τη διάρκεια της μίσθωσης.

10.10 Απομείωση Αξίας Στοιχείων του Ενεργητικού

Ο Όμιλος στα πλαίσια των διενεργούμενων ελέγχων απομείωσης στη λήξη κάθε ετήσιας περιόδου αναφοράς:

- i) Αναγνωρίζει και αξιολογεί την επικρατούσα κατάσταση στην ελληνική οικονομία, αλλά και την απόδοση δείγματος εταιρειών του κλάδου της εκάστοτε εταιρείας.
- ii) Συγκεντρώνει, αναλύει και παρακολουθεί τις απολογιστικές πληροφορίες απόδοσης, με σημεία αναφοράς την εξέλιξη των χρηματοοικονομικών μεγεθών των εταιρειών στη λήξη κάθε ετήσιας περιόδου αναφοράς. Η ανάλυση των εν λόγω στοιχείων παρέχει πληροφορίες αναφορικά με την επίτευξη ή μη των επιχειρηματικών στόχων και δεικνύει την τάση για τα αποτελέσματα και την χρηματοοικονομική επίδοση των εταιρειών κατά τη λήξη της ετήσιας περιόδου αναφοράς.
- iii) Εξετάζει τις επιχειρηματικές συνθήκες και τις διαθέσιμες πληροφορίες και εκτιμήσεις αναφορικά με τις μετέπειτα εξελίξεις των οικονομικών μεγεθών και τάσεων.

Εφόσον προκύπτουν ενδείξεις απομείωσης στις ενδιάμεσες περιόδους αναφοράς, ο Όμιλος προβαίνει σε επανέλεγχο των παραδοχών των επιχειρηματικών σχεδίων του, χρησιμοποιώντας ως βάση το επιχειρηματικό σχέδιο που καταρτίζεται στη λήξη της προηγούμενης ετήσιας περιόδου αναφοράς και αφορά σε μετέπειτα οικονομικές περιόδους σε ορίζοντα πενταετίας.

10.10.1 Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (υπεραξία, ασώματες ακινητοποιήσεις, ενσώματες ακινητοποιήσεις).

Η υπεραξία του Ομίλου, οι ασώματες και ενσώματες ακινητοποιήσεις υπόκεινται σε ελέγχους απομείωσης.

Για σκοπούς εκτίμησης της απομείωσης τα στοιχεία του ενεργητικού κατηγοριοποιούνται στη μικρότερη ομάδα στοιχείων που μπορεί να παράγει ταμειακές ροές ανεξάρτητα από άλλα στοιχεία ή ομάδες στοιχείων του Ομίλου (Μονάδες Δημιουργίας Ταμειακών Ροών). Ως αποτέλεσμα, ορισμένα περιουσιακά στοιχεία εξετάζονται για μείωση της αξίας τους μεμονωμένα ενώ άλλα σε επίπεδο Μονάδων Δημιουργίας Ταμειακών Ροών.

Ζημιά απομείωσης αναγνωρίζεται για το ποσό κατά το οποίο η λογιστική αξία ενός περιουσιακού στοιχείου ή μιας Μονάδας Δημιουργίας Ταμειακών Ροών υπερβαίνει το ανακτήσιμο ποσό τους, το οποίο είναι το υψηλότερο μεταξύ της εύλογης αξίας μείον τα κόστη πώλησης και της αξίας λόγω χρήσης. Για τον προσδιορισμό της αξίας λόγω χρήσης, η Διοίκηση προσδιορίζει τις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές για κάθε Μονάδα Δημιουργίας Ταμειακών Ροών προσδιορίζοντας ένα

κατάλληλο προεξοφλητικό επιτόκιο προκειμένου να υπολογίσει την παρούσα αξία αυτών των ταμειακών ροών. Τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τον έλεγχο απομείωσης προκύπτουν άμεσα από τους πιο πρόσφατους εγκεκριμένους από τη Διοίκηση προϋπολογισμούς, προσαρμοσμένα κατάλληλα ώστε να μην περιλαμβάνουν μελλοντικές αναδιοργανώσεις και βελτιώσεις των περιουσιακών στοιχείων. Προεξοφλητικοί παράγοντες προσδιορίζονται μεμονωμένα για κάθε Μονάδα Δημιουργίας Ταμειακών Ροών και αντικατοπτρίζουν τα αντίστοιχα στοιχεία κινδύνων που έχουν προσδιοριστεί από τη Διοίκηση για κάθε ένα από αυτά.

Οι ζημιές απομείωσης των Μονάδων Δημιουργίας Ταμειακών Ροών μειώνουν πρώτα τη λογιστική αξία της υπεραξίας που έχει κατανεμηθεί σε αυτές. Οι εναπομένουσες ζημιές απομείωσης χρεώνονται pro rata στα λοιπά περιουσιακά στοιχεία της συγκεκριμένης Μονάδας Δημιουργίας Ταμειακών Ροών. Με εξαίρεση την υπεραξία, όλα τα περιουσιακά στοιχεία μεταγενέστερα επανεκτιμώνται για την περίπτωση που η ζημιά απομείωσης που είχε αρχικώς αναγνωριστεί δεν υφίσταται πλέον. Οι ζημιές απομείωσης καταχωρούνται ως έξοδα στα αποτελέσματα όταν προκύπτουν και μπορούν να αναστραφούν σε μεταγενέστερη οικονομική χρήση εκτός ζημιών απομείωσης που αφορούν την υπεραξία.

10.10.2 Χρηματοοικονομικά Στοιχεία του Ενεργητικού

Ο Όμιλος και η Εταιρεία αναγνωρίζουν προβλέψεις απομείωσης για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, εκτός εκείνων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Ο στόχος των απαιτήσεων απομείωσης του ΔΠΧΑ 9 είναι να αναγνωρίσει τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για το σύνολο της διάρκειας ζωής ενός χρηματοοικονομικού μέσου, του οποίου ο πιστωτικός κίνδυνος έχει αυξηθεί μετά την αρχική αναγνώριση, ανεξαρτήτως από το εάν η αξιολόγηση γίνεται σε συλλογικό ή εξατομικευμένο επίπεδο, χρησιμοποιώντας όλες τις πληροφορίες που μπορούν να συλλεχθούν, βάσει τόσο ιστορικών όσο και παρόντων στοιχείων, αλλά και στοιχείων που αφορούν σε λογικές μελλοντικές εκτιμήσεις.

Για την εφαρμογή της ανωτέρω προσέγγισης πραγματοποιείται διάκριση μεταξύ:

- ο των χρηματοοικονομικών στοιχείων των οποίων ο πιστωτικός κίνδυνος δεν έχει επιδεινωθεί σημαντικά μετά την αρχική αναγνώριση ή τα οποία έχουν χαμηλό πιστωτικό κίνδυνο κατά την ημερομηνία αναφοράς (Στάδιο 1),
- ο των χρηματοοικονομικών στοιχείων των οποίων ο πιστωτικός κίνδυνος έχει επιδεινωθεί σημαντικά μετά την αρχική αναγνώριση και τα οποία δεν έχουν χαμηλό πιστωτικό κίνδυνο (Στάδιο 2), και
- ο των χρηματοοικονομικών στοιχείων για τα οποία υπάρχουν αντικειμενικές αποδείξεις απομείωσης κατά την ημερομηνία αναφοράς (Στάδιο 3).

Για τα χρηματοοικονομικά στοιχεία που εντάσσονται στο Στάδιο 1 αναγνωρίζονται αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για την περίοδο των επόμενων δώδεκα μηνών, ενώ για εκείνα που εντάσσονται στο Στάδιο 2 ή το Στάδιο 3 αναγνωρίζονται αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για το σύνολο της διάρκειας ζωής του χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού.

Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές βασίζονται στη διαφορά μεταξύ των συμβατικών ταμειακών ροών και των ταμειακών ροών που ο Όμιλος ή η Εταιρεία αναμένουν να λάβουν. Η διαφορά προεξοφλείται χρησιμοποιώντας μία εκτίμηση του αρχικού πραγματικού επιτοκίου του χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού.

Ο Όμιλος εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση του Προτύπου για τα στοιχεία του ενεργητικού από συμβάσεις, τις εμπορικές απαιτήσεις και τις απαιτήσεις από μισθώσεις, υπολογίζοντας τις

αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για όλη τη διάρκεια ζωής των ως άνω στοιχείων. Στην περίπτωση αυτήν, οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές συνιστούν τις αναμενόμενες ελλείψεις στις συμβατικές ταμειακές ροές, λαμβάνοντας υπόψη το ενδεχόμενο αθέτησης σε οποιοδήποτε σημείο κατά τη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου. Κατά τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, ο Όμιλος χρησιμοποιεί έναν πίνακα προβλέψεων έχοντας ομαδοποιήσει τα ανωτέρω χρηματοοικονομικά μέσα με βάση την φύση και ενηλικίωση των υπολοίπων και λαμβάνοντας υπόψη διαθέσιμα ιστορικά στοιχεία σε σχέση με τους οφειλέτες, προσαρμοσμένα για μελλοντικούς παράγοντες σε σχέση με τους οφειλέτες και το οικονομικό περιβάλλον.

10.11 Χρηματοοικονομικά Μέσα

Χρηματοοικονομικό μέσο είναι κάθε σύμβαση που δημιουργεί ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού σε μία επιχείρηση και μία χρηματοοικονομική υποχρέωση ή έναν συμμετοχικό τίτλο σε μία άλλη επιχείρηση.

10.11.1 Αρχική αναγνώριση και αποαναγνώριση

Ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού ή μία χρηματοοικονομική υποχρέωση αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης, όταν και μόνο όταν, ο Όμιλος καθίσταται ένας εκ των συμβαλλομένων του χρηματοοικονομικού μέσου.

Ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού αποαναγνωρίζεται από την Κατάσταση Οικονομικής Θέσης όταν εκπνεύσουν τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμειακών ροών του στοιχείου, ή όταν ο Όμιλος μεταβιβάσει το χρηματοοικονομικό στοιχείο και ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της κυριότητας.

Μία χρηματοοικονομική υποχρέωση (ή μέρος αυτής) αποαναγνωρίζεται από την Κατάσταση Οικονομικής Θέσης όταν, και μόνον όταν, η υποχρέωση που καθορίζεται στο συμβόλαιο εκπληρώνεται, ακυρώνεται ή εκπνέει.

10.11.2 Ταξινόμηση και Επιμέτρηση Χρηματοοικονομικών Στοιχείων του Ενεργητικού

Εκτός από εκείνες τις εμπορικές απαιτήσεις που δεν περιέχουν σημαντική συνιστώσα χρηματοδότησης και επιμετρώνται με βάση την τιμή συναλλαγής τους σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 15, τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού επιμετρώνται αρχικά στην εύλογη αξία προσθέτοντας το σχετικό κόστος της συναλλαγής εκτός από την περίπτωση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού, εκτός από εκείνα που αποτελούν καθορισμένα και αποτελεσματικά μέσα αντιστάθμισης κινδύνων, ταξινομούνται στις ακόλουθες κατηγορίες:

- α. χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού στο αποσβεσμένο κόστος,
- β. χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, και
- γ. χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων.

Η ταξινόμηση προσδιορίζεται βάσει του επιχειρηματικού μοντέλου του Ομίλου σχετικά με τη διαχείριση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού, και τα χαρακτηριστικά των συμβατικών ταμειακών ροών τους.

Όλα τα έσοδα και τα έξοδα που σχετίζονται με τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και τα οποία αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων περιλαμβάνονται στα κονδύλια «Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα», «Χρηματοοικονομικά έξοδα» και «Χρηματοοικονομικά έσοδα»,

εκτός από την απομείωση των εμπορικών απαιτήσεων που περιλαμβάνεται εντός των λειτουργικών αποτελεσμάτων.

10.11.3 Μεταγενέστερη επιμέτρηση χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού

Ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού επιμετράται μεταγενέστερα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων. Η ταξινόμηση βασίζεται σε δύο κριτήρια:

- i. το επιχειρηματικό μοντέλο διαχείρισης ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού, δηλαδή εάν στόχος είναι η διακράτηση με σκοπό την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών ή η είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών, καθώς και η πώληση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, και
- ii. εάν οι συμβατικές ταμειακές ροές του χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού συνίστανται αποκλειστικά σε αποπληρωμή κεφαλαίου και τόκων επί του ανεξόφλητου υπολοίπου (“SPPI” κριτήριο).

Η κατηγορία επιμέτρησης στο αποσβεσμένο κόστος περιλαμβάνει μη παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού όπως δάνεια και απαιτήσεις με σταθερές ή προκαθορισμένες πληρωμές που δεν διαπραγματεύονται σε κάποια ενεργό αγορά. Μετά την αρχική αναγνώριση, επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες ο αντίκτυπος από την προεξόφληση είναι ασήμαντος, η προεξόφληση παραλείπεται.

Για τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων, οι μεταβολές στην εύλογη αξία αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα της Κατάστασης Συνολικών Εσόδων και αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων κατά την αποαναγνώριση των χρηματοοικονομικών μέσων.

Για τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων επιμετρώνται στην εύλογη αξία τους και οι μεταβολές στην εύλογη αξία αναγνωρίζονται στα κέρδη ή στις ζημιές της Κατάστασης Αποτελεσμάτων. Η εύλογη αξία των στοιχείων προσδιορίζεται με αναφορά σε συναλλαγές σε μία ενεργό αγορά ή με τη χρήση τεχνικών μεθόδων αποτίμησης, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες δεν υφίσταται ενεργός αγορά.

10.11.4 Ταξινόμηση και επιμέτρηση Χρηματοοικονομικών Υποχρεώσεων

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις του Ομίλου περιλαμβάνουν κυρίως Ομολογιακά Δάνεια και δάνεια τραπεζών. Οι δανειακές υποχρεώσεις αρχικά αναγνωρίζονται στο κόστος, που είναι η εύλογη αξία του ανταλλάγματος που λαμβάνεται εκτός του κόστους έκδοσης σχετικά με τον δανεισμό. Μετά την αρχική αναγνώριση, τα δάνεια αποτιμώνται στο αποσβεσμένο κόστος με βάση τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Τα δάνεια ταξινομούνται στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις, εκτός εάν ο Όμιλος διατηρεί ανεπιφύλακτα το δικαίωμα να μεταφέρει την τακτοποίηση της υποχρέωσης τουλάχιστον 12 μήνες μετά την ημερομηνία αναφοράς των Οικονομικών Καταστάσεων.

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις δύναται να ταξινομηθούν κατά την αρχική αναγνώριση ως αποτιμώμενες στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων αν ικανοποιούνται τα κάτωθι κριτήρια.

- (α) Η ταξινόμηση αντιστρέφει ή μειώνει σε σημαντικό βαθμό τις επιδράσεις της λογιστικής ασυνέπειας (accounting mismatch) που θα προέκυπτε αν η υποχρέωση είχε αποτιμηθεί στο αποσβεσμένο κόστος.
- (β) Οι εν λόγω υποχρεώσεις αποτελούν μέρος μιας ομάδας υποχρεώσεων οι οποίες διαχειρίζονται ή αξιολογούνται ως προς την απόδοσή τους στην βάση της εύλογης αξίας, σύμφωνα με τις στρατηγικές διαχείρισης χρηματοοικονομικών κινδύνων του Ομίλου.

(γ) Η χρηματοοικονομική υποχρέωση περιέχει ένα ενσωματωμένο παράγωγο το οποίο ταξινομείται και αποτιμάται διακεκριμένα.

10.11.5 Μέθοδοι επιμέτρησης εύλογης αξίας

Οι εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού και των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων που είναι διαπραγματεύσιμα σε ενεργές αγορές προσδιορίζονται από τις τρέχουσες τιμές ζήτησης χωρίς να αφαιρούνται τα έξοδα πώλησης. Για τα μη διαπραγματεύσιμα στοιχεία, οι εύλογες αξίες προσδιορίζονται με τη χρήση γενικά αποδεκτών τεχνικών αποτίμησης όπως ανάλυση πρόσφατων συναλλαγών, συγκρίσιμων στοιχείων που διαπραγματεύονται, μοντέλα αποτίμησης παραγώγων και προεξόφληση ταμειακών ροών.

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί ευρέως αποδεκτές μεθόδους αποτίμησης για την εκτίμηση της εύλογης αξίας συνηθισμένων προϊόντων, όπως δικαιώματα και συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων και συναλλάγματος. Τα δεδομένα που χρησιμοποιούνται βασίζονται σε σχετικές μετρήσεις της αγοράς (επιτόκια, τιμές μετοχών κ.λπ.) κατά την ημερομηνία αναφοράς της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης. Τεχνικές αποτίμησης χρησιμοποιούνται, επίσης, και για την αποτίμηση μη διαπραγματεύσιμων συμμετοχικών τίτλων, καθώς και παραγώγων με υποκείμενο μη διαπραγματεύσιμους συμμετοχικούς τίτλους. Στην περίπτωση αυτή οι τεχνικές που χρησιμοποιούνται είναι περισσότερο πολύπλοκες και εκτός από δεδομένα της αγοράς, ενσωματώνουν υποθέσεις και εκτιμήσεις για τις μελλοντικές ταμειακές ροές του τίτλου. Οι εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές βασίζονται στις καλύτερες εκτιμήσεις της Διοίκησης και το προεξοφλητικό επιτόκιο είναι το επιτόκιο της αγοράς για ένα μέσο με τα ίδια χαρακτηριστικά και κινδύνους.

Σε ορισμένες περιπτώσεις οι αξίες που προκύπτουν από τις ευρέως αποδεκτές μεθόδους αποτίμησης συμμετοχικών τίτλων προσαρμόζονται για να αντανakλούν παράγοντες που οι συμμετέχοντες στην αγορά λαμβάνουν υπόψη τους κατά την εκτίμηση της αξίας ενός τίτλου, όπως επιχειρηματικός κίνδυνος και κίνδυνος εμπορευσιμότητας.

Η μέθοδος που χρησιμοποιείται για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας χρηματοοικονομικών μέσων, που αποτιμώνται με τη χρήση μοντέλων αποτίμησης, περιγράφεται ακολούθως. Τα μοντέλα αυτά περιλαμβάνουν τις εκτιμήσεις του Ομίλου σχετικά με τις παραδοχές που θα χρησιμοποιούσε ένας επενδυτής στην αποτίμηση της εύλογης αξίας και επιλέγονται βάσει των ειδικών χαρακτηριστικών κάθε επένδυσης.

Η Εταιρεία σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 9 στη λήξη κάθε περιόδου αναφοράς των οικονομικών καταστάσεων διενεργεί τους απαιτούμενους υπολογισμούς αναφορικά με τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών της μέσων. Οι επενδύσεις που αφορούν σε εισηγμένες μετοχές σε χρηματιστήρια εσωτερικού και εξωτερικού αποτιμώνται με βάση τις χρηματιστηριακές τιμές των μετοχών αυτών. Οι επενδύσεις που αφορούν σε μη εισηγμένες μετοχές αποτιμώνται με βάση γενικά αποδεκτά μοντέλα αποτίμησης τα οποία άλλοτε περιλαμβάνουν δεδομένα βασισμένα σε παρατηρήσιμα στοιχεία αγοράς και άλλοτε βασισμένα σε μη παρατηρήσιμα στοιχεία.

10.11.6 Συμψηφισμός

Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και των υποχρεώσεων συμψηφίζονται και το καθαρό ποσό εμφανίζεται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης, μόνο όταν ο Όμιλος έχει το νομικό δικαίωμα και προτίθεται να προβεί στον ταυτόχρονο διακανονισμό της απαίτησης και υποχρέωσης στο καθαρό ποσό.

Έξοδα και έσοδα συμψηφίζονται μόνο αν κάτι τέτοιο επιτρέπεται από τα πρότυπα ή όταν αφορούν κέρδη ή ζημιές που προέκυψαν από μία ομάδα παρόμοιων συναλλαγών, όπως συναλλαγές εμπορικού χαρτοφυλακίου.

10.12 Αποθέματα

Τα αποθέματα περιλαμβάνουν εμπορεύματα, αναλώσιμα καθώς και αδιάθετες άδειες λογισμικού.

Κατά την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης, τα αποθέματα απεικονίζονται στην χαμηλότερη τιμή μεταξύ κόστους κτήσης και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας.

Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία είναι η εκτιμώμενη τιμή πώλησης κατά τη συνήθη ροή των δραστηριοτήτων της επιχείρησης, μείον το εκτιμώμενο κόστος που είναι αναγκαίο για να πραγματοποιηθεί η πώληση. Το κόστος προσδιορίζεται χρησιμοποιώντας την μέθοδο του μέσου σταθμικού κόστους.

Το κόστος περιλαμβάνει όλες τις δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν για να φθάσουν τα αποθέματα στην παρούσα θέση και κατάσταση, οι οποίες είναι άμεσα αποδοτέες στην παραγωγική διαδικασία, καθώς και ένα μέρος γενικών εξόδων που σχετίζεται με την παραγωγή, το οποίο απορροφάται με βάση την κανονική δυναμικότητα των παραγωγικών εγκαταστάσεων.

Πρόβλεψη για βραδέως κινούμενα ή απαξιωμένα αποθέματα σχηματίζεται εφόσον κρίνεται απαραίτητο.

10.13 Λογιστική Φόρου Εισοδήματος

10.13.1 Τρέχουσα Φορολογία Εισοδήματος

Ο τρέχων φόρος υπολογίζεται βάσει των φορολογικών Καταστάσεων Οικονομικής Θέσης κάθε μιας εκ των εταιρειών που περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις, σύμφωνα με τους φορολογικούς νόμους που ισχύουν στην Ελλάδα ή άλλα φορολογικά πλαίσια εντός των οποίων λειτουργούν οι θυγατρικές εξωτερικού. Η δαπάνη για τρέχοντα φόρο εισοδήματος περιλαμβάνει τον φόρο εισοδήματος που προκύπτει βάσει των κερδών της κάθε Εταιρείας όπως αναμορφώνονται στις φορολογικές της δηλώσεις και προβλέψεις για πρόσθετους φόρους, και υπολογίζεται σύμφωνα με τους θεσμοθετημένους ή ουσιαστικά θεσμοθετημένους φορολογικούς συντελεστές.

10.13.2 Αναβαλλόμενη Φορολογία Εισοδήματος

Αναβαλλόμενοι φόροι είναι οι φόροι ή οι φορολογικές ελαφρύνσεις που σχετίζονται με τα οικονομικά βάρη ή οφέλη που προκύπτουν στην χρήση αλλά έχουν ήδη καταλογιστεί ή θα καταλογιστούν από τις φορολογικές αρχές σε διαφορετικές χρήσεις. Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος προσδιορίζεται με τη μέθοδο της υποχρέωσης που προκύπτει από τις προσωρινές διαφορές μεταξύ της λογιστικής αξίας και της φορολογικής βάσης των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων. Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος δεν λογίζεται εάν προκύπτει από την αρχική αναγνώριση στοιχείου ενεργητικού ή υποχρέωσης σε συναλλαγή, εκτός επιχειρηματικής συνένωσης, η οποία όταν έγινε η συναλλαγή δεν επηρέασε ούτε το λογιστικό ούτε το φορολογικό κέρδος ή ζημιά.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις αποτιμώνται με βάση τους φορολογικούς συντελεστές που αναμένεται να εφαρμοστούν στη χρήση κατά την οποία θα διακανονιστεί η απαίτηση ή η υποχρέωση, λαμβάνοντας υπόψη τους φορολογικούς συντελεστές (και φορολογικούς νόμους) που έχουν τεθεί σε ισχύ ή ουσιαστικά ισχύουν μέχρι την ημερομηνία αναφοράς της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης. Σε περίπτωση αδυναμίας σαφούς προσδιορισμού του χρόνου αναστροφής των προσωρινών διαφορών εφαρμόζεται ο φορολογικός συντελεστής που ισχύει κατά την επόμενη της ημερομηνίας της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης, χρήση.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται κατά την έκταση στην οποία θα υπάρξει μελλοντικό φορολογητέο κέρδος για τη χρησιμοποίηση της προσωρινής διαφοράς που δημιουργεί την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση ενώ επανεξετάζονται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς και μειώνονται κατά την έκταση που δεν είναι πλέον πιθανό ότι θα είναι διαθέσιμο επαρκές φορολογητέο κέρδος για να επιτρέψει την αξιοποίηση της ωφέλειας μέρους ή του συνόλου αυτής της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης.

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος αναγνωρίζεται για τις προσωρινές διαφορές που προκύπτουν από επενδύσεις σε θυγατρικές και συνδεδεμένες επιχειρήσεις, με εξαίρεση την περίπτωση που η αναστροφή των προσωρινών διαφορών ελέγχεται από τον Όμιλο και είναι πιθανό ότι οι προσωρινές διαφορές δεν θα αναστραφούν στο προβλεπτό μέλλον.

Οι περισσότερες αλλαγές στις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις ή υποχρεώσεις αναγνωρίζονται σαν ένα κομμάτι των φορολογικών εξόδων στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων χρήσης. Μόνο αυτές οι μεταβολές στα στοιχεία του ενεργητικού ή στις υποχρεώσεις που επηρεάζουν τις προσωρινές διαφορές αναγνωρίζονται κατευθείαν στα ίδια κεφάλαια του Ομίλου, έχουν ως αποτέλεσμα την σχετική αλλαγή στις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις ή υποχρεώσεις να χρεώνεται έναντι του σχετικού λογαριασμού των Ιδίων Κεφαλαίων.

10.14 Ταμειακά Διαθέσιμα και Ταμειακά Ισοδύναμα

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα περιλαμβάνουν μετρητά στις τράπεζες και στο ταμείο καθώς και βραχυπρόθεσμες, υψηλής ρευστότητας επενδύσεις, όπως αξίες της χρηματαγοράς και τραπεζικές καταθέσεις με ημερομηνία λήξης σε τρεις μήνες ή λιγότερο. Περιλαμβάνουν επίσης διακριτά τις δεσμευμένες καταθέσεις του Ομίλου και της Εταιρείας.

Για τον σκοπό της σύνταξης των ενοποιημένων Καταστάσεων των Ταμειακών Ροών, τα χρηματικά διαθέσιμα αποτελούνται από μετρητά και καταθέσεις σε τράπεζες καθώς και χρηματικά διαθέσιμα όπως προσδιορίζονται ανωτέρω.

10.15 Ίδια Κεφάλαια

Το μετοχικό κεφάλαιο προσδιορίζεται σύμφωνα με την ονομαστική αξία των μετοχών που έχουν εκδοθεί. Οι κοινές μετοχές ταξινομούνται στα ίδια κεφάλαια. Η αύξηση μετοχικού κεφαλαίου με καταβολή μετρητών περιλαμβάνει κάθε διαφορά υπέρ το άρτιο κατά την αρχική έκδοση του μετοχικού κεφαλαίου.

Κάθε κόστος συναλλαγής σχετιζόμενο με την έκδοση των μετοχών καθώς και οποιοδήποτε σχετικό όφελος φόρου εισοδήματος προκύπτει αφαιρούνται από την αύξηση μετοχικού κεφαλαίου.

Τα στοιχεία ενός χρηματοοικονομικού μέσου που α) δημιουργούν χρηματοοικονομική υποχρέωση της οικονομικής οντότητας και β) παρέχουν ένα δικαίωμα προαίρεσης στον κάτοχο του μέσου να το μετατρέψει σε συμμετοχικό τίτλο της οικονομικής οντότητας, αναγνωρίζονται ξεχωριστά σαν χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις, χρηματοοικονομικές απαιτήσεις ή συμμετοχικοί τίτλοι.

Οι συναλλαγματικές διαφορές από την μετατροπή των οικονομικών καταστάσεων θυγατρικών στο νόμισμα λειτουργίας του Ομίλου περιλαμβάνονται στο αποθεματικό μετατροπής.

Τα παρακρατηθέντα κέρδη περιλαμβάνουν τα τρέχοντα αποτελέσματα και αυτά προηγούμενων περιόδων όπως γνωστοποιούνται στα αποτελέσματα.

10.16 Κρατικές Επιχορηγήσεις

Ο Όμιλος λαμβάνει κρατικές και ευρωπαϊκές επιχορηγήσεις για την συμμετοχή του σε συγκεκριμένα ερευνητικά έργα. Οι κρατικές επιχορηγήσεις αναγνωρίζονται την στιγμή που το ποσό της

επιχορήγησης αποκτάται. Οι επιχορηγήσεις που σχετίζονται με τις δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν αντισταθμίζονται έναντι των δαπανών ερευνών.

10.17 Παροχές λόγω συνταξιοδότησης και βραχυπρόθεσμες παροχές σε εργαζομένους

10.17.1 Βραχυπρόθεσμες παροχές

Οι βραχυπρόθεσμες παροχές προς τους εργαζομένους (εκτός από παροχές λήξης της εργασιακής σχέσης) σε χρήμα και σε είδος αναγνωρίζονται ως έξοδο όταν καθίστανται δεδουλευμένες. Τυχόν ανεξόφλητο ποσό καταχωρείται ως υποχρέωση, ενώ σε περίπτωση που το ποσό που ήδη καταβλήθηκε υπερβαίνει το ποσό των παροχών, η επιχείρηση αναγνωρίζει το υπερβάλλον ποσό ως στοιχείο του ενεργητικού της (προπληρωθέν έξοδο) μόνο κατά την έκταση που η προπληρωμή θα οδηγήσει σε μείωση μελλοντικών πληρωμών ή σε επιστροφή.

10.17.2 Παροχές λόγω συνταξιοδότησης

Οι παροχές μετά τη λήξη της απασχόλησης περιλαμβάνουν εφάπαξ αποζημιώσεις συνταξιοδότησης, συντάξεις και άλλες παροχές που καταβάλλονται στους εργαζόμενους μετά την λήξη της απασχόλησης ως αντάλλαγμα της υπηρεσίας τους. Οι υποχρεώσεις του Ομίλου για παροχές συνταξιοδότησης αφορούν τόσο προγράμματα καθορισμένων εισφορών όσο και προγράμματα καθορισμένων παροχών.

Το δεδουλευμένο κόστος των προγραμμάτων καθορισμένων εισφορών καταχωρείται ως έξοδο στην περίοδο που αφορά. Τα προγράμματα συνταξιοδότησης που υιοθετούνται από τον Όμιλο χρηματοδοτούνται εν μέρει μέσω πληρωμών σε ασφαλιστικές εταιρίες ή σε κρατικά κοινωνικά ασφαλιστικά ιδρύματα.

(α) Πρόγραμμα καθορισμένων παροχών

Σύμφωνα με τον Ν.2112/20 και 4093/2012 η Εταιρεία καταβάλλει στους εργαζόμενους αποζημιώσεις επί απόλυσης ή αποχώρησης λόγω συνταξιοδότησης. Το ύψος των καταβαλλόμενων ποσών αποζημίωσης εξαρτάται από τα έτη προϋπηρεσίας, το ύψος των αποδοχών και τον τρόπο απομάκρυνσης από την υπηρεσία (απόλυση ή συνταξιοδότηση).

Η θεμελίωση δικαιώματος συμμετοχής σε αυτά τα προγράμματα, βασίζεται συνήθως στα χρόνια προϋπηρεσίας του υπαλλήλου μέχρι την συνταξιοδότηση του.

Η υποχρέωση που αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών αποτελεί την παρούσα αξία της υποχρέωσης για την καθορισμένη παροχή μείον την εύλογη αξία των στοιχείων του ενεργητικού του προγράμματος (αποθεματικό από τις καταβολές στην ασφαλιστική εταιρία) και τις μεταβολές που προκύπτουν από οποιοδήποτε αναλογιστικό κέρδος ή ζημία και το κόστος της προϋπηρεσίας. Η δέσμευση της καθορισμένης παροχής υπολογίζεται ετησίως από ανεξάρτητο αναλογιστή με τη χρήση της μεθόδου της προβλεπόμενης πιστωτικής μονάδος (projected unit credit method). Για την προεξόφληση της χρήσης 2018 το επιλεγμένο επιτόκιο ακολουθεί την τάση του iBoxx AA Corporate Overall 10+ EUR indices, το οποίο και θεωρείται συνεπές προς τις αρχές του ΔΛΠ 19, δηλαδή είναι βασισμένο σε ομόλογα αντίστοιχα ως προς το νόμισμα και την εκτιμώμενη διάρκεια σε σχέση με τις παροχές προς τους εργαζόμενους, όπως και ενδεδειγμένο για μακροχρόνιες προβλέψεις.

Ένα πρόγραμμα συγκεκριμένων παροχών καθορίζει με βάση διάφορες παραμέτρους, όπως η ηλικία, τα έτη προϋπηρεσίας και ο μισθός, συγκεκριμένες υποχρεώσεις για καταβλητέες παροχές. Οι προβλέψεις που αφορούν την περίοδο περιλαμβάνονται στο σχετικό κόστος προσωπικού στις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες Καταστάσεις Αποτελεσμάτων και συνίστανται από το τρέχον και παρελθόν κόστος υπηρεσίας, το σχετικό χρηματοοικονομικό κόστος, τα αναλογιστικά κέρδη ή

ζημιές και τις όποιες πιθανές πρόσθετες επιβαρύνσεις. Αναφορικά με τα μη αναγνωρισμένα αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές, ακολουθείται το αναθεωρημένο ΔΛΠ 19, το οποίο περιλαμβάνει μια σειρά από τροποποιήσεις στην λογιστική των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών, μεταξύ άλλων:

- την αναγνώριση των αναλογιστικών κερδών /ζημιών στα λοιπά συνολικά έσοδα και την οριστική εξαίρεση τους από τα αποτελέσματα της χρήσης,
- τη μη αναγνώριση πλέον των αναμενόμενων αποδόσεων των επενδύσεων του προγράμματος στα αποτελέσματα της χρήσης αλλά την αναγνώριση του σχετικού τόκου επί της καθαρής υποχρέωσης /(απαίτησης) της παροχής υπολογιζόμενου βάσει του προεξοφλητικού επιτοκίου που χρησιμοποιείται για την επιμέτρηση της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών,
- την αναγνώριση του κόστους προϋπηρεσίας στα αποτελέσματα της χρήσης την νωρίτερα εκ των ημερομηνιών τροποποίησης του προγράμματος ή όταν αναγνωρίζεται η σχετική αναδιάρθρωση ή η τερματική παροχή,
- λοιπές αλλαγές περιλαμβάνουν νέες γνωστοποιήσεις, όπως ποσοτική ανάλυση ευαισθησίας.

(β) Πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών

Τα προγράμματα καθορισμένων εισφορών αφορούν την καταβολή εισφορών σε Ασφαλιστικούς Φορείς, με αποτέλεσμα να μην ανακύπτει νομική υποχρέωση του Ομίλου σε περίπτωση που ο Φορέας αδυνατεί να καταβάλλει σύνταξη στον ασφαλιζόμενο. Η υποχρέωση του εργοδότη περιορίζεται στην καταβολή των εργοδοτικών εισφορών στους Φορείς. Η πληρωτέα εισφορά από τον Όμιλο σε ένα πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών, αναγνωρίζεται ως υποχρέωση μετά και την αφαίρεση της εισφοράς που καταβλήθηκε, ενώ οι δεδουλευμένες εισφορές αναγνωρίζονται ως έξοδο στα αποτελέσματα της χρήσης.

10.18 Δάνεια

Τα τραπεζικά δάνεια παρέχουν μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση των λειτουργιών του Ομίλου. Όλα τα δάνεια αρχικά αναγνωρίζονται στο κόστος, που είναι η εύλογη αξία του ανταλλάγματος που λαμβάνεται εκτός του κόστους έκδοσης σχετικά με τον δανεισμό. Μετά την αρχική αναγνώριση, τα δάνεια αποτιμώνται στο αποσβεσμένο κόστος με βάση τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Τα δάνεια ταξινομούνται στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις, εκτός εάν ο όμιλος διατηρεί ανεπιφύλακτα το δικαίωμα να μεταφέρει την τακτοποίηση της υποχρέωσης τουλάχιστον 12 μήνες μετά την ημερομηνία αναφοράς των οικονομικών καταστάσεων.

10.19 Προβλέψεις, Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις και Ενδεχόμενα Στοιχεία του Ενεργητικού

Προβλέψεις αναγνωρίζονται όταν ο Όμιλος έχει παρούσες νομικές ή τεκμαιρόμενες υποχρεώσεις ως αποτέλεσμα παρελθόντων γεγονότων, είναι πιθανή η εκκαθάρισή τους μέσω εκροών πόρων και η εκτίμηση του ακριβούς ποσού της υποχρέωσης μπορεί να πραγματοποιηθεί με αξιοπιστία. Οι προβλέψεις επισκοπούνται κατά την ημερομηνία σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων και προσαρμόζονται προκειμένου να αντανακλούν την παρούσα αξία της δαπάνης που αναμένεται να απαιτηθεί για τη διευθέτηση της υποχρέωσης. Προβλέψεις αναδιοργάνωσης αναγνωρίζονται μόνο εάν υπάρχει ένα λεπτομερές πρόγραμμα της αναδιοργάνωσης και η Διοίκηση έχει ανακοινώσει τα βασικά σημεία του στα μέρη που επηρεάζονται από την αναδιοργάνωση. Όταν η επίδραση της διαχρονικής αξίας του χρήματος είναι σημαντική, το ποσό της πρόβλεψης αποτελεί η παρούσα αξία των εξόδων που αναμένονται να απαιτηθούν προκειμένου να τακτοποιηθεί η υποχρέωση.

Αν δεν είναι πλέον πιθανό ότι θα απαιτηθεί μία εκροή πόρων προκειμένου να διακανονιστεί μια υποχρέωση για την οποία έχει ήδη σχηματισθεί πρόβλεψη, τότε αυτή αναστρέφεται.

Σε περιπτώσεις όπου η εκροή οικονομικών πόρων ως αποτέλεσμα παρουσών δεσμεύσεων θεωρείται μη πιθανή, ή το ποσό της πρόβλεψης δεν μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα, δεν αναγνωρίζεται καμία υποχρέωση στις οικονομικές καταστάσεις.

Οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις δεν αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις αλλά γνωστοποιούνται, εκτός αν η πιθανότητα εκροών πόρων οι οποίοι ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη είναι ελάχιστη. Πιθανές εισροές από οικονομικά οφέλη για τον Όμιλο που δεν πληρούν ακόμη τα κριτήρια ενός περιουσιακού στοιχείου θεωρούνται ενδεχόμενες απαιτήσεις και γνωστοποιούνται εφόσον η εισροή οικονομικών οφελών είναι πιθανή.

11 Δομή του Ομίλου

Οι μέτοχοι της Εταιρείας την 31/12/2018 ήταν:

1. Η Εταιρεία «MARFIN INVESTMENT GROUP ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ» σε ποσοστό 63,20%.
2. Η Εταιρεία «TOWER TECHNOLOGY HOLDINGS (OVERSEAS) LTD» σε ποσοστό 22,50%.
3. Η Εταιρεία «GLOBAL EQUITY INVESTMENTS S.A» σε ποσοστό 14,30%.

Η Εταιρεία «MARFIN INVESTMENT GROUP ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ» κατέχει από τις 07/02/2011 το 100% του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας «TOWER TECHNOLOGY HOLDINGS (OVERSEAS) LTD».

Στις 31/12/2018 οι οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου ενοποιήθηκαν με τη μέθοδο της ολικής ενοποίησης από την MARFIN INVESTMENT GROUP ΑΕ Συμμετοχών. Στις οικονομικές καταστάσεις, οι επενδύσεις σε θυγατρικές και συγγενείς εταιρείες έχουν αποτιμηθεί στο απομειωμένο κόστος κτήσεως.

Αναλυτικά η δομή του Ομίλου καθώς και η μέθοδος ενοποίησης αυτών αναλύονται στη συνέχεια.

<u>Σημ.</u>	<u>Επωνυμία</u>	<u>Χώρα εγκατάστασης</u>	<u>Είδος συμμετοχής</u>	<u>% Συμμετοχής 31.12.18</u>	<u>Μέθοδος Ενοποίησης 31.12.18</u>	<u>% Συμμετοχής 31.12.17</u>	<u>Μέθοδος Ενοποίησης 31.12.17</u>
	SINGULARLOGIC A.E.	Ελλάδα	Μητρική				
	PCS A.E.	Ελλάδα	Άμεση	50,50%	Ολική	50,50%	Ολική
	INFOSUPPORT A.E.	Ελλάδα	Άμεση	34,00%	Καθαρή θέση	34,00%	Καθαρή θέση
	LOGODATA A.E.	Ελλάδα	Άμεση	23,88%	Καθαρή θέση	23,88%	Καθαρή θέση
8	METASOFT A.E.	Ελλάδα	Άμεση	68,80%	Ολική	68,80%	Ολική
	METASOFT A.E.	Ελλάδα	Έμμεση	31,20%	Ολική	31,20%	Ολική
	SINGULARLOGIC ROMANIA SRL	Ρουμανία	Άμεση	99,97%	Ολική	99,97%	Ολική
	SINGULARLOGIC ROMANIA SRL	Ρουμανία	Έμμεση	0,03%	Ολική	0,03%	Ολική
	SINGULARLOGIC BULGARIA FOOD	Βουλγαρία	Άμεση	100,00%	Ολική	100,00%	Ολική
7	SINGULARLOGIC B.V.	Ολλανδία	Άμεση	100,00%	Ολική	-	-
	SENSE ONE TECHNOLOGIES A.E.	Ελλάδα	Άμεση	50,99%	Ολική	50,99%	Ολική
	SINGULARLOGIC MARITIME SERVICES LTD	Κύπρος	Έμμεση	100%	Ολική	100%	Ολική
1	DPS ΕΠΕ ΤΑΣΕΙΣ	Ελλάδα	Άμεση	94,40%	Δεν ενοποιήθηκε	94,40%	Δεν ενοποιήθηκε
2	ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ Α.Ε.	Ελλάδα	Άμεση	59,60%	Δεν ενοποιήθηκε	59,60%	Δεν ενοποιήθηκε
3	VELVET ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ	Ελλάδα	Άμεση	50,00%	Δεν ενοποιήθηκε	50,00%	Δεν ενοποιήθηκε

<u>Σημ.</u>	<u>Επωνυμία</u>	<u>Χώρα εγκατάστασης</u>	<u>Είδος συμμετοχής</u>	<u>%</u>	<u>Μέθοδος</u>	<u>%</u>	<u>Μέθοδος</u>
				<u>Συμμετοχής</u> <u>31.12.18</u>	<u>Ενοποίησης</u> <u>31.12.18</u>	<u>Συμμετοχής</u> <u>31.12.17</u>	<u>Ενοποίησης</u> <u>31.12.17</u>
4	MODULAR A.E.	Ελλάδα	Άμεση	60,00%	Δεν ενοποιήθηκε	60,00%	Δεν ενοποιήθηκε
5	ΜΠΙΖΝΕΣ ΛΟΤΖΙΚ Α.Ε.	Ελλάδα	Άμεση	97,40%	Δεν ενοποιήθηκε	97,40%	Δεν ενοποιήθηκε
5	HELP DESK A.E.	Ελλάδα	Έμμεση	87,00%	Δεν ενοποιήθηκε	87,00%	Δεν ενοποιήθηκε
	SYSTEM SOFT A.E.	Ελλάδα	Άμεση	66,00%	Ολική	66,00%	Ολική
	SYSTEM SOFT A.E.	Ελλάδα	Έμμεση	34,00%	Ολική	34,00%	Ολική
	SINGULARLOGIC CYPRUS LTD	Κύπρος	Άμεση	98,80%	Ολική	98,80%	Ολική
	G.I.T. HOLDING A.E	Ελλάδα	Άμεση	100,00%	Ολική	100,00%	Ολική
	G.I.T. CYPRUS	Κύπρος	Έμμεση	100,00%	Ολική	100,00%	Ολική
	INFO A.E.	Ελλάδα	Έμμεση	35,00%	Καθαρή θέση	35,00%	Καθαρή θέση
6	CHERRY AE	Ελλάδα	Έμμεση	33,00%	Δεν ενοποιήθηκε	33,00%	Δεν ενοποιήθηκε

Σημειώσεις :

1. Η Εταιρεία DPS ΕΠΕ δεν παρουσιάζει καμιά δραστηριότητα. Η SingularLogic δεν ασκεί οποιαδήποτε διοικητική επιρροή. Η DPS ΕΠΕ δεν ενοποιήθηκε κατά την 31/12/2018.
2. Η Εταιρεία ΤΑΣΕΙΣ-ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ Α.Ε. τέθηκε σε εκκαθάριση με απόφαση της Γενικής της Συνέλευσης την 20/07/2005. Κατά την 31/12/2018 η εκκαθάριση δεν έχει ολοκληρωθεί. Η ΤΑΣΕΙΣ-ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ Α.Ε. δεν ενοποιήθηκε κατά την 31/12/2018.
3. Η Εταιρεία VELVET Κοινοπραξία δεν παρουσιάζει καμιά δραστηριότητα. Η SingularLogic δεν ασκεί οποιαδήποτε διοικητική επιρροή. Η VELVET κοινοπραξία δεν ενοποιήθηκε κατά την 31/12/2018.
4. Η Modular AE τέθηκε σε εκκαθάριση, με απόφαση της Γενικής της Συνέλευσης την 30/06/2005. Κατά την 31/12/2018 η εκκαθάριση δεν έχει ολοκληρωθεί. Η Modular AE δεν ενοποιήθηκε κατά την 31/12/2018.
5. Η Εταιρεία Business Logic AE και η θυγατρική της Helpdesk AE τέθηκαν σε εκκαθάριση, με αποφάσεις των Γενικών τους Συνελεύσεων την 30/06/2005. Κατά την 31/12/2018 οι εκκαθαρίσεις δεν έχουν ολοκληρωθεί. Οι εταιρείες αυτές δεν ενοποιήθηκαν κατά την 31/12/2018.
6. Η CHERRY AE τέθηκε σε εκκαθάριση με απόφαση της Γενικής της Συνέλευσης την 13/07/2006. Κατά την 31/12/2018 η εκκαθάριση δεν έχει ολοκληρωθεί. Η CHERRY A.E δεν ενοποιήθηκε κατά την 31/12/2018.
7. Η Εταιρεία την 15/05/2018 προέβη στην ίδρυση της εταιρείας SINGULARLOGIC B.V. με έδρα το Άμστερνταμ και αρχικό μετοχικό κεφάλαιο € 5.000. Κύρια δραστηριότητα της νέας εταιρείας θα είναι η παροχή υπηρεσιών στον τομέα της ενοποίησης και αυτοματοποίησης πληροφοριακών συστημάτων καθώς και την ανάπτυξη, εγκατάσταση, υποστήριξη και λειτουργία της τεχνολογίας της πληροφορικής και την ανάπτυξη και εμπορία προγραμμάτων λογισμικού για υπολογιστές και ηλεκτρονικές συσκευές κάθε είδους, καθώς και υπηρεσίες συντήρησής τους και εκπαίδευσης σε αυτά, υπηρεσίες διαχείρισης έργου και όλες τις άλλες μορφές εφαρμογών τεχνολογίας της πληροφορικής που αφορούν υπηρεσίες που έχουν σχέση τόσο με λογισμικό όσο και με υλικό.
8. Η ΜΕΤΑΣΟΦΤ ΑΕ τέθηκε σε εκκαθάριση με απόφαση της Γενικής της Συνέλευσης την 28/09/2018. Την 29/10/2018 βγήκε η απόφαση από το Γ.Ε.ΜΗ για τη λύση της εταιρείας και θέση αυτής σε εκκαθάριση. Κατά την 31/12/2018 η εκκαθάριση δεν έχει ολοκληρωθεί. Η METASOFT A.E ενοποιήθηκε κατά την 31/12/2018.

12 Πρόσθετη πληροφόρηση για την επιχειρηματική δραστηριότητα

Οι δραστηριότητες του Ομίλου είναι οι ακόλουθες:

- Έρευνα, σχεδίαση, ανάπτυξη, μεταποίηση, κατασκευή, εμπορία και προώθηση συστημάτων πληροφορικής και προϊόντων υψηλής τεχνολογίας,
- Παραγωγή, ανάπτυξη και υποστήριξη εφαρμογών λογισμικού (software),
- Παροχή υπηρεσιών μηχανοργάνωσης-μηχανογράφησης,
- Προγράμματα λογισμικού (software), συστήματα μηχανογραφικού εξοπλισμού (hardware) και λογισμικό συστημάτων (systems software).

Οι πωλήσεις του Ομίλου ανά κατηγορία αναλύονται ως εξής:

Ανάλυση των πωλήσεων ανά κατηγορία	31/12/2018	31/12/2017
<i>Ποσά σε €</i>		
Πωλήσεις αδειών χρήσης λογισμικού	3.167.950	3.013.836
Πωλήσεις συντήρησης λογισμικού	15.344.575	14.733.272
Πωλήσεις υπηρεσιών	17.711.971	14.994.154
Πωλήσεις εμπορευμάτων	5.282.344	4.802.911
Σύνολο	41.506.840	37.544.172

Γνωστοποίηση γεωγραφικών πληροφοριών:

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται κατά κύριο λόγο στην Ελλάδα, όπου είναι και η έδρα του, ενώ παρουσιάζει δραστηριότητα στην Ευρωπαϊκές χώρες κατά ποσοστό 7% του ενοποιημένου κύκλου εργασιών.

01/01 – 31/12/2018	Ελλάδα	Χώρες Ευρώπης	Λοιπές Χώρες	Σύνολο
	Έσοδα από εξωτερικούς πελάτες	38.606.564	2.734.305	165.972
Μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού	71.546.105	147.487	-	71.693.592
01/01 – 31/12/2017	Ελλάδα	Χώρες Ευρώπης	Λοιπές Χώρες	Σύνολο
Έσοδα από εξωτερικούς πελάτες	34.395.303	2.978.652	170.217	37.544.172
Μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού	74.022.862	66.327	-	74.089.189

Τα μη κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού δεν περιλαμβάνουν τα χρηματοοικονομικά στοιχεία καθώς επίσης και τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις.

13 Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις

13.1 Ενσώματες ακινητοποιήσεις

Οι ενσώματες ακινητοποιήσεις του Ομίλου και της Εταιρείας κατά την 31/12/2018 αναλύονται ως εξής :

<i>(Ποσά σε €)</i>	Ο ΟΜΙΛΟΣ				Σύνολο
	Κτίρια και Εγκαταστάσεις	Μεταφορικά μέσα	Μηχανήματα	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	
Λογιστική αξία την 31η Δεκεμβρίου 2016	833.781	12.088	28.001	829.403	1.703.272
Μικτή Λογιστική αξία	2.935.044	199.772	694.791	6.297.215	10.126.820
Συσσωρευμένες αποσβέσεις	(2.193.485)	(188.713)	(677.807)	(5.645.536)	(8.705.542)
Λογιστική αξία την 31η Δεκεμβρίου 2017	741.559	11.059	16.984	651.679	1.421.279
Μικτή Λογιστική αξία	3.029.766	204.076	697.946	6.395.277	10.327.063
Συσσωρευμένες αποσβέσεις	(2.383.544)	(192.824)	(684.249)	(5.857.404)	(9.118.021)

Λογιστική αξία την 31η Δεκεμβρίου 2018

(Ποσά σε €)

Λογιστική αξία την 31η Δεκεμβρίου 2016

Προσθήκες

Αξία κτήσης πωληθέντων/αποσυρθέντων

Αποσβέσεις πωληθέντων/αποσυρθέντων

Αποσβέσεις

Καθαρές συναλλαγματικές διαφορές

Λογιστική αξία την 31η Δεκεμβρίου 2017

Προσθήκες

Λοιπές μεταφορές

Αξία κτήσης πωληθέντων/αποσυρθέντων

Αποσβέσεις πωληθέντων/αποσυρθέντων

Αποσβέσεις

Καθαρές συναλλαγματικές διαφορές

Λογιστική αξία την 31η Δεκεμβρίου 2018

	646.222	11.252	13.697	537.873	1.209.042
	Κτίρια και Εγκαταστάσεις	Μεταφορικά μέσα	Μηχανήματα	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Σύνολο
Λογιστική αξία την 31η Δεκεμβρίου 2016	833.781	12.088	28.001	829.403	1.703.272
Προσθήκες	74.796	3.995	1.208	415.829	495.828
Αξία κτήσης πωληθέντων/αποσυρθέντων	-	(2.075)	-	(375.820)	(377.895)
Αποσβέσεις πωληθέντων/αποσυρθέντων	-	2.075	-	127.257	129.332
Αποσβέσεις	(167.017)	(5.025)	(12.122)	(344.991)	(529.155)
Καθαρές συναλλαγματικές διαφορές	-	-	(104)	-	(104)
Λογιστική αξία την 31η Δεκεμβρίου 2017	741.559	11.059	16.984	651.679	1.421.279
Προσθήκες	211.551	-	3.154	114.837	329.542
Λοιπές μεταφορές	-	4.304	-	-	4.304
Αξία κτήσης πωληθέντων/αποσυρθέντων	(116.829)	-	-	(16.774)	(133.603)
Αποσβέσεις πωληθέντων/αποσυρθέντων	13.853	-	-	12.693	26.546
Αποσβέσεις	(203.912)	(4.111)	(6.470)	(224.561)	(439.054)
Καθαρές συναλλαγματικές διαφορές	-	-	28	-	28
Λογιστική αξία την 31η Δεκεμβρίου 2018	646.222	11.252	13.697	537.873	1.209.042

Στη χρήση 2018 το υπόλοιπο των μεταφορικών μέσων με leasing αφορά στο μεταφορικό μέσο της θυγατρικής SINGULARLOGIC BULGARIA. Η ανάλυση του συγκεκριμένου κονδυλίου έχει ως ακολούθως:

(Ποσά σε €)

Λογιστική αξία την 31η Δεκεμβρίου 2016

Μικτή Λογιστική αξία

Συσσωρευμένες αποσβέσεις

Λογιστική αξία την 31η Δεκεμβρίου 2017

Μικτή Λογιστική αξία

Συσσωρευμένες αποσβέσεις

Λογιστική αξία την 31η Δεκεμβρίου 2018

Μεταφορικά μέσα με leasing

Λογιστική αξία την 31η Δεκεμβρίου 2016	24.375
Μικτή Λογιστική αξία	147.760
Συσσωρευμένες αποσβέσεις	(142.849)
Λογιστική αξία την 31η Δεκεμβρίου 2017	4.911
Μικτή Λογιστική αξία	147.760
Συσσωρευμένες αποσβέσεις	(146.321)
Λογιστική αξία την 31η Δεκεμβρίου 2018	1.439

(Ποσά σε €)

Λογιστική αξία την 31η Δεκεμβρίου 2016

Αναταξινόμησεις

Αποσβέσεις

Λογιστική αξία την 31η Δεκεμβρίου 2017

Αποσβέσεις

Λογιστική αξία την 31η Δεκεμβρίου 2018

Μεταφορικά μέσα με leasing

Λογιστική αξία την 31η Δεκεμβρίου 2016	24.375
Αναταξινόμησεις	(14.561)
Αποσβέσεις	(4.903)
Λογιστική αξία την 31η Δεκεμβρίου 2017	4.911
Αποσβέσεις	(3.472)
Λογιστική αξία την 31η Δεκεμβρίου 2018	1.439

Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ

	Κτίρια και Εγκαταστάσεις	Μεταφορικά μέσα	Μηχανήματα	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Σύνολο
Λογιστική αξία την 31η Δεκεμβρίου 2016	833.501	15	7.025	774.528	1.615.068
Μικτή Λογιστική αξία	2.438.850	9.386	98.635	4.351.935	6.898.806
Συσσωρευμένες αποσβέσεις	(1.711.927)	(5.497)	(93.141)	(3.741.424)	(5.551.989)
Λογιστική αξία την 31η Δεκεμβρίου 2017	726.924	3.889	5.494	610.512	1.346.817
Μικτή Λογιστική αξία	2.513.337	9.386	98.635	4.425.483	7.046.841
Συσσωρευμένες αποσβέσεις	(1.897.024)	(6.136)	(94.033)	(3.935.837)	(5.933.030)
Λογιστική αξία την 31η Δεκεμβρίου 2018	616.313	3.250	4.602	489.646	1.113.811

	Κτίρια και Εγκαταστάσεις	Μεταφορικά μέσα	Μηχανήματα	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Σύνολο
Λογιστική αξία την 31η Δεκεμβρίου 2016	833.501	15	7.025	774.528	1.615.068
Προσθήκες	58.812	3.995	449	406.279	469.536
Αξία κτήσης πωληθέντων/αποσυρθέντων	-	(2.075)	-	(366.106)	(368.181)
Αποσβέσεις πωληθέντων/αποσυρθέντων	-	2.075	-	117.786	119.861
Αποσβέσεις	(165.389)	(122)	(1.981)	(321.976)	(489.468)
Λογιστική αξία την 31η Δεκεμβρίου 2017	726.924	3.889	5.494	610.512	1.346.817
Προσθήκες	175.333	-	-	90.322	265.655
Αξία κτήσης πωληθέντων/αποσυρθέντων	(100.846)	-	-	(16.774)	(117.620)
Αποσβέσεις πωληθέντων/αποσυρθέντων	12.225	-	-	12.693	24.918
Αποσβέσεις	(197.322)	(639)	(892)	(207.105)	(405.959)
Λογιστική αξία την 31η Δεκεμβρίου 2018	616.313	3.250	4.602	489.646	1.113.811

Δεν υπάρχουν υποθήκες και προσημειώσεις, ή οποιαδήποτε άλλα βάρη, επί των ενσώματων πάγιων του Ομίλου.

Λειτουργικές Μισθώσεις Ομίλου ως μισθωτής:

Τα μελλοντικά μισθώματα από λειτουργικές μισθώσεις κτιρίων του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

Ο ΟΜΙΛΟΣ				
01/01-31/12/2018	Έως 1 έτος	Από 2 έως 5 έτη	Μετά τα 5 έτη	Σύνολο
Κτίρια	681.300	1.020.454	148.500	1.850.254
Οχήματα	477.133	413.304	-	890.437

Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ				
01/01-31/12/2018	Έως 1 έτος	Από 2 έως 5 έτη	Μετά τα 5 έτη	Σύνολο
Κτίρια	544.780	832.934	148.500	1.526.214
Οχήματα	437.147	355.688	-	792.835

Ο ΟΜΙΛΟΣ				
01/01-31/12/2017	Έως 1 έτος	Από 2 έως 5 έτη	Μετά τα 5 έτη	Σύνολο
Κτίρια	720.628	1.601.754	166.200	2.488.582
Οχήματα	531.301	734.712	-	1.266.013

Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ				
01/01-31/12/2017	Έως 1 έτος	Από 2 έως 5 έτη	Μετά τα 5 έτη	Σύνολο
Κτίρια	585.208	1.277.714	166.200	2.029.122
Οχήματα	504.651	720.633	-	1.225.284

Τα μισθώματα από λειτουργικές μισθώσεις τα οποία αναγνωρίστηκαν ως έξοδο κατά τη διάρκεια της χρήσης 01/01-31/12/2018 στον Όμιλο ανέρχονται σε ποσό € 1.356.729 (01/01-31/12/2017: € 1.505.635) και για την Εταιρεία ανέρχεται σε ποσό € 1.215.063 (01/01-31/12/2017: € 1.357.047). Οι μισθώσεις των κτιρίων της Εταιρείας έχουν διάρκεια 5 και 10 έτη και οι μισθώσεις των αυτοκινήτων του Ομίλου έχουν διάρκεια 4 έτη.

13.2 Άυλα περιουσιακά στοιχεία

Το μεγαλύτερο μέρος των άυλων περιουσιακών στοιχείων του Ομίλου αφορά στο αναγνωρισθέν σήμα της SingularLogic A.E., σε λογισμικό που αναπτύσσουν οι εταιρείες του Ομίλου καθώς και σε αγοραζόμενες άδειες λογισμικού (software). Η ανάλυση των λογιστικών αξιών των ανωτέρω, παρουσιάζεται στους πίνακες που ακολουθούν.

Την 31/12/2018 υφίσταται ενέχυρο επί των εμπορικών σημάτων της Εταιρείας.

Ο ΟΜΙΛΟΣ					
<i>(Ποσά σε €)</i>	Software	Αναπτύξεις	Εμπορική Επωνυμία	Δικαιώματα	Σύνολο
Λογιστική αξία την 31η Δεκεμβρίου 2016	430.283	7.718.001	13.206.586	-	21.354.869
Μικτή Λογιστική αξία	8.065.263	27.895.190	12.806.739	375.499	49.142.690
Συσσωρευμένες αποσβέσεις	(7.536.861)	(23.140.922)	-	(375.499)	(31.053.281)
Λογιστική αξία την 31η Δεκεμβρίου 2017	528.402	4.754.268	12.806.739	-	18.089.409
Μικτή Λογιστική αξία	8.369.163	29.398.663	12.806.739	375.499	50.950.064
Συσσωρευμένες αποσβέσεις	(7.850.468)	(24.228.170)	-	(375.499)	(32.454.136)
Λογιστική αξία την 31η Δεκεμβρίου 2018	518.696	5.170.494	12.806.739	-	18.495.928

<i>(Ποσά σε €)</i>	Software	Αναπτύξεις	Εμπορική Επωνυμία	Δικαιώματα	Σύνολο
Λογιστική αξία την 31η Δεκεμβρίου 2016	430.283	7.718.001	13.206.586	-	21.354.869
Προσθήκες	424.418	1.931.744	-	-	2.356.161
Αξία κτήσης πωληθέντων	(41.628)	-	-	-	(41.628)
Ζημιές απομείωσης αναγνωρισμένες στην κατάσταση αποτελεσμάτων	-	(2.260.312)	(399.847)	-	(2.660.159)
Αποσβέσεις πωληθέντων	994	-	-	-	994
Αποσβέσεις	(284.598)	(2.635.165)	-	-	(2.919.762)
Καθαρές συναλλαγματικές διαφορές	(1.067)	-	-	-	(1.067)
Λογιστική αξία την 31η Δεκεμβρίου 2017	528.402	4.754.268	12.806.739	-	18.089.409
Προσθήκες	344.003	1.503.474	-	-	1.847.476
Αξία κτήσης πωληθέντων	(40.102)	-	-	-	(40.102)
Αποσβέσεις	(313.570)	(1.087.248)	-	-	(1.400.818)
Καθαρές συναλλαγματικές διαφορές	(37)	-	-	-	(37)
Λογιστική αξία την 31η Δεκεμβρίου 2018	518.696	5.170.494	12.559.697	-	18.495.928

Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ					
<i>(Ποσά σε €)</i>	Software	Αναπτύξεις	Εμπορικά Σήματα	Δικαιώματα	Σύνολο
Λογιστική αξία την 31η Δεκεμβρίου 2016	327.927	6.979.867	13.206.586	-	20.514.380
Μικτή Λογιστική αξία	5.791.402	25.343.313	12.806.739	140.062	44.081.516
Συσσωρευμένες αποσβέσεις	(5.368.265)	(21.323.224)	-	(140.062)	(26.831.552)
Λογιστική αξία την 31η Δεκεμβρίου 2017	423.136	4.020.089	12.806.739	-	17.249.964
Μικτή Λογιστική αξία	6.072.838	26.698.514	12.806.739	140.062	45.718.153
Συσσωρευμένες αποσβέσεις	(5.649.293)	(22.271.076)	-	(140.062)	(28.060.431)
Λογιστική αξία την 31η Δεκεμβρίου 2018	423.545	4.427.438	12.806.739	-	17.657.722

	Software	Αναπτύξεις	Εμπορικά Σήματα	Δικαιώματα	Σύνολο
Λογιστική αξία την 31η Δεκεμβρίου 2016	327.927	6.979.867	13.206.586	-	20.514.380
Προσθήκες	394.867	1.737.734	-	-	2.132.601
Αξία κτήσης πωληθέντων	(40.634)	-	-	-	(40.634)
Ζημιές απομείωσης αναγνωρισμένες στην κατάσταση αποτελεσμάτων	-	(2.260.312)	(399.847)	-	(2.660.159)
Αποσβέσεις	(259.025)	(2.437.200)	-	-	(2.696.225)
Λογιστική αξία την 31η Δεκεμβρίου 2017	423.136	4.020.089	12.806.739	-	17.249.964
Προσθήκες	321.538	1.355.201	-	-	1.676.739
Αξία κτήσης πωληθέντων	(40.102)	-	-	-	(40.102)
Αποσβέσεις	(281.027)	(947.852)	-	-	(1.228.879)
Λογιστική αξία 31^η Δεκεμβρίου 2018	423.545	4.427.438	12.559.697	-	17.657.722

Επί των άυλων περιουσιακών στοιχείων με περιορισμένη διάρκεια ζωής πραγματοποιείται έλεγχος απομείωσης, όταν τα γεγονότα και οι συνθήκες υποδεικνύουν ότι η αναπόσβεστη αξία τους μπορεί να μην είναι πλέον ανακτήσιμη. Εάν η αναπόσβεστη αξία των εν λόγω άυλων παγίων υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία τους, το επιπλέον ποσό αφορά σε ζημιά απομείωσης, η οποία αναγνωρίζεται απευθείας σε επιβάρυνση των αποτελεσμάτων.

13.3 Υπεραξία

Την 31/12/2018 η υπεραξία του Ομίλου μειώθηκε κατά € 2.657.143 και προσδιορίστηκε στο ποσό των € 51.705.844 έναντι του ποσού των € 54.362.987 της 31/12/2017.

13.3.1 Έλεγχος απομείωσης υπεραξίας και άυλων με απεριόριστη ωφέλιμη ζωή

Κατά την 31/12/2018 διενεργήθηκε έλεγχος απομείωσης της υπεραξίας που έχει αναγνωριστεί και κατ' επέκταση των αναγνωρισμένων άυλων στοιχείων του ενεργητικού με απεριόριστη διάρκεια ζωής. Ο έλεγχος απομείωσης της υπεραξίας πραγματοποιήθηκε έχοντας επιμερίσει τα στοιχεία αυτά στις επιμέρους Μονάδες Δημιουργίας Ταμειακών Ροών. Το ανακτήσιμο ποσό της υπεραξίας που σχετίζεται με τις επιμέρους ΜΔΤΡ έχει προσδιοριστεί με βάση την αξία λόγω χρήσης, η οποία υπολογίστηκε με την χρησιμοποίηση της μεθόδου των προεξοφλημένων ταμειακών ροών.

Αντίστοιχα, το ανακτήσιμο ποσό του εμπορικού σήματος με απεριόριστη διάρκεια ζωής (αξία λόγω χρήσης), προσδιορίστηκε με βάση τα έσοδα που θα προέκυπταν από τα δικαιώματα χρήσης (μέθοδος Income Approach via Relief from Royalty). Στον προσδιορισμό της αξίας λόγω χρήσης η Διοίκηση χρησιμοποιεί παραδοχές τις οποίες θεωρεί λογικές και βασίζονται στην καλύτερη δυνατή πληροφόρηση που έχει στη διάθεσή της και ισχύει κατά την ημερομηνία αναφοράς των Οικονομικών Καταστάσεων.

13.3.2 Παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για τον προσδιορισμό της αξίας λόγω χρήσης

Η ανακτήσιμη αξία κάθε ΜΔΤΡ καθορίζεται σύμφωνα με τον υπολογισμό της αξίας λόγω χρήσης (value in use). Ο προσδιορισμός προκύπτει μέσω της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών, όπως αναμένεται να παραχθούν από κάθε ΜΔΤΡ (μέθοδος των προεξοφλημένων ταμειακών ροών). Η συγκεκριμένη μεθοδολογία προσδιορισμού της αξίας λόγω χρήσης επηρεάζεται (έχει ευαισθησία) από τις εξής βασικές παραδοχές, όπως αυτές υιοθετήθηκαν από τη Διοίκηση για τον προσδιορισμό των μελλοντικών ταμειακών ροών:

- **Κατάρτιση 5ετών επιχειρηματικών σχεδίων ανά ΜΔΤΡ:**

- Τα επιχειρηματικά σχέδια καταρτίζονται βάσει μίας μέγιστης περιόδου 5ετίας. Οι ταμειακές ροές πέραν της 5ετίας εξάγονται συμπερασματικά χρησιμοποιώντας εκτιμήσεις των ποσοστών ανάπτυξης που αναφέρονται παρακάτω.
- Τα επιχειρηματικά σχέδια βασίζονται σε πρόσφατα καταρτισμένους προϋπολογισμούς και εκτιμήσεις.
- Επί των επιχειρηματικών σχεδίων χρησιμοποιούνται προϋπολογιστικά περιθώρια λειτουργικού κέρδους και EBITDA, καθώς και μελλοντικές εκτιμήσεις με τη χρήση εύλογων παραδοχών.

Οι υπολογισμοί για τον προσδιορισμό της ανακτήσιμης αξίας των ΜΔΤΡ βασίστηκαν σε 5ετή επιχειρηματικά σχέδια εγκεκριμένα από τη Διοίκηση, τα οποία έχουν συμπεριλάβει τις απαραίτητες αναθεωρήσεις για την αποτύπωση της τρέχουσας οικονομικής συγκυρίας και αντανακλούν προηγούμενη εμπειρία, προβλέψεις κλαδικών μελετών και λοιπές διαθέσιμες πληροφορίες από εξωτερικές πηγές.

- **Ρυθμός ανάπτυξης στο διηνεκές:**

Οι ταμειακές ροές πέραν της 5ετίας έχουν εξαχθεί συμπερασματικά χρησιμοποιώντας τις εκτιμήσεις των ποσοστών ανάπτυξης στο διηνεκές, όπως αυτές λήφθηκαν από εξωτερικές πηγές. Για την χρήση που έληξε την 31/12/2018 το ποσοστό ανάπτυξης στο διηνεκές μειώθηκε στο 1.6% από 2.0% την 31/12/2017.

- **Μέσο σταθμισμένο κόστος κεφαλαίου (WACC):**

Η μέθοδος του WACC αντανακλά το προεξοφλητικό επιτόκιο των μελλοντικών ταμειακών ροών κάθε ΜΔΤΡ, σύμφωνα με το οποίο σταθμίζεται το κόστος των ιδίων κεφαλαίων και το κόστος του μακροπρόθεσμου δανεισμού και τυχόν επιχορηγήσεις, προκειμένου να υπολογιστεί το κόστος των συνολικών κεφαλαίων της εταιρείας. Οι βασικές παράμετροι προσδιορισμού του σταθμισμένου κόστους κεφαλαίου (WACC) περιλαμβάνουν:

- Απόδοση μηδενικού κινδύνου επιτοκίου της αγοράς (risk-free return):

Δεδομένου του προσδιορισμού όλων των ταμειακών ροών των επιχειρηματικών σχεδίων στο νόμισμα του ευρώ, ως απόδοση μηδενικού κινδύνου (risk-free return), χρησιμοποιήθηκε η απόδοση του δεκαετούς Euro Swap Rate (EUS). Κατά την ημερομηνία της αποτίμησης το δεκαετές Euro Swap Rate ήταν 0,81%. Δεν χρησιμοποιήθηκε ως απόδοση μηδενικού κινδύνου το 10ετές Ομόλογο Ελληνικού Δημοσίου, δεδομένης της αναγνώρισης από τις αγορές σημαντικού ασφάλιστρου κινδύνου (spread) στον συγκεκριμένο τίτλο.

- Ειδικός κίνδυνος της χώρας (country risk premium):

Για τον υπολογισμό του ειδικού κινδύνου της χώρας (country risk premium) λήφθηκαν υπόψη εκτιμήσεις από ανεξάρτητες πηγές. Ο κίνδυνος που σχετίζεται με την δραστηριοποίηση στην Ελλάδα, όπως αυτός προκύπτει από το προαναφερθέν country risk premium, έχει συμπεριληφθεί στο Κόστος Κεφαλαίου (Cost of Equity) της κάθε εταιρείας.

- Equity risk premium:

Για τον υπολογισμό του equity risk premium λήφθηκαν υπόψη εκτιμήσεις από ανεξάρτητες πηγές. Οι δείκτες ευαισθησίας beta αξιολογούνται ετήσια με βάση δημοσιευμένα δεδομένα της αγοράς.

Εκτός των ανωτέρω εκτιμήσεων σχετικά με τον προσδιορισμό της αξίας λόγω χρήσης των ΜΔΤΡ, δεν έχουν υποπέσει στην αντίληψη της Διοίκησης, μεταβολές στις συνθήκες που ενδεχομένως να επηρέαζαν τις λοιπές παραδοχές της. Παρακάτω αναφέρονται οι κυριότερες παραδοχές που

υιοθετήθηκαν από τη Διοίκηση για τον υπολογισμό των μελλοντικών ταμειακών ροών, προκειμένου να προσδιοριστεί η αξία χρήσης και να διενεργηθεί έλεγχος απομείωσης:

Βασικές παραδοχές επιχειρηματικών πλάνων	WACC		WACC στο διηνεκές		Ρυθμός ανάπτυξης στο διηνεκές	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
	10,0%	8,1%	10,0%	8,1%	1,6%	2,0%

Ανάλυση ευαισθησίας των ανακτήσιμων ποσών:

Η Διοίκηση δεν γνωρίζει επί του παρόντος οποιοδήποτε άλλο γεγονός ή συνθήκη που θα επέφερε λογικά πιθανή μεταβολή σε κάποια από τις βασικές παραδοχές στις οποίες βασίστηκε ο προσδιορισμός του ανακτήσιμου ποσού των ΜΔΤΡ. Παρά ταύτα, την 31/12/2018, ο Όμιλος ανέλυσε την ευαισθησία των ανακτήσιμων ποσών ανά ΜΔΤΡ σε σχέση με μία μεταβολή σε κάποιες από τις βασικές παραδοχές που παρουσιάζονται στη παρούσα σημείωση (ενδεικτικά αναφέρεται μία αλλαγή: (i) μίας εκατοστιαίας μονάδας στο περιθώριο EBITDA έως το 2023 και μισής εκατοστιαίας μονάδας στο περιθώριο EBITDA έως το διηνεκές, (ii) μίας εκατοστιαίας μονάδας στο επιτόκιο προεξόφλησης έως το 2023 και μισής εκατοστιαίας μονάδας στο επιτόκιο προεξόφλησης έως το διηνεκές ή (iii) μισής εκατοστιαίας μονάδας στον ρυθμό ανάπτυξης στο διηνεκές). Από τις σχετικές αναλύσεις προκύπτει ότι στην περίπτωση των ανωτέρω μεταβολών μπορεί να ανακύψει ένα ποσό απομείωσης για τον Όμιλο όσον αφορά στην Υπεραξία μεταξύ € 2,9 εκ. έως μέγιστο € 5,1 εκ.

Αναφορικά με την αξία χρήσης του εμπορικού σήματος, η οποία προσδιορίστηκε με βάση τα έσοδα που θα προέκυπταν από τα δικαιώματα χρήσης (μέθοδος Income Approach via Relief from Royalty) και αντιπροσωπεύει την εξοικονόμηση κόστους για τον κάτοχο του άυλου στοιχείου σε σύγκριση με την παροχή δικαιώματος, χρησιμοποιήθηκε ποσοστό 2,5% το οποίο αντανakλά ένα μέσο ποσοστό που εφαρμόζεται διεθνώς για αντίστοιχες συμβάσεις παροχών δικαιωμάτων. Ο ρυθμός ανάπτυξης στο διηνεκές ανέρχεται σε 1,6%, ενώ το επιτόκιο που χρησιμοποιήθηκε για την προεξόφληση των ταμειακών ροών προ φόρων ανέρχεται σε 10,0% για τα πρώτα 5 έτη και 10,0% στο διηνεκές.

Αναφορικά με τον έλεγχο απομείωσης των ιδιοπαραγόμενων προϊόντων, ο οποίος προσδιορίστηκε με βάση τα έσοδα που θα προέκυπταν από τα δικαιώματα χρήσης (μέθοδος Income Approach via Relief from Royalty) και αντιπροσωπεύει την εξοικονόμηση κόστους για τον κάτοχο του άυλου στοιχείου σε σύγκριση με την παροχή δικαιώματος, χρησιμοποιήθηκε ποσοστό 20% βάση αντίστοιχων ποσοστών που εφαρμόζονται σε πατέντες στον τομέα του Software. Ο ρυθμός ανάπτυξης στο διηνεκές ανέρχεται σε 1,6%, ενώ το επιτόκιο που χρησιμοποιήθηκε για την προεξόφληση των ταμειακών ροών προ φόρων ανέρχεται σε 10,0% για τα πρώτα 5 έτη και 10,0% στο διηνεκές.

Η Διοίκηση χρησιμοποιεί παραδοχές τις οποίες θεωρεί λογικές και βασίζονται στην καλύτερη δυνατή πληροφόρηση που έχει στη διάθεσή της και ισχύει κατά την ημερομηνία αναφοράς των Οικονομικών καταστάσεων.

Από τον διενεργηθέντα έλεγχο, δεν προέκυψε απομείωση με βάση τα ανωτέρω στο εμπορικό σήμα, τα ιδιοπαραγόμενα προϊόντα και στην υπεραξία της Εταιρείας.

13.4 Επενδύσεις σε θυγατρικές επιχειρήσεις

Οι επενδύσεις σε θυγατρικές επιχειρήσεις στις οικονομικές καταστάσεις της μητρικής Εταιρείας ανέρχονται την 31/12/2018 σε 1.300.865 και την 31/12/2017 σε €1.301.366. Αναλυτικά:

Ποσά σε €	2018						
	Αξία Συμμετοχής	% άμεσης συμμετοχής	% έμμεσης συμμετοχής	% συνολικής συμμετοχής	Χώρα εγκατάστασης	Είδος Συμμετοχής	Μέθοδος Ενοποίησης
P.C.S.AE	632.169	50,50%	0,00%	50,50%	ΕΛΛΑΔΑ	ΑΜΕΣΗ	ΟΛΙΚΗ
ΜΕΤΑΣΟΦΤ ΑΕ	-	68,80%	31,20%	100,00%	ΕΛΛΑΔΑ	ΑΜΕΣΗ	ΟΛΙΚΗ
GIT HOLDINGS ΑΕ	-	100,00%	0,00%	100,00%	ΕΛΛΑΔΑ	ΑΜΕΣΗ	ΟΛΙΚΗ

SYSTEM SOFT AE	65.463	66,00%	34,00%	100,00%	ΕΛΛΑΔΑ	ΑΜΕΣΗ	ΟΛΙΚΗ
SINGULARLOGIC ROMANIA SRL	60.953	100,00%	0,00%	100,00%	ΡΟΥΜΑΝΙΑ	ΑΜΕΣΗ	ΟΛΙΚΗ
SINGULARLOGIC BULGARIA EOOD	36.010	100,00%	0,00%	100,00%	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	ΑΜΕΣΗ	ΟΛΙΚΗ
SINGULARLOGIC CYPRUS LTD	-	98,80%	0,00%	98,80%	ΚΥΠΡΟΣ	ΑΜΕΣΗ	ΟΛΙΚΗ
SENSE ONE TECHNOLOGIES A.E.	501.270	50,99%	0,00%	50,99%	ΕΛΛΑΔΑ	ΑΜΕΣΗ	ΟΛΙΚΗ
SINGULARLOGIC B.V.	5.000	100,00%	0,00%	100,00%	ΟΛΛΑΝΔΙΑ	ΑΜΕΣΗ	ΟΛΙΚΗ
Σύνολο αξίας συμμετοχής	1.300.865						

Ποσά σε €		2017					
Επωνυμία θυγατρικής	Αξία Συμμετοχής	% άμεσης συμμετοχής	% έμμεσης συμμετοχής	% συνολικής συμμετοχής	Χώρα εγκατάστασης	Είδος Συμμετοχής	Μέθοδος Ενοποίησης
P.C.S.AE	632.169	50,50%	0,00%	50,50%	ΕΛΛΑΔΑ	ΑΜΕΣΗ	ΟΛΙΚΗ
ΜΕΤΑΣΟΦΤ ΑΕ	5.501	68,80%	31,20%	100,00%	ΕΛΛΑΔΑ	ΑΜΕΣΗ	ΟΛΙΚΗ
GIT HOLDINGS AE	-	100,00%	0,00%	100,00%	ΕΛΛΑΔΑ	ΑΜΕΣΗ	ΟΛΙΚΗ
SYSTEM SOFT AE	65.463	66,00%	34,00%	100,00%	ΕΛΛΑΔΑ	ΑΜΕΣΗ	ΟΛΙΚΗ
SINGULARLOGIC ROMANIA SRL	60.953	100,00%	0,00%	100,00%	ΡΟΥΜΑΝΙΑ	ΑΜΕΣΗ	ΟΛΙΚΗ
SINGULARLOGIC BULGARIA EOOD	36.010	100,00%	0,00%	100,00%	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	ΑΜΕΣΗ	ΟΛΙΚΗ
SINGULARLOGIC CYPRUS LTD	-	98,80%	0,00%	98,80%	ΚΥΠΡΟΣ	ΑΜΕΣΗ	ΟΛΙΚΗ
SENSE ONE TECHNOLOGIES A.E.	501.270	50,99%	0,00%	50,99%	ΕΛΛΑΔΑ	ΑΜΕΣΗ	ΟΛΙΚΗ
Σύνολο αξίας συμμετοχής	1.301.366						

ΘΥΓΑΤΡΙΚΕΣ ΜΕ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

Οι γνωστοποιήσεις σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 12, είναι οι εξής:

Επωνυμία θυγατρικής	Αναλογία δικαιωμάτων ιδιοκτησίας και ψήφου από μη ελέγχουσες συμμετοχές		Κέρδη που κατανέμονται στις μη ελέγχουσες συμμετοχές		Σωρευμένες μη ελέγχουσες συμμετοχές	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
PCS AE	49,5%	49,5%	29.312	21.610	242.243	224.420
SENSE ONE TECHNOLOGIES A.E.	49,01%	49,01%	(93.612)	(160.305)	11.801	103.093

Συνοπτικές οικονομικές πληροφορίες σχετικά με τη θυγατρική PCS ΑΕ πριν την απαλοιφή των ενδοεταιρικών συναλλαγών και υπολοίπων

Ποσά σε €	31/12/2018	31/12/2017
Μη Κυκλοφορούντα Στοιχεία του Ενεργητικού	120.779	74.887
Κυκλοφορούντα Στοιχεία του Ενεργητικού	1.024.435	980.494
Σύνολο Ενεργητικού	1.145.214	1.055.380
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις	130.573	110.738
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	525.262	491.269
Σύνολο Υποχρεώσεων	655.835	602.007

Ίδια κεφάλαια αποδιδόμενα στους ιδιοκτήτες της Μητρικής	247.137	228.953
Μη ελέγχουσες συμμετοχές	242.243	224.420

Ποσά σε €	31/12/2018	31/12/2017
Πωλήσεις	2.401.782	2.298.252
Κέρδη περιόδου μετά από φόρους κατανεμημένα σε ιδιοκτήτες της μητρικής	29.904	22.046
Κέρδη περιόδου μετά από φόρους κατανεμημένα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές	29.312	21.610
Κέρδη περιόδου μετά από φόρους	59.216	43.656

Λοιπά συνολικά έσοδα περιόδου μετά φόρων	(6.209)	4.183
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα περιόδου μετά φόρων κατανεμημένα σε ιδιοκτήτες της μητρικής	26.768	24.159
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα περιόδου μετά φόρων κατανεμημένα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές	26.238	23.680
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα περιόδου μετά φόρων	53.007	47.839

Ποσά σε €	31/12/2018	31/12/2017
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	33.201	(391.086)
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες	(69.085)	(12.619)
Καθαρές Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	(21.309)	(10.020)
Συνολικές καθαρές ταμειακές ροές	(57.193)	(413.726)

Συνοπτικές οικονομικές πληροφορίες σχετικά με τη θυγατρική SENSE ONE TECHNOLOGIES A.E. πριν την απαλοιφή των ενδοεταιρικών συναλλαγών και υπολοίπων

Ποσά σε €	31/12/2018	31/12/2017
Μη Κυκλοφορούντα Στοιχεία του Ενεργητικού	789.424	796.218
Κυκλοφορούντα Στοιχεία του Ενεργητικού	377.857	314.701
Σύνολο Ενεργητικού	1.167.281	1.110.919

Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις	11.178	273.731
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	1.132.025	626.837
Σύνολο Υποχρεώσεων	1.143.202	900.568

Ίδια κεφάλαια αποδιδόμενα στους ιδιοκτήτες της Μητρικής	12.278	107.258
Μη ελέγχουσες συμμετοχές	11.801	103.093

Ποσά σε €	31/12/2018	31/12/2017
Πωλήσεις	626.617	601.825
Κέρδη περιόδου μετά από φόρους κατανεμημένα σε ιδιοκτήτες της μητρικής	(97.394)	(166.781)
Κέρδη περιόδου μετά από φόρους κατανεμημένα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές	(93.612)	(160.305)
Κέρδη περιόδου μετά από φόρους	(191.007)	(327.086)

Λοιπά συνολικά έσοδα περιόδου μετά φόρων	4.734	2.791
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα περιόδου μετά φόρων κατανεμημένα σε ιδιοκτήτες της μητρικής	(94.980)	(165.358)
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα περιόδου μετά φόρων κατανεμημένα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές	91.292)	(158.937)
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα περιόδου μετά φόρων	(186.273)	(324.296)

Ποσά σε €	31/12/2018	31/12/2017
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	(55.210)	63.077
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες	(154.124)	(231.554)
Καθαρές Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	190.000	90.000
Συνολικές καθαρές ταμειακές ροές	(19.333)	(78.477)

13.5 Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις

(Ποσά σε €)	Σημ.	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Υπόλοιπο έναρξης		-	235.857	-	-
Μερίδιο (ζημιών) / κερδών		-	-	-	-
Πώληση συγγενούς εταιρείας		-	(235.857)	-	-
Υπόλοιπο λήξης		-	-	-	-

Οι επενδύσεις στις συνδεδεμένες επιχειρήσεις του Ομίλου την 31^η Δεκεμβρίου 2018 παρουσιάζονται παρακάτω:

Επωνυμία	Χώρα εγκ/σης	% Συμμετοχής	Αξία Κτήσης	Συσσωρευμ. Απομείωση	Αξία Πώλησης	Υπόλοιπο
INFOSUPPORT A.E	Ελλάδα	34,00%	200.001	(200.001)		0
LOGODATA A.E	Ελλάδα	23,88%	49.981	(49.981)		0
INFO A.E	Ελλάδα	35,00%	350.000	(350.000)		0
Σύνολα			599.982	(599.982)		0

Οι συμμετοχές σε Infosupport, Logodata & INFO έχουν απομειωθεί πλήρως στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας και του Ομίλου.

13.6 Λοιπά μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού

Τα λοιπά μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού του Ομίλου και της Εταιρείας την 31^η Δεκεμβρίου 2018 αναλύονται ως εξής:

(Ποσά σε €)	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Δοσμένες Εγγυήσεις	190.254	215.514	178.899	203.601
Λοιπά	92.525	-	-	130.000
Σύνολο λοιπών μη κυκλοφορούντων στοιχείων ενεργητικού	282.779	215.514	178.899	333.601

13.7 Λοιπά Χρηματοοικονομικά Στοιχεία Ενεργητικού

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού περιλαμβάνουν μετοχές μη εισηγμένων εταιρειών που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα με μακροπρόθεσμο επενδυτικό ορίζοντα και ανέρχονται την 31/12/2018 και την 31/12/2017 σε € 59.932.

13.8 Αποθέματα

Τα αποθέματα την 31/12/2018 για τον Όμιλο και την Εταιρεία αναλύονται ως εξής:

(Ποσά σε €)	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Εμπορεύματα	1.469.057	1.351.696	1.411.609	1.295.426
Αναλώσιμα	140.450	213.560	140.450	213.560
Τελικά προϊόντα	1.326	1.326	1.326	1.326
Σύνολο	1.610.833	1.566.582	1.553.384	1.510.312
Μείον: Προβλέψεις για Εμπορεύματα	(1.002.790)	(1.002.790)	(1.002.790)	(1.002.790)
Συνολική καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία	608.043	563.793	550.594	507.522

Το ποσό των αποθεμάτων που αναγνωρίστηκε ως έξοδο κατά τη διάρκεια της χρήσης και περιλαμβάνεται στο κόστος πωληθέντων της Εταιρείας ανέρχεται σε € 3.649.971 και για τον Όμιλο σε ποσό € 4.887.465. Ο Όμιλος δεν έχει ενεχυριασμένα αποθέματα.

Οι προβλέψεις απομείωσης αποθεμάτων δεν έχουν μεταβληθεί εντός της χρήσης:

13.9 Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις

Η ανάλυση των απαιτήσεων την 31/12/2018 έχει ως εξής:

(Ποσά σε €)	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Εμπορικές Απαιτήσεις από τρίτους	42.993.205	44.205.390	39.942.567	41.463.480
Εμπορικές Απαιτήσεις από συνδεδεμένα μέρη	2.255.954	1.258.230	4.772.872	3.413.897
Γραμμάτια Εισπρακτέα	262.704	262.737	234.135	234.135
Επιταγές Εισπρακτέες	7.330.236	7.870.352	7.483.129	8.033.932
Μείον: Προβλέψεις απομείωσης	(38.796.785)	(38.825.888)	(38.104.198)	(37.749.105)
Καθαρές Εμπορικές Απαιτήσεις	14.045.315	14.770.821	14.328.506	15.396.340
Προκαταβολές σε Προμηθευτές	324.298	324.298	324.298	324.298
Σύνολα	14.369.613	15.095.120	14.652.804	15.720.638

Η κίνηση των προβλέψεων για επισφαλείς εμπορικές απαιτήσεις του Ομίλου και της Εταιρείας κατά τη διάρκεια των χρήσεων που έληξαν την 31/12/2018 και 31/12/2017 έχει ως εξής:

(Ποσά σε €)	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Υπόλοιπο ανοίγματος	38.825.888	39.927.996	37.749.105	38.760.334
Επίδραση από IFRS 9	442.862	-	415.988	-
Αναπροσαρμοσμένο υπόλοιπο	39.268.749	39.927.996	38.165.093	38.760.334
Προβλέψεις χρήσης	415.654	1.091.481	790.812	1.071.806
Εισπράξεις επισφαλειών	(468.196)	(1.222.829)	(432.285)	(1.200.057)
Διαγραφές	(419.422)	(970.760)	(419.422)	(882.978)
Υπόλοιπο κλεισίματος	38.796.785	38.825.888	38.104.198	37.749.105

Οι προβλέψεις που πραγματοποιήθηκαν εντός της χρήσης 2018 αφορούν κατά κύριο λόγο υπόλοιπα πελατών για τα οποία η Διοίκηση, σύμφωνα με τις ισχύουσες λογιστικές αρχές του Ομίλου, θεωρεί ότι υπάρχουν δεδομένα ή ενδείξεις οι οποίες δεικνύουν ότι η είσπραξη των σχετικών απαιτήσεων στο σύνολό τους ή κατά ένα μέρος δεν είναι πιθανή.

Η ανάλυση των ληξιπροθέσμων και μη απομειωμένων εμπορικών απαιτήσεων παρατίθεται στη σημείωση 14.4.

13.10 Λοιπές απαιτήσεις

Η ανάλυση των λοιπών απαιτήσεων την 31^η Δεκεμβρίου 2018 για τον Όμιλο και την Εταιρεία έχει ως εξής:

<i>(Ποσά σε €)</i>	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Χρεώστες Διάφοροι	597.180	618.264	577.185	517.626
Απαιτήσεις Από Ελληνικό Δημόσιο	324.682	254.482	266.031	171.053
Λοιπές Απαιτήσεις	181.795	189.614	676	5.691
Απαιτήσεις από συνδεδεμένα μέρη	158.163	157.499	701.776	505.145
Δάνεια σε συνδεδεμένα μέρη	-	-	130.000	-
Απαιτήσεις εκχωρούμενες σε Εταιρεία Factoring	515.528	197.064	515.528	197.064
Προκαταβολές στο προσωπικό	29.811	32.288	25.766	30.692
Εγγυήσεις	256.746	249.179	256.746	249.179
Μείον: Προβλέψεις για επισφαλείς χρεώστες	(371.585)	(367.654)	(353.805)	(349.874)
Καθαρές απαιτήσεις Χρεωστών	1.692.320	1.330.736	2.119.902	1.326.576

Το ποσό των εγγυήσεων αφορά σε δεσμεύσεις υπέρ τρίτων και υπέρ εγγυητικών επιστολών.

Η ανάλυση των προβλέψεων μέσα στην χρήση έχει ως εξής:

<i>(Ποσά σε €)</i>	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Υπόλοιπο ανοίγματος	(367.654)	(245.283)	(349.874)	(227.503)
Προβλέψεις χρήσης	(24.931)	(122.371)	(24.931)	(122.371)
Διαγραφές	21.000	-	21.000	-
Υπόλοιπο κλεισίματος	(371.585)	(367.654)	(353.805)	(349.874)

13.11 Λοιπά κυκλοφοριακά στοιχεία Ενεργητικού

Τα λοιπά κυκλοφοριακά στοιχεία του Ομίλου και της Εταιρείας την 31^η Δεκεμβρίου 2018 αναλύονται ως εξής:

<i>(Ποσά σε €)</i>	Σημ.	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Έξοδα επόμενων χρήσεων		853.283	1.161.783	787.532	1.084.805
Απαιτήσεις από συμβάσεις έργων	13.14	830.241	310.915	830.241	310.915
Απαιτήσεις από επιχορηγήσεις προγραμμάτων		3.165	34.429	3.165	3.165
Έσοδα χρήσης εισπρακτέα		431.456	27.821	421.848	26.477
Έσοδα χρήσης εισπρακτέα από προαγορές		14.784	-	14.784	-
Έσοδα προηγούμενης χρήσεως		-	11.790	-	11.790
		2.132.929	1.546.737	2.057.569	1.437.152

Στο κονδύλι «Λοιπά κυκλοφοριακά στοιχεία Ενεργητικού» περιλαμβάνονται κυρίως έξοδα επομένων χρήσεων απαιτήσεις από επιχορηγούμενα προγράμματα καθώς και απαιτήσεις από συμβάσεις έργων.

Τα στοιχεία για τις συμβάσεις των έργων παρατίθενται στην παράγραφο 13.14 «Συμβάσεις Έργων» κατωτέρω.

13.12 Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις

Οι αναβαλλόμενοι φόροι εισοδήματος προκύπτουν από τις προσωρινές διαφορές μεταξύ της λογιστικής αξίας και της φορολογικής βάσης των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων και υπολογίζονται βάσει του συντελεστή φορολογίας εισοδήματος που αναμένεται να ισχύει στις χρήσεις κατά τις οποίες αναμένεται να αναστραφούν οι προσωρινές φορολογητέες και εκπεστές διαφορές.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται για τις μεταφερόμενες φορολογικές ζημιές στον βαθμό που είναι πιθανή η πραγματοποίηση του σχετικού φορολογικού οφέλους μέσω μελλοντικών φορολογικών κερδών. Την 31/12/2018 ο Όμιλος και η Εταιρεία δεν έχουν αναγνωρίσει αναβαλλόμενη απαίτηση για τις μεταφερόμενες φορολογικές ζημιές.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις / υποχρεώσεις όπως προκύπτουν από τις σχετικές προσωρινές φορολογικές διαφορές έχουν ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ				Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
	31/12/2018		31/12/2017		31/12/2018		31/12/2017	
	Απαίτηση	Υποχρέωση	Απαίτηση	Υποχρέωση	Απαίτηση	Υποχρέωση	Απαίτηση	Υποχρέωση
Μη Κυκλοφοριακά Στοιχεία								
Άυλα Περιουσιακά Στοιχεία	5.422	(847.219)	-	(993.186)	-	(832.765)	-	(982.041)
Ενσώματες Ακινήτοποιήσεις	1.938	(1.901)	2.488	(1.873)	-	(1.901)	-	(1.873)
Κυκλοφοριακά Στοιχεία								
Λοιπά Κυκλοφορικά Στοιχεία Ενεργητικού	-	3.063.708	-	2.867.481	-	3.059.725	-	2.863.299
Αποθεματικά								
Επιχορηγήσεις Επενδύσεων	-	-	-	-	-	-	-	-
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις								
Υποχρεώσεις Παροχών Προσωπικού Λόγω Εξόδου Από Την Υπηρεσία	455.493	-	507.156	-	411.977	-	462.508	-
Ομολογιακό Δάνειο	-	-	-	7.041	-	-	-	7.041
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις								
Λοιπά Στοιχεία Παθητικού	1.068.995	-	1.335.981	-	1.049.744	-	1.332.558	-
Σύνολο	1.531.848	2.214.588	1.845.625	1.879.464	1.461.721	2.225.059	1.795.066	1.886.426

13.13 Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων του Ομίλου και της Εταιρείας την 31η Δεκεμβρίου 2018, αναλύονται ως εξής

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
(Ποσά σε €)				
Υπόλοιπο έναρξης	-	1.987.928	-	1.987.928
Πωλήσεις (-)		(1.987.928)	-	(1.987.928)
Τέλος περιόδου	-	-	-	-

13.14 Συμβάσεις έργων

Τα στοιχεία που αφορούν στις συμβάσεις έργων αναλύονται ως εξής:

(Ποσά σε €)	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Πραγματοποιηθέντα έξοδα έργων	2.025.736	830.645	2.025.736	830.645
Πλέον/(Μείον): Αναγνωρισμένα Κέρδη/(Ζημιές)	36.754	15.728	36.754	15.728
Συνολικό αναγνωρισθέν ποσό βάσει ποσοστού ολοκλήρωσης	2.062.489	846.373	2.062.489	846.373
Εναπομείναν/(υπερβάλλον) αναγνωρισθέν ποσό προς τιμολόγηση	545.677	(50.710)	545.677	(50.710)
Απαίτηση από πελάτες για συμβατικό έργο	830.241	310.915	830.241	310.915
Υποχρέωση προς πελάτες για συμβατικό έργο	(172.026)	(175.384)	(172.026)	(175.384)
Σύνολο μη τιμολογηθέντος έργου	658.215	135.531	658.215	135.531
Προκαταβολές	-	-	-	-
Ανεκτέλεστο Υπόλοιπο	497.915	994.514	497.915	994.514

Την 31/12/2018 το ποσό της υποχρέωσης από συμβάσεις έργων περιλαμβάνονται στο κονδύλι της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης «Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις» και οι απαιτήσεις συμπεριλαμβάνονται στο κονδύλι «Λοιπά Κυκλοφοριακά Στοιχεία Ενεργητικού», ενώ στη παρούσα χρήση δεν έχουν εισπραχθεί ποσά ως προκαταβολές. Η Διοίκηση του Ομίλου εκτιμά την κερδοφορία των έργων σε εξέλιξη σε μηνιαία βάση χρησιμοποιώντας αναλυτικές διαδικασίες παρακολούθησης της πορείας τους. Οι λογιστικές αξίες που αναλύονται ανωτέρω αντικατοπτρίζουν τη δυνατή εκτίμηση της Διοίκησης για το αποτέλεσμα από κάθε ένα από τα σύμβολα έργων καθώς και για το ποσοστό ολοκλήρωσης κατά την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης.

13.15 Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα ταμειακών διαθεσίμων

Τα ταμειακά διαθέσιμα για τον Όμιλο και την Εταιρεία αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Μετρητά στο ταμείο	5.044	10.069	1.910	5.073
Ταμειακά διαθέσιμα στην τράπεζα	1.695.349	1.749.515	510.794	475.296
Βραχυπρόθεσμες προθεσμιακές τραπεζικές καταθέσεις	-	-	-	-
Δεσμευμένες καταθέσεις	5.073	24.417	5.073	24.417
Σύνολο Ταμειακών διαθεσίμων και ισοδύναμα	1.705.465	1.784.000	517.776	504.786

13.16 Ίδια Κεφάλαια

13.16.1 Μετοχικό Κεφάλαιο

(Ποσά σε €)	Αριθμός μετοχών	Ονομαστική αξία	Κοινές μετοχές	Υπέρ το άρτιο	Σύνολο
31-Δεκ-16	20.643.215	1,00	20.643.215	70.547.001	91.190.216
31-Δεκ-17	20.643.215	1,00	20.643.215	70.547.001	91.190.216
Κεφαλοποίηση αποθεματικού υπέρ το άρτιο		2,76	56.975.273	(56.975.273)	0
	20.643.215	3,76	77.618.488	13.571.728	91.190.216
Μείωση μετοχικού κεφαλαίου	-	(2,76)	(56.975.273)	-	(56.975.273)
	(19.743.215)	1,00	(19.743.215)	-	(19.743.215)
31-Δεκ-18	900.000	1,00	900.000	13.571.728	14.471.728

Με την από 26 Ιουλίου 2018 απόφαση της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, το μετοχικό κεφάλαιο αυξήθηκε κατά το ποσό των πενήντα έξι εκατομμυρίων εννιακοσίων εβδομήντα πέντε χιλιάδων διακοσίων εβδομήντα τριών ευρώ και σαράντα λεπτών (56.975.273,40 €) με κεφαλαιοποίηση μέρους του αποθεματικού «Διαφορά από την έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο», με αύξηση της ονομαστικής αξίας εκάστης μετοχής κατά το ποσό των δύο ευρώ και εβδομήντα έξι λεπτών (2,76 €), ήτοι από ένα (1 €) ευρώ σε τρία ευρώ και εβδομήντα έξι λεπτά (3,76 €) εκάστη, ανερχόμενο στο ποσό των εβδομήντα επτά εκατομμυρίων εξακοσίων δέκα οκτώ χιλιάδων τετρακοσίων ογδόντα οκτώ ευρώ και σαράντα λεπτών (77.618.488,40 €), διαιρούμενο σε 20.643.215 ονομαστικές μετοχές ονομαστικής αξίας (3,76 €) εκάστη. Με την ίδια απόφαση της από 26 Ιουλίου 2018 Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, το μετοχικό κεφάλαιο μειώθηκε κατά το ποσό των εβδομήντα έξι εκατομμυρίων επτακοσίων δέκα οκτώ χιλιάδων τετρακοσίων ογδόντα οκτώ ευρώ και σαράντα λεπτών (76.718.488,40 €) με συμψηφισμό ζημιών. Η μείωση πραγματοποιήθηκε ως εξής:

- (i) κατά το ποσό των πενήντα έξι εκατομμυρίων εννιακοσίων εβδομήντα πέντε χιλιάδων διακοσίων εβδομήντα τριών ευρώ και σαράντα λεπτών (56.975.273,40 €) με μείωση της ονομαστικής αξίας εκάστης μετοχής κατά το ποσό των δύο ευρώ και εβδομήντα έξι λεπτών (2,76 €), ήτοι από τρία ευρώ και εβδομήντα έξι λεπτά (3,76 €) εκάστη, σε ένα (1€) ευρώ εκάστη, και
- (ii) κατά το ποσό των δέκα εννέα εκατομμυρίων επτακοσίων σαράντα τριών χιλιάδων διακοσίων δέκα πέντε ευρώ (19.743.215 €) με ακύρωση 19.743.215 ονομαστικών μετοχών, ονομαστικής αξίας εκάστης ενός (1) ευρώ.

Σε συνέχεια των ανωτέρω, το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας διαμορφώθηκε σε εννιακόσιες χιλιάδες Ευρώ (900.000 €) διαιρούμενο σε εννιακόσιες χιλιάδες (900.000) ονομαστικές μετοχές ονομαστικής αξίας ενός Ευρώ (€1) η κάθε μία.

13.16.2 Αποθεματικά κεφάλαια

Τα λοιπά αποθεματικά του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

		Ο ΟΜΙΛΟΣ		
(Ποσά σε €)		Τακτικό αποθεματικό	Λοιπά αποθεματικά	Σύνολο
31-Δεκ-16		104.326	(22.187)	82.139
	Συναλλαγματικές διαφορές μετατροπής οικονομικών καταστάσεων θυγατρικών εξωτερικού	-	(3.386)	(3.386)
31-Δεκ-17		104.326	(25.572)	78.754
31-Δεκ-17		104.326	(25.572)	78.754
	Συναλλαγματικές διαφορές μετατροπής οικονομικών καταστάσεων θυγατρικών εξωτερικού	-	212	212
31-Δεκ-18		104.326	(25.360)	78.966
		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ		
(Ποσά σε €)		Τακτικό αποθεματικό	Λοιπά αποθεματικά	Σύνολο
31-Δεκ-16		73.296	-	73.296
31-Δεκ-17		73.296	-	73.296
31-Δεκ-18		73.296	-	73.296

13.17 Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού

Τα ποσά που έχουν καταχωρηθεί στην Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων καθώς και αυτά που αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης αναλύονται ως εξής :

Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Υποχρέωση καθορισμένων παροχών	1.821.972	1.748.816	1.647.906	1.594.856
Ταξινομημένη ως :				
Μακροπρόθεσμη υποχρέωση	1.821.972	1.748.816	1.647.906	1.594.856

Η μεταβολή στην παρούσα αξία της υποχρέωσης για τα καθορισμένα προγράμματα παροχών έχει ως εξής:

	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Υποχρέωση καθορισμένων παροχών την 1η Ιανουαρίου	1.748.815	1.867.258	1.594.856	1.715.214
Τρέχον κόστος απασχόλησης	169.567	201.364	151.713	184.487
Έξοδο τόκων	31.479	35.478	28.642	32.658
Αναλογιστικές ζημιές / (κέρδη) στην υποχρέωση	(41.901)	(80.158)	(55.112)	(69.016)
Κόστος Μεταφοράς Προσωπικού	-	-	(3.624)	3.616
Παροχές πληρωθείσες	(618.572)	(1.497.516)	(524.138)	(1.474.235)
Κόστος προϋπηρεσίας	532.584	1.222.389	455.570	1.202.132
Υποχρέωση καθορισμένων παροχών την 31η Δεκεμβρίου	1.821.972	1.748.816	1.647.906	1.594.856

Οι σημαντικές αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για την αποτίμηση είναι οι ακόλουθες:

	31/12/2018	31/12/2017
Προεξοφλητικό επιτόκιο της 31ης Δεκεμβρίου	1,70%	1,80%
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	2,00%	2,00%
Πληθωρισμός	1,50%	1,50%

Τα ποσά που αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων είναι:

	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	169.567	201.364	151.713	184.487
Κόστος προϋπηρεσίας	532.584	1.222.389	455.570	1.202.132
Καθαρός τόκος πάνω στην υποχρέωση παροχών	31.479	35.478	28.642	32.658
Συνολικά έξοδα αναγνωρισμένα στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	733.629	1.459.230	635.925	1.419.276

Τα ποσά που αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα της Κατάστασης Λοιπών Συνολικών Εσόδων είναι:

	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Αναλογιστικά κέρδη / (ζημιές) από μεταβολές σε χρηματοοικονομικές παραδοχές	(28.412)	24.347	(25.157)	22.009
Επανεκτιμήσεις - αναλογιστικές ζημιές / (κέρδη) από μεταβολές στην εμπειρία	70.313	55.810	80.269	47.007
Συνολικά έσοδα / (έξοδα) αναγνωρισμένα στα λοιπά συνολικά έσοδα	41.901	80.158	55.112	69.016

Η επίδραση των μεταβολών σε σημαντικές αναλογιστικές παραδοχές είναι :

	31/12/2018		31/12/2017	
Αύξηση / (μείωση) στην υποχρέωση καθορισμένων παροχών	0,5%	-0,5%	0,5%	-0,5%
	(136.622)	150.861	(118.402)	129.562
	0,5%	-0,5%	0,5%	-0,5%

Αύξηση / (μείωση) στην υποχρέωση καθορισμένων παροχών

149.624

(136.878)

127.351

(117.614)

13.18 Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις

(Ποσά σε €)	Ο ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Λοιπές Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	197.602	-	-	-
Σύνολο	197.602	-	-	-

13.19 Δανειακές υποχρεώσεις

Οι δανειακές υποχρεώσεις του Ομίλου και της Εταιρείας την 31^η Δεκεμβρίου 2018 αναλύονται ως εξής:

(Ποσά σε €)	Ο ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Μακροπρόθεσμος δανεισμός				
Ομολογιακά Δάνεια	-	130.000	-	-
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	5.850	8.235	-	-
Σύνολο μακροπρόθεσμων δανείων	5.850	138.235	-	-
Βραχυπρόθεσμα δάνεια				
Τραπεζικός δανεισμός	5.060.888	3.590.787	3.836.268	2.360.268
Τραπεζικός δανεισμός μέσω factoring	959.906	320.450	959.906	320.450
Ομολογίες πληρωτέες σε επόμενη χρήση	51.443.996	52.789.716	51.313.996	52.789.716
Δάνεια από συνδεδεμένα μέρη	5.250.000	1.500.000	5.305.000	1.555.000
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	2.493	2.493	-	-
Σύνολο βραχυπρόθεσμων δανείων	62.717.283	58.203.445	61.415.170	57.025.433
Σύνολο δανείων	62.723.134	58.341.680	61.415.170	57.025.433

Την 31/12/2018 τα δάνεια του Ομίλου ανέρχονται σε € 62.723 χιλ. και αφορά σε βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις ποσό € 62.717 χιλ. Αντίστοιχα τα δάνεια της Εταιρείας ανέρχονται σε € 61.415 χιλ. και αφορούν στο σύνολό τους σε βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις. Στις βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις του Ομίλου και της Εταιρείας περιλαμβάνονται ομολογιακά δάνεια ποσού € 51.314 χιλ. για τα οποία κατά την 31/12/2018 δεν πληρούνται οι χρηματοοικονομικοί όροι που ρυθμίζουν τις σχετικές τραπεζικές υποχρεώσεις, ενώ η συμβατική τους λήξη που ήταν στις 31/01/2018 παρατάθηκε μέχρι την 31/01/2020.

Λόγω συμβατικής λήξης του συνόλου του ποσού € 51.314 χιλ. την 31/01/2018, η Εταιρεία, λαμβάνοντας υπόψη τις μέχρι τότε συζητήσεις για την αναδιάρθρωση των δανείων, απέστειλε αιτήματα παροχής συναίνεσης αναφορικά με την παράταση της λήξης των δανείων. Σε συνέχεια των αιτημάτων αυτών, έλαβε στις 02/04/2018 και 18/04/2018 τη συναίνεση παράτασης των ομολογιακών δανείων αρχικά έως την 31/05/2018 με αναδρομική ισχύ από 31/01/2018 ενώ κατά την 07/08/2018 και 08/08/2018 έλαβε εκ νέου τη συναίνεση παράτασης των ομολογιακών δανείων έως την 31/10/2018, με αναδρομική ισχύ από 31/05/2018 καθώς και της εκτοκιστικής περιόδου έως την 31/10/2018, ήτοι 31/01/2018-31/10/2018.

Την 23/01/2019 και 30/01/2019 η Εταιρεία έλαβε συναίνεση για παράταση των ομολογιακών δανείων μέχρι την 31/01/2020 με αναδρομική ισχύ από 31/10/2018. Επίσης η Εταιρεία έλαβε συναίνεση για την επιμήκυνση της εκτοκιστικής περιόδου από 31/01/2018-31/10/2018 σε 31/01/2018-29/03/2019 με επιτόκιο 3,5%. Την 29/03/2019 η Εταιρεία έλαβε εκ νέου παράταση της εκτοκιστικής περιόδου έως την 28/06/2019, ήτοι 31/01/2018 -28/06/2019 με επιτόκιο 3,5%.

Σε συνέχεια των ανωτέρω αλλαγών, η Εταιρεία βρίσκεται σε στάδιο υπογραφής της τροποποιητικής σύμβασης των ομολογιακών δανείων με τις πιστώτριες τράπεζες.

Περαιτέρω, συμφωνήθηκε η καταβολή από την Εταιρεία δόσεων κεφαλαίου επί των ως άνω ΚΟΔ ποσού € 1,00 εκ. στις 30/06/2019.

Προς εξασφάλιση των ομολογιακών δανείων, έχουν συσταθεί ενέχυρα επί του συνόλου των μετοχών της SINGULARLOGIC καθώς και επί εμπορικών σημάτων και εμπορικών απαιτήσεων της με κριτήρια που ορίζονται από τις δανειακές συμβάσεις. Επίσης, η Εταιρεία έχει συστήσει ενέχυρο επί του συνόλου των μετοχών εκδόσεως θυγατρικών της, κυριότητάς της, το οποίο θα εκτείνεται και στα μερίσματα των ως άνω μετοχών.

Η Διοίκηση της SingularLogic βρίσκεται σε διαδικασία συζητήσεων με τις πιστώτριες τράπεζες με σκοπό την αναδιάρθρωση των εν λόγω δανείων.

Εντός της χρήσης η Εταιρεία έλαβε δάνειο από τη μητρική Εταιρεία ποσού € 3.750 χιλ. Το συνολικό ποσό δανείου από τη μητρική ανέρχεται σε € 5.250 χιλ.

Οι ημερομηνίες λήξης του συνόλου των δανείων είναι οι εξής :

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Έως 1 έτους	62.717.283	58.203.445	61.415.170	57.025.433
Μεταξύ 1 και 2 ετών	2.493	2.493	-	-
Μεταξύ 2 και 3 ετών	3.357	135.742	-	-
	62.723.134	58.341.680	61.415.170	57.025.433

Η ανάλυση της υποχρέωσης από χρηματοδοτικές μισθώσεις για τον Όμιλο έχει ως ακολούθως:

	31/12/2018		31/12/2017	
	Ελάχιστες μελλοντικές καταβολές	Παρούσα αξία ελάχιστων μελλοντικών καταβολών	Ελάχιστες μελλοντικές καταβολές	Παρούσα αξία ελάχιστων μελλοντικών καταβολών
Έως 1 έτους	2.809	2.493	2.809	2.493
Μεταξύ 1 έτους και 5 ετών	6.767	5.850	9.152	8.235
Σύνολο Ελάχιστων μελλοντικών καταβολών	9.576	8.343	11.961	10.728
Μείον: Ποσά που αποτελούν χρηματοοικονομικά έξοδα	(1.232)	-	(1.232)	-
Σύνολο παρούσας αξίας ελάχιστων μελλοντικών καταβολών	8.343	8.343	10.728	10.728

Τα πραγματικά μέσα επιτόκια δανεισμού την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης είναι τα παρακάτω:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Τραπεζικός δανεισμός (βραχυπρόθεσμος)	3,79%	5,53%	3,77%	5,53%
Τραπεζικός δανεισμός (μακροπρόθεσμος)	-	5,75%	-	-

13.20 Προβλέψεις

Η ανάλυση των προβλέψεων την 31η Δεκεμβρίου 2018 και η κίνηση του λογαριασμού μέσα στην χρήση έχει ως εξής:

(Ποσά σε €)	Ο ΟΜΙΛΟΣ			
	Φορολογικές υποχρεώσεις	Λοιπές Προβλέψεις	Προβλέψεις επίδικων υποθέσεων	Σύνολο
31-Δεκ-16	383.437	29.500	412.685	825.623
Πρόσθετες προβλέψεις	-	140.782	-	140.782
Χρησιμοποιημένες προβλέψεις	-	(64.118)	(44.000)	(108.118)
31-Δεκ-17	383.437	106.165	368.685	858.287
Πρόσθετες προβλέψεις	-	458.085	-	458.085
Χρησιμοποιημένες προβλέψεις	-	(391.526)	-	(391.526)
31-Δεκ-18	383.437	172.724	368.685	924.847

	Μακροπρόθεσμες Προβλέψεις	Βραχυπρόθεσμες Προβλέψεις	Σύνολο
31-Δεκ-17	-	858.287	858.287
31-Δεκ-18	-	924.847	924.847

(Ποσά σε €)	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
	Φορολογικές υποχρεώσεις	Λοιπές Προβλέψεις	Προβλέψεις επίδικων υποθέσεων	Σύνολο
31-Δεκ-16	379.151	29.500	412.685	821.337
Πρόσθετες προβλέψεις	-	140.782	-	140.782
Χρησιμοποιημένες προβλέψεις	-	(64.118)	(44.000)	(108.118)
31-Δεκ-17	379.151	106.165	368.685	854.002
Πρόσθετες προβλέψεις	-	458.085	-	458.085
Χρησιμοποιημένες προβλέψεις	-	(391.526)	-	(391.526)
31-Δεκ-18	379.151	172.724	368.685	920.561

	Μακροπρόθεσμες Προβλέψεις	Βραχυπρόθεσμες Προβλέψεις	Σύνολο
31-Δεκ-17	-	854.002	854.002
31-Δεκ-18	-	920.561	920.561

13.21 Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις

Η ανάλυση των υπολοίπων των προμηθευτών και των λοιπών συναφών υποχρεώσεων του Ομίλου και της Εταιρείας έχει ως εξής:

(Ποσά σε €)	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Προμηθευτές	7.975.723	7.880.639	7.515.175	7.565.357
Επιταγές Πληρωτέες	43.525	36.000	43.525	-
Προκαταβολές πελατών	3.000	48.000	-	-

Λοιπές υποχρεώσεις	3.172	-	-	-
Σύνολο	8.025.420	7.964.639	7.558.700	7.565.357

13.22 Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις

Οι υποχρεώσεις για φόρο εισοδήματος για τον Όμιλο και την Εταιρεία κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018 αναλύονται ως εξής:

(Ποσά σε €)	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Φόρος εισοδήματος	46.649	26.832	-	-
Σύνολο	46.649	26.832	-	-

13.23 Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις

Οι λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις για τον Όμιλο και την Εταιρεία την 31η Δεκεμβρίου 2018 αναλύονται ως εξής:

(Ποσά σε €)	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Τόκοι δεδουλευμένοι	1.844.120	930.383	1.814.157	919.595
Ασφαλιστικοί οργανισμοί	1.239.226	1.409.113	1.125.466	1.296.795
Μερίσματα πληρωτέα	77.993	82.608	-	-
Υποχρεώσεις προς το προσωπικό	222.286	434.596	219.999	426.467
Έσοδα επόμενης περιόδου	6.837.878	6.223.271	6.212.278	5.834.590
Έξοδα δεδουλευμένα	1.293.209	1.430.057	1.266.733	1.390.948
Λοιπές υποχρεώσεις	1.620.199	2.144.959	1.456.462	1.985.818
Λοιπές υποχρεώσεις από φόρους	2.072.156	1.731.317	1.899.158	1.579.468
Σύνολο	15.207.065	14.386.303	13.994.253	13.433.681

Το μεγαλύτερο μέρος των λοιπών βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων αφορά σε κόστη υπεργολάβων και λοιπά δεδουλευμένα έξοδα για έργα του Ομίλου καθώς και σε έσοδα μεταφερόμενα σε επόμενες χρήσεις από υπηρεσίες συντήρησης που ο Όμιλος μερίζει με βάση τη χρονική εξέλιξη και την περίοδο που αφορούν οι εν λόγω συμβάσεις.

13.24 Κόστος πωληθέντων – Έξοδα διοίκησης – Έξοδα διάθεσης

Το κόστος πωληθέντων, τα έξοδα διοίκησης και έξοδα διάθεσης του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

(Ποσά σε €)	Ο ΟΜΙΛΟΣ							
	1/1 - 31/12/2018				1/1 - 31/12/2017			
	Κόστος Πωληθέντων	Έξοδα Διοίκησης	Έξοδα Διάθεσης	Σύνολο	Κόστος Πωληθέντων	Έξοδα Διοίκησης	Έξοδα Διάθεσης	Σύνολο
Αμοιβές, συντάξιοδοτικές και λοιπές παροχές σε εργαζομένους	14.386.525	3.771.494	4.834.324	22.992.343	15.051.762	3.928.927	6.296.079	25.276.769
Κόστος αποθεμάτων αναγνωρισμένο ως έξοδο	4.887.465	229	-	4.887.695	4.128.789	-	5.762	4.134.550

Αμοιβές και έξοδα τρίτων	5.855.407	1.516.964	1.028.614	8.400.985	4.140.281	1.772.309	1.506.031	7.418.621
Παροχές τρίτων	691.705	112.415	103.840	907.960	811.346	185.038	165.884	1.162.269
Επισκευές και συντηρήσεις	2.565.936	9.262	19.988	2.595.186	2.917.001	19.540	17.551	2.954.092
Ενοίκια λειτουργικών μισθώσεων	786.258	212.409	358.061	1.356.729	804.355	237.335	463.945	1.505.635
Φόροι και τέλη	113.410	27.118	34.575	175.104	65.524	53.403	38.992	157.919
Διαφήμιση	12.503	101.595	97.550	211.647	10.837	34.760	207.104	252.701
Λοιπά έξοδα	734.164	335.669	349.536	1.419.370	713.798	269.968	503.527	1.487.292
Αποσβέσεις παγίων	1.573.354	172.216	94.302	1.839.872	2.924.755	408.288	115.874	3.448.917
Σύνολο	31.606.728	6.259.372	6.920.790	44.786.890	31.568.448	6.909.568	9.320.748	47.798.764

Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ

(Ποσά σε €)	1/1 - 31/12/2018				1/1 - 31/12/2017			
	Κόστος Πωληθέντων	Έξοδα Διοίκησης	Έξοδα Διάθεσης	Σύνολο	Κόστος Πωληθέντων	Έξοδα Διοίκησης	Έξοδα Διάθεσης	Σύνολο
Αμοιβές, συνταξιοδοτικές και λοιπές παροχές σε εργαζομένους	12.690.809	3.377.475	3.902.106	19.970.389	13.418.989	3.471.707	5.387.674	22.278.370
Κόστος αποθεμάτων αναγνωρισμένο ως έξοδο	3.649.971	-	-	3.649.971	3.118.475	-	-	3.118.475
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	6.486.817	1.006.255	932.793	8.425.865	4.710.112	1.345.078	1.328.584	7.383.774
Παροχές τρίτων	654.017	82.449	86.428	822.895	791.601	140.114	144.449	1.076.164
Επισκευές και συντηρήσεις	2.565.505	9.133	19.816	2.594.454	2.915.889	18.636	17.042	2.951.567
Ενοίκια λειτουργικών μισθώσεων	736.050	149.875	329.138	1.215.063	768.321	149.035	439.691	1.357.047
Φόροι και τέλη	105.697	19.052	29.108	153.856	59.542	16.671	34.187	110.400
Διαφήμιση	9.820	95.169	85.246	190.235	10.837	32.142	182.785	225.765
Λοιπά έξοδα	684.512	165.886	290.942	1.141.341	538.529	175.394	403.284	1.117.206
Αποσβέσεις παγίων	1.430.520	123.542	80.776	1.634.838	2.711.723	370.842	103.127	3.185.692
Σύνολο	29.013.718	5.028.835	5.756.353	39.798.906	29.044.018	5.719.620	8.040.822	42.804.460

13.25 Λοιπά έξοδα / έξοδα εκμετάλλευσης

(Ποσά σε €)	Σημ.	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Λοιπά λειτουργικά έξοδα					
Έσοδα από Επιχορηγήσεις		3.076.763	2.159.718	2.735.106	1.734.012
Έσοδα από Ενοίκια		2.641	325	31.456	62.281
Λοιπά		503.045	414.967	601.235	472.935
Έσοδα από χρησιμοποιημένες προβλέψεις	13.9 & 13.20	859.485	1.286.946	823.811	1.264.175
Αναστροφή προβλέψεων		-	34.374	-	-
Κέρδη από πώληση παγίων		65	202	65	202
Σύνολο		4.442.000	3.896.532	4.191.674	3.533.604

Λοιπά λειτουργικά έξοδα					
Πρόστιμα και προσαντήσεις		(50.491)	(62.368)	(49.161)	(56.910)
Πρόβλεψη επισφαλών απαιτήσεων	13.9 & 13.20	(898.669)	(1.354.633)	(1.273.828)	(1.334.959)
Ζημιά από πώληση /καταστροφή παγίων/εμπορευμάτων		(102.978)	(248.319)	(88.621)	(248.319)
Λοιπά		(378.689)	(173.219)	(171.059)	(120.938)
Σύνολο		(1.430.827)	(1.838.539)	(1.582.669)	(1.761.127)

Η Εταιρεία στη χρήση 2018 σχημάτισε νέες προβλέψεις για επισφαλείς πελάτες, λοιπές απαιτήσεις και για ζημιές έργων ποσού € 1.273.828 ενώ στον Όμιλο οι νέες προβλέψεις ανήλθαν σε € 898.669. Οι προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων μειώθηκαν κατά ποσό € 859.485 στον Όμιλο και κατά € 823.811 στην Εταιρεία λόγω είσπραξης επισφαλών απαιτήσεων ποσού € 467.959 στον Όμιλο και € 432.285 στην Εταιρεία αφενός και αφετέρου λόγω αντιστροφής ποσού € 391.526 ζημίας έργων λόγω ολοκλήρωσής τους.

13.26 Χρηματοοικονομικά έσοδα / έξοδα

(Ποσά σε €)	Σημ.	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Έσοδα τόκων:					
-Τραπεζών		5.177	4.758	1.010	568
-Πελατών		1.586	196.660	1.586	196.660
-Χορηγηθέντων Δανείων		238	543	15.629	10.214
		7.002	201.962	18.225	207.442
Έξοδα τόκων:					
- Προεξόφληση Υποχρεώσεων παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	13.17	(31.479)	(35.478)	(28.642)	(32.658)
-Τραπεζικά δάνεια (Βραχυπρόθεσμα)		(419.520)	(268.686)	(356.502)	(204.787)
-Τραπεζικά δάνεια (Ομολογιακά)		(1.946.288)	(3.058.833)	(1.938.710)	(3.048.929)
- Προμήθειες Εγγυητικών Επιστολών		(304.234)	(215.396)	(303.985)	(214.774)
- Factoring		(165.827)	(94.494)	(165.827)	(94.494)
- Χρηματοδοτικές Μισθώσεις		(363)	(399)	-	-
- Λοιπά Τραπεζικά Έξοδα		(538.863)	(67.277)	(534.250)	(61.957)
		(3.406.574)	(3.740.563)	(3.327.916)	(3.657.599)

Τα χρηματοοικονομικά έξοδα στο μεγαλύτερο ποσοστό τους περιλαμβάνουν έξοδα τόκων από ληφθέντα δάνεια, ενώ τα χρηματοοικονομικά έσοδα περιλαμβάνουν κυρίως έσοδα τόκων από χορηγηθέντα δάνεια και έσοδα τόκων πελατών.

13.27 Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα

(Ποσά σε €)	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Κέρδη/ (ζημιές) από την πώληση χρηματοοικονομικών στοιχείων μέσω αποτελεσμάτων χρηματοοικονομικών στοιχείων	-	(749)	-	(749)
Προβλέψεις απομείωσης δανείων και λοιπών επενδύσεων	(2.657.144)	(2.660.159)	-	(2.660.159)
Έσοδα από μερίσματα	-	-	8.585	5.050
Κέρδη/(ζημιές) από συναλλαγματικές διαφορές	(4.071)	(32.412)	(12.663)	(3.251)
Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα	-	(123)	(5.502)	-
Χρηματοοικονομικό κόστος προεξόφλησης απαιτήσεων	(9.666)	-	-	-
Σύνολο	(2.670.881)	(2.693.443)	(9.580)	(2.659.109)

Στα Λοιπά Χρηματοοικονομικά αποτελέσματα κατά την τρέχουσα χρήση περιλαμβάνεται πρόβλεψη απομείωσης μέρους της υπεραξίας του Ομίλου κατά €2.657.144. Στα Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα της χρήσης του 2017 περιλαμβάνεται πρόβλεψη απομείωσης επί των άυλων περιουσιακών στοιχείων του Ομίλου και της Εταιρείας ποσού € 2.660.159.

13.28 Φόροι εισοδήματος

Το ποσό φόρου που αναγνωρίστηκε στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης διαμορφώθηκε ως εξής:

Ο ΟΜΙΛΟΣ	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ
----------	------------

(Ποσά σε €)	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Φόρος χρήσης	(47.152)	(26.119)	-	-
Τέλος επιτηδεύματος	-	-	-	-
Αναβαλλόμενος φόρος	(838.162)	661.019	(813.750)	638.066
Διαφορές φορολογικού ελέγχου	-	25.616	-	-
Λοιποί φόροι	(11.899)	-	-	-
Σύνολο	(897.212)	660.516	(813.750)	638.066

Ο φόρος επί των κερδών προ φόρων του Ομίλου και της Εταιρείας διαφέρει από το θεωρητικό ποσό το οποίο θα προέκυπτε αν χρησιμοποιούσαμε τον μέσο σταθμικό φορολογικό συντελεστή, ως εξής:

	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
(Ποσά σε €)	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Κέρδη Προ Φόρων	(6.339.330)	(14.428.643)	(3.393.843)	(13.575.641)
Φορολογικός συντελεστής	29%	29%	29%	29%
Αναμενόμενο φορολογικό έξοδο με τον θεσπισμένο φορολογικό συντελεστή	(1.838.406)	(4.184.307)	(984.214)	(3.936.936)
Αφορολόγητα Εισοδήματα	-	-	-	-
Συμφηρισμός λόγω σωρευμένων ζημιών προηγούμενων χρήσεων	-	-	-	-
Ζημιές για τις οποίες δεν αναγνωρίστηκε αναβ. φορολ. απαίτηση	2.599.677	3.314.045	1.699.011	3.064.972
Μερίσματα ή κέρδη από συμμετοχές	-	-	(2.490)	(1.465)
Προσαρμογή για έσοδα απαλλασσόμενα της φορολογίας:				
Προσαρμογή στο φόρο για τις μη εκπιπόμενες δαπάνες:				
- μη εκπιπόμενες δαπάνες	297.437	235.363	288.737	235.363
Επίδραση από μεταβολές φορολογικού συντελεστή	(173.395)	-	(187.294)	-
Διαφορές φόρου προηγούμενων χρήσεων	11.899	(25.616)	-	-
Πραγματοποιηθέν φορολογικό έξοδο (καθαρό)	897.212	(660.516)	813.750	(638.066)

Ο Όμιλος και η Εταιρεία έχουν μια ενδεχόμενη υποχρέωση για πρόσθετες ποινές και φόρους από τις ανέλεγκτες χρήσεις, για τις οποίες έχουν διενεργηθεί επαρκείς προβλέψεις (βλ. σημείωση 13.35). Οι ανέλεγκτες χρήσεις της Εταιρείας και των ενοποιούμενων εταιρειών του Ομίλου, παρουσιάζονται στη σημείωση 13.35.

Σύμφωνα με την φορολογική νομοθεσία, ο φορολογικός συντελεστής που εφαρμόζεται στις ελληνικές επιχειρήσεις για τις χρήσεις 2018 και 2017 είναι 29%. Σύμφωνα με το άρθρο 23 του Ν. 4579/2018, οι συντελεστές φορολογίας εισοδήματος των κερδών από επιχειρηματική δραστηριότητα των νομικών προσώπων στην Ελλάδα, εξαιρουμένων των πιστωτικών ιδρυμάτων, μειώνονται σταδιακά κατά 1% ετησίως, ως ακολούθως: 28% για το φορολογικό έτος 2019, 27% για το φορολογικό έτος 2020, 26% για το φορολογικό έτος 2021 και 25% για το φορολογικό έτος 2022 και εφεξής. Από τη σταδιακή μείωση του συντελεστή φορολογίας εισοδήματος, λόγω της επαναμέτρησης των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων, προέκυψαν αναβαλλόμενοι φόροι εισοδήματος (έξοδα) ποσού € 173.395 για τον Όμιλο και € 187.294 για την Εταιρεία τα οποία επιβάρυναν την Κατάσταση Αποτελεσμάτων του Ομίλου και της Εταιρείας αντίστοιχα. Επιπροσθέτως προέκυψαν αναβαλλόμενοι φόροι εισοδήματος (έσοδα) ποσού € 87.305 για τον Όμιλο και € 82.270 για την Εταιρεία τα οποία καταχωρήθηκαν απευθείας στην Καθαρή Θέση μέσω της Κατάστασης Συνολικού Εισοδήματος.

13.29 Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες

(Εμμεση μέθοδος παρουσίασης)

Οι προσαρμογές στα αποτελέσματα για την Κατάσταση Ταμειακών Ροών αναλύονται ως εξής:

<i>(Ποσά σε €)</i>	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες				
Κέρδη Περιόδου	(7.236.542)	(13.768.128)	(4.207.593)	(12.937.575)
<i>Προσαρμογές για:</i>				
Φόρο	897.212	(660.516)	813.750	(638.066)
Αποσβέσεις ενσώματων παγίων στοιχείων	439.054	529.155	405.959	489.468
Αποσβέσεις άυλων περιουσιακών στοιχείων	1.400.818	2.919.762	1.228.879	2.696.225
Προβλέψεις	1.068.237	1.555.997	1.425.541	1.519.446
Έσοδα από χρησιμοποίηση προβλ. Προηγ. Χρήσεων	(859.485)	(1.321.320)	(823.811)	(1.264.175)
Προβλέψεις απομείωσης δανείων και λοιπών επενδύσεων	2.657.144	2.660.159	-	2.660.159
(Κέρδη) / ζημιές από πώληση ενσώματων παγίων στοιχείων	102.912	248.118	88.555	248.118
(Κέρδη)/ζημιές από πώληση χρηματοοικονομικών στοιχείων σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	-	749	-	749
Μη ταμειακά έξοδα	9.666	-	-	-
Πιστωτικοί τόκοι & συναφή έσοδα	(7.002)	(201.962)	(18.225)	(207.442)
Χρεωστικοί τόκοι & συναφή έξοδα	3.406.574	3.740.563	3.327.916	3.657.599
Μερίσματα	-	-	(8.585)	(5.050)
Μερίδιο αποτελέσματος σε συνδεδεμένες εταιρείες	-	-	5.502	-
Λοιπές Συναλλαγματικές Διαφορές	4.071	32.535	12.663	3.251
	1.882.659	(4.264.887)	2.250.551	(3.777.294)
Μεταβολές Κεφαλαίου κίνησης				
(Αύξηση) / μείωση αποθεμάτων	(44.250)	(94.146)	(43.072)	(99.580)
(Αύξηση) / μείωση απαιτήσεων	77.953	4.845.328	(346.992)	4.305.067
(Αύξηση)/ μείωση λοιπών λογαριασμών κυκλοφορούντος ενεργητικού	(587.422)	72.282	(620.417)	33.101
Αύξηση / (μείωση) υποχρεώσεων	(841.920)	1.381.156	(1.015.051)	1.668.896
	(1.395.638)	6.204.619	(2.025.532)	5.907.483
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	487.020	1.939.732	225.019	2.130.189

13.30 Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Οι συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη πραγματοποιούνται σε καθαρά εμπορική βάση. Οι εταιρείες του Ομίλου δεν συμμετείχαν σε καμία συναλλαγή ασυνήθους φύσεως ή περιεχομένου η οποία να είναι ουσιώδης για τον Όμιλο, ή τις εταιρείες και τα άτομα που συνδέονται στενά με αυτόν, και δεν αποσκοπούν να συμμετάσχουν σε τέτοιου είδους συναλλαγές στο μέλλον.

Καμία από τις συναλλαγές δεν εμπεριέχει ειδικούς όρους και συνθήκες και καμία εγγύηση δε δόθηκε ή λήφθηκε. Τα εκκρεμή υπόλοιπα συνήθως διακανονίζονται τοις μετρητοίς.

Οι συναλλαγές μεταξύ των εταιρειών που περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου με ολική ενοποίηση απαλείφονται.

Κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018 οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα που αποτελούν τις συναλλαγές των συνδεδεμένων από τον Όμιλο μερών αναλύονται ως εξής:

<i>Ποσά σε Ευρώ</i>	ΟΜΙΛΟΣ	ΕΤΑΙΡΕΙΑ
---------------------	---------------	-----------------

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17
<u>Πωλήσεις αγαθών/παγίων</u>				
Μητρική	-	-	-	-
Θυγατρικές	-	-	75.512	8.045
Συγγενείς	7.993	6.026	7.993	6.026
Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	678.116	742.664	550.052	388.035
Σύνολο	686.108	748.690	633.556	402.106
<u>Αγορές αγαθών/παγίων</u>				
Μητρική	-	-	-	-
Θυγατρικές	-	-	-	-
Συγγενείς	-	-	-	-
Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	-	-	-	-
Σύνολο	-	-	-	-
<u>Πωλήσεις υπηρεσιών</u>				
Μητρική	-	-	-	-
Θυγατρικές	-	-	825.108	854.947
Συγγενείς	374.272	406.925	374.272	406.925
Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	5.370.968	5.048.532	5.018.968	4.799.305
Σύνολο	5.745.240	5.455.457	6.218.347	6.061.177
<u>Αγορές υπηρεσιών</u>				
Μητρική	-	-	-	-
Θυγατρικές	-	-	149.781	132.846
Συγγενείς	11.251	17.530	11.251	17.530
Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	178.701	283.381	178.701	191.776
Σύνολο	189.952	300.911	339.733	342.152
<u>Λοιπά έσοδα</u>				
Μητρική	-	-	-	-
Θυγατρικές	-	-	212.157	191.350
Συγγενείς	-	35	188	35
Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	99.516	58.406	99.516	58.406
Σύνολο	99.516	58.441	311.860	249.791
<u>Λοιπά έξοδα</u>				
Μητρική	-	-	-	-
Θυγατρικές	-	-	-	-
Συγγενείς	-	-	-	-
Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	1.300.652	1.621.497	1.263.827	1.584.885
Σύνολο	1.300.652	1.621.497	1.263.827	1.584.885
<u>Έσοδα τόκων από δάνεια σε συνδεδεμένα μέρη</u>				
Θυγατρικές	-	-	15.390	9.671
Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	805	425	805	425
Σύνολο	805	425	16.195	10.096
<u>Έξοδα τόκων από δάνεια σε συνδεδεμένα μέρη</u>				
Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	134.894	21.750	134.894	21.750

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Σύνολο	134.894	21.750	134.894	21.750
<u>Λάνεια σε συνδεδεμένα μέρη</u>	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17
Θυγατρικές	-	-	410.000	275.000
Σύνολο	-	-	410.000	275.000
<u>Λάνεια από συνδεδεμένα μέρη</u>	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17
Θυγατρικές	-	-	55.000	-
Σύνολο	-	-	55.000	-
<u>Απαιτήσεις</u>	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17
Μητρική	-	-	-	-
Θυγατρικές	-	-	2.795.005	2.379.977
Συγγενείς	565.814	740.122	565.814	740.122
Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	3.054.710	1.262.342	2.821.492	881.083
Σύνολο	3.620.523	2.002.463	6.182.310	4.001.181
<u>Υποχρεώσεις</u>	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17
Μητρική	-	-	-	-
Θυγατρικές	-	-	225.329	117.778
Συγγενείς	7.739	11.796	7.739	11.796
Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	35.308.190	29.605.400	34.554.894	28.791.911
Σύνολο	35.315.930	29.617.196	34.787.962	28.921.485

Στο ποσό των Λοιπών συνδεδεμένων μερών στην κατηγορία Υποχρεώσεις περιλαμβάνονται στη χρήση 2018 ποσά δανείων στον Όμιλο από Τράπεζα Πειραιώς € 28.033.145 και από μητρική € 5.250.000 ενώ στην Εταιρεία περιλαμβάνονται ποσά € 27.289.145 από την Τράπεζα Πειραιώς και € 5.250.000 από τη μητρική. Στη χρήση 2017 το δάνειο από Τράπεζα Πειραιώς ανερχόταν σε € 27.257.776 στον Όμιλο και € 26.513.776 στην Εταιρεία.

13.31 Συναλλαγές με Βασικά Διοικητικά Στελέχη

Οι παροχές προς τη Διοίκηση σε επίπεδο Ομίλου και Εταιρείας αναλύονται ως ακολούθως:

(Ποσά σε €)	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Μισθοί και κόστος κοινωνικής ασφάλισης	1.063.657	1.085.928	831.240	764.885
Αμοιβές συνεδριάσεων Διοικητικού Συμβουλίου	294.128	493.314	64.428	257.514
Αποζημιώσεις λόγω εξόδου από την υπηρεσία	82.593	317.000	-	317.000
Σύνολο	1.440.378	1.896.242	895.667	1.339.398

Κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2018 δεν υφίστανται δάνεια σε μέλη του Δ.Σ. ή σε λοιπά διευθυντικά στελέχη του Ομίλου (και σε συγγενικά με αυτά μέρη).

13.32 Αριθμός απασχολούμενου προσωπικού

Ο αριθμός του προσωπικού κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2018 για τον Όμιλο και την Εταιρεία έχει ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Μισθωτοί	577	606	489	519

13.33 Εμπράγματα Βάρη

Προς εξασφάλιση των ομολογιακών δανείων της Εταιρείας έχουν συσταθεί ενέχυρα επί του συνόλου των μετοχών της, καθώς και επί εμπορικών σημάτων και εμπορικών απαιτήσεων της με κριτήρια που ορίζονται από τις δανειακές συμβάσεις. Στα πλαίσια αυτά έχουν εκχωρηθεί απαιτήσεις ύψους € 8.604 χιλ. (31/12/2017: 9.654 χιλ.) .

Επίσης η Εταιρεία έχει συστήσει ενέχυρο επί του συνόλου των μετοχών εκδόσεως θυγατρικών της, κυριότητάς της, το οποίο εκτείνεται στα μερίσματα των ως άνω μετοχών και αποδίδονται στην Εταιρεία εφόσον δε συντρέχει γεγονός καταγγελίας.

13.34 Ενδεχόμενες απαιτήσεις – υποχρεώσεις

Η Εταιρεία έχει ενδεχόμενες υποχρεώσεις και απαιτήσεις σε σχέση με τράπεζες, λοιπές εγγυήσεις και άλλα θέματα που προκύπτουν στα πλαίσια της συνήθους δραστηριότητάς της ως εξής:

(Ποσά σε €)	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Εγγυήσεις για εξασφάλιση καλής εκτέλεσης συμβάσεων με πελάτες	2.555.185	3.451.129	2.555.185	3.451.129
Εγγυήσεις για την αποπληρωμή δανεισμού	8.603.504	9.654.337	8.603.504	9.654.337
Εγγυήσεις προκαταβολής-Δεσμευμ. Καταθ.	3.782.746	3.962.666	3.780.542	3.960.467
Εγγυήσεις για την συμμετοχή σε διάφορους διαγωνισμούς	216.123	329.997	216.123	329.997
Σύνολο	15.157.558	17.398.129	15.155.354	17.395.930

Ο Όμιλος αιτείται για συμμετοχή σε διάφορους διαγωνισμούς σχετικά με την ανάληψη έργων και δραστηριοτήτων. Σε περίπτωση που οι αιτήσεις έχουν επιτυχή κατάληξη τότε τα έργα μπορεί να οδηγήσουν στην αναγνώριση περιουσιακών στοιχείων στις μελλοντικές Οικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας. Περαιτέρω γνωστοποιήσεις δεν πραγματοποιούνται καθώς η διαδικασία έγκρισης συμμετοχής στα έργα βρίσκεται ακόμα στη διαδικασία αξιολόγησης από τις αρχές και ενδέχεται να μην ανατεθούν τα συγκεκριμένα έργα.

Την 31/12/2018 η Εταιρεία και θυγατρική της έχουν παράσχει εγγύηση για τον βραχυπρόθεσμο δανεισμό εταιρειών του Ομίλου ποσού € 1,2 εκ.

Επιπλέον, υφίστανται νομικές απαιτήσεις τρίτων κατά της Εταιρείας για τις οποίες εφόσον πληρούνται τα κριτήρια του ΔΛΠ 37 αναγνωρίζεται σχετική πρόβλεψη.

13.35 Ανέλεγκτες Φορολογικά Χρήσεις

Οι ανέλεγκτες φορολογικές χρήσεις των εταιρειών του Ομίλου έχουν ως εξής:

ΕΠΩΝΥΜΙΑ	ΑΝΕΛΕΓΚΤΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ
SINGULARLOGIC AE	2008-2018
PCS	2010-2018
SINGULARLOGIC BULGARIA C.A. EOOD	2002-2018

SINGULARLOGIC ROMANIA C.A. SRL	2012-2018
SINGULARLOGIC B.V.	2018
METASOFT	2010-2018
SINGULARLOGIC BUSINESS SERVICES A.E. (Απορροφήθηκε από τη SingularLogic στις 12.03.2012)	2010-2011
SINGULARLOGIC INTEGRATOR A.E. (Απορροφήθηκε από τη SingularLogic στις 03.10.2012)	2007-2012
INFOSUPPORT	2010-2018
LOGODATA	2005-2018
SYSTEM SOFT	2010-2018
SINGULARLOGIC CYPRUS LTD	2006-2018
SENSE ONE TECHNOLOGIES S.A	2011-2018
GIT HOLDINGS A.E.	2010-2018
GIT (CYPRUS) LTD	2009-2018
SINGULARLOGIC MARITIME LIMITED	2016-2018
INFO A.E.	2010-2018

Οι φορολογικές υποχρεώσεις του Ομίλου δεν είναι οριστικές, καθώς υπάρχουν ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις, οι οποίες αναλύονται στη παρούσα σημείωση των Οικονομικών Καταστάσεων της ετήσιας περιόδου που έληξε την 31/12/2018. Για τις ανέλεγκτες φορολογικές χρήσεις υπάρχει το ενδεχόμενο επιβολής πρόσθετων φόρων και προσαυξήσεων κατά τον χρόνο που θα εξετασθούν και θα οριστικοποιηθούν. Ο Όμιλος προβαίνει σε ετήσια εκτίμηση των ενδεχόμενων υποχρεώσεων που αναμένεται να προκύψουν από τον έλεγχο παρελθουσών χρήσεων, διενεργώντας σχετικές προβλέψεις όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο. Ο Όμιλος έχει διενεργήσει προβλέψεις για ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις ύψους €383 χιλ. (31/12/2017: € 383 χιλ.) και αντίστοιχα η Εταιρεία ύψους € 379 χιλ.

Η Διοίκηση θεωρεί ότι πέρα των σχηματισμένων προβλέψεων, τυχόν ποσά φόρων που πιθανόν να προκύψουν, δεν θα έχουν σημαντική επίδραση στα ίδια κεφάλαια, στα αποτελέσματα και στις ταμειακές ροές του Ομίλου και της Εταιρείας.

Η Εταιρεία στις 26/02/2018 έλαβε πρόσκληση τακτικού ελέγχου της χρήσης 2012 ο οποίος βρίσκεται σε εξέλιξη.

Για τις χρήσεις 2011 έως και 2017, οι εταιρείες του Ομίλου που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα και πληρούν τα σχετικά κριτήρια υπαγωγής στον φορολογικό έλεγχο των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών, έλαβαν Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 82 του Ν. 2238/1994 και του άρθρου 65Α παρ.1 του Ν.4174/2013, χωρίς να προκύψουν ουσιώδεις διαφορές. Σύμφωνα με την εγκύκλιο ΠΟΛ. 1006/2016, οι εταιρείες οι οποίες έχουν υπαχθεί στον ως άνω ειδικό φορολογικό έλεγχο δεν εξαιρούνται από τη διενέργεια τακτικού ελέγχου από τις αρμόδιες φορολογικές αρχές. Η Διοίκηση του Ομίλου εκτιμά ότι σε ενδεχόμενους μελλοντικούς επανελέγχους από τις φορολογικές αρχές, εάν τελικά διενεργηθούν, δεν θα προκύψουν επιπρόσθετες φορολογικές διαφορές με σημαντική επίδραση στις Οικονομικές Καταστάσεις.

Για τη χρήση 2018, ο ειδικός έλεγχος για τη λήψη Έκθεσης Φορολογικής Συμμόρφωσης βρίσκεται σε εξέλιξη και τα σχετικά φορολογικά πιστοποιητικά προβλέπεται να χορηγηθούν μετά τη δημοσίευση των Οικονομικών Καταστάσεων της χρήσης 2018. Αν μέχρι την ολοκλήρωση του φορολογικού ελέγχου προκύψουν πρόσθετες φορολογικές υποχρεώσεις εκτιμάται ότι αυτές δεν θα έχουν ουσιώδη επίδραση στις Οικονομικές Καταστάσεις. Σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία, ο έλεγχος και η έκδοση της Έκθεσης Φορολογικής Συμμόρφωσης ισχύει για τις χρήσεις 2016 και εφεξής σε προαιρετική βάση.

14 Σκοποί και πολιτικές διαχείρισης κινδύνων

Ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος σε χρηματοοικονομικούς κινδύνους συμπεριλαμβανομένων των κινδύνων συναλλαγματικών ισοτιμιών, επιτοκίων, πιστωτικών κινδύνων και κινδύνων ρευστότητας.

Το πρόγραμμα διαχείρισης κινδύνων του Ομίλου στοχεύει στον περιορισμό της αρνητικής επίδρασης στα χρηματοοικονομικά αποτελέσματα του Ομίλου που προκύπτει από την αδυναμία πρόβλεψης των χρηματοοικονομικών αγορών και τη διακύμανση στις μεταβλητές του κόστους και των πωλήσεων.

Η διαδικασία που ακολουθείται είναι η παρακάτω:

- Αξιολόγηση των κινδύνων που σχετίζονται με τις δραστηριότητες και τις λειτουργίες του Ομίλου,
- Σχεδιασμός της μεθοδολογίας και επιλογή των κατάλληλων χρηματοοικονομικών προϊόντων για την μείωση των κινδύνων και
- Εκτέλεση/εφαρμογή, σύμφωνα με τη διαδικασία που έχει εγκριθεί από τη Διοίκηση, της διαδικασίας διαχείρισης κινδύνων.

Τα χρηματοοικονομικά μέσα του Ομίλου αποτελούνται κυρίως από καταθέσεις σε τράπεζες, ομολογιακά και βραχυπρόθεσμα τραπεζικά δάνεια, δικαιώματα υπερανάλισης σε τράπεζες, βραχυπρόθεσμα χρηματοοικονομικά προϊόντα υψηλής ρευστότητας διαπραγματεύσιμα στην χρηματαγορά, εμπορικούς χρεώστες και πιστωτές, δάνεια από και προς τις θυγατρικές, επενδύσεις σε μετοχές.

14.1 Συναλλαγματικός κίνδυνος

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται κυρίως στην Ε.Ε. και συνεπώς η έκθεση σε κίνδυνο συναλλαγματικών ισοτιμιών δεν είναι μεγάλος.

Παρόλα αυτά προκύπτει κίνδυνος από εμπορικές συναλλαγές σε ξένο νόμισμα όπως επίσης και από καθαρές επενδύσεις σε οικονομικές οντότητες του εξωτερικού τα καθαρά περιουσιακά στοιχεία των οποίων εκτίθενται σε κίνδυνο συναλλαγματικών ισοτιμιών (κυρίως σε USD και σε RON Ρουμανίας). Το ύψος των συναλλαγών αυτών δεν είναι σημαντικό και δεν ακολουθείται πολιτική αντιστάθμισης του συναλλαγματικού κινδύνου.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και οι αντίστοιχες υποχρεώσεις σε ξένο νόμισμα αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε € και ζ.ν.	31/12/2018				31/12/2017			
	EUR	USD	GBP	RON	EUR	USD	GBP	RON
Ονομαστικά ποσά								
Χρημ/κά περιουσιακά στοιχεία	887.792	326.734	6.137	2.777.699	928.653	553.854	6.137	2.142.542
Χρημ/κές υποχρεώσεις	(725.148)	(173.584)	(1.676)	(2.666.226)	(609.547)	(119.990)	(81.676)	(1.944.639)
Βραχυχρόνια έκθεση	162.644	153.150	4.461	111.473	319.106	433.864	(75.539)	197.903

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τις μεταβολές του αποτελέσματος της χρήσης καθώς και των ιδίων κεφαλαίων σε σχέση με τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις σε μία πιθανή αλλαγή της τάξεως του 10% στις κυμαινόμενες ισοτιμίες στο Αμερικανικό Δολάριο (USD), Ρουμάνικη Λίρα (RON) και Λίρα Αγγλίας (GBP) .

Η ανάλυση ευαισθησίας βασίζεται στα χρηματοοικονομικά εργαλεία σε ξένο νόμισμα που κατέχει ο Όμιλος για κάθε περίοδο αναφοράς.

Ανάλυση Ευαισθησίας σε Μεταβολές Συναλλάγματος:

Ποσά σε €	31/12/2018					
	USD		GBP		RON	
Αποτέλεσμα χρήσης (μετά φόρων)	13.376	(13.376)	499	(499)	2.390	(2.390)
Καθαρή Θέση	13.376	(13.376)	499	(499)	2.390	(2.390)

Ποσά σε €	31/12/2017					
	USD		GBP		RON	
Αποτέλεσμα χρήσης (μετά φόρων)	36.176	(36.176)	(8.514)	8.514	4.248	(4.248)
Καθαρή Θέση	36.176	(36.176)	(8.514)	8.514	4.248	(4.248)

Η έκθεση του Ομίλου στο συναλλαγματικό κίνδυνο ποικίλλει κατά τη διάρκεια του έτους ανάλογα με τον όγκο των συναλλαγών σε ξένο νόμισμα. Εν τούτοις, η ανωτέρω ανάλυση θεωρείται αντιπροσωπευτική της έκθεσης του Ομίλου στο συναλλαγματικό κίνδυνο.

14.2 Ανάλυση ευαισθησίας κινδύνου επιτοκίου

Ο Όμιλος εκτίθεται σε κίνδυνο μεταβολής των μελλοντικών ταμειακών ροών λόγω μεταβολής των επιτοκίων καθώς έχει εκδώσει Ομολογιακά δάνεια ενώ έχει λάβει βραχυπρόθεσμα δάνεια με κυμαινόμενο επιτόκιο. Η πολιτική του Ομίλου είναι να ελαχιστοποιήσει την έκθεσή του στον κίνδυνο ταμειακών ροών επιτοκίου όσον αφορά τη μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση. Την 31η Δεκεμβρίου 2018, ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος στις μεταβολές της αγοράς του επιτοκίου όσον αφορά τον τραπεζικό δανεισμό του, ο οποίος υπόκειται σε μεταβλητό ποσοστό επιτοκίου (Για περισσότερες πληροφορίες βλέπε σημείωση 13.19 που αφορά στον τραπεζικό δανεισμό).

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την ευαισθησία του αποτελέσματος της χρήσης καθώς και των ιδίων κεφαλαίων σε μια λογική μεταβολή του επιτοκίου της τάξεως του 1% ή -1% (2017: +/-1%). Οι αλλαγές στα επιτόκια εκτιμάται ότι κινούνται σε μία λογική βάση σε σχέση με τις πρόσφατες συνθήκες της αγοράς.

Ανάλυση ευαισθησίας των δανείων του Ομίλου και της Εταιρείας σε μεταβολές επιτοκίων:

Ποσά σε €	Ο ΟΜΙΛΟΣ				Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
	31/12/2018		31/12/2017		31/12/2018		31/12/2017	
Αποτέλεσμα χρήσης (μετά φόρων)	(627.231)	627.231	583.417	583.417	(614.152)	614.152	(570.254)	570.254
Καθαρή Θέση	(627.231)	627.231	(583.417)	583.417	(614.152)	614.152	(570.254)	570.254

14.3 Ανάλυση κινδύνου λοιπών τιμών

Ο κίνδυνος από τη μεταβλητότητα των τιμών των χρεογράφων κρίνεται αμελητέος για τα οικονομικά αποτελέσματα του Ομίλου λόγω των περιορισμένων επενδύσεών του σε οντότητες.

14.4 Ανάλυση πιστωτικού κινδύνου

Η έκθεση του Ομίλου και της Εταιρείας όσον αφορά τον πιστωτικό κίνδυνο περιορίζεται στα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (μέσα) τα οποία την 31.12.2018 αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Κατηγορίες χρηματοοικονομικών στοιχείων				
Ταμειακά διαθέσιμα και Ισοδύναμα	1.705.465	1.784.000	517.776	504.786
Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις	16.892.174	16.748.561	17.602.948	17.369.920
Σύνολα	18.597.640	18.532.561	18.120.724	17.874.706

Παρατίθεται ενηλικίωση των ληξιπροθέσμων και μη απομειωμένων εμπορικών και λοιπών απαιτήσεων την 31/12/2018 & 31/12/2017:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
<i>Ληξιπρόθεσμες και μη απομειωμένες</i>				
Λιγότερο από 3 μήνες	2.087.392	2.833.886	1.900.948	2.751.186
Μεταξύ 3 και 6 μηνών	512.966	1.177.666	524.274	1.281.174
Μεταξύ 6 μηνών και 1 έτους	264.723	361.080	578.675	725.037
Μεγαλύτερη του 1 έτους	15.101	66.730	667.202	1.152.675
	2.880.184	4.439.362	3.671.099	5.910.072

Για τις εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις, ο Όμιλος δεν εκτίθεται σε εξαιρετικά σημαντικούς πιστωτικούς κινδύνους. Οι απαιτήσεις του ομίλου προέρχονται από μία μεγάλη, ευρεία πελατειακή βάση. Ο Όμιλος ελέγχει διαρκώς τις απαιτήσεις του, είτε χωριστά είτε κατά ομάδα και ενσωματώνει τις πληροφορίες αυτές στους ελέγχους του πιστωτικού ελέγχου. Όπου είναι διαθέσιμες χρησιμοποιούνται εξωτερικές εκθέσεις ή αναλύσεις σχετικά με τους πελάτες. Η πολιτική του Ομίλου είναι να συνεργάζεται μόνο με αξιόπιστους πελάτες.

Την 31/12/2018 η Διοίκηση του Ομίλου κρίνει ότι δεν υπάρχει κανένας ουσιαστικός πιστωτικός κίνδυνος που να μην καλύπτεται ήδη από κάποια πρόβλεψη επισφαλούς απαίτησης. Ο πιστωτικός κίνδυνος για τα ταμειακά διαθέσιμα θεωρείται αμελητέος, δεδομένου ότι ο Όμιλος συνεργάζεται με αναγνωρισμένα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα υψηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης.

14.5 Ανάλυση κινδύνου ρευστότητας

Ο Όμιλος διαχειρίζεται τις ανάγκες ρευστότητάς του με προσεκτική παρακολούθηση των χρεών των μακροπρόθεσμων και βραχυπρόθεσμων χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων καθώς επίσης και των πληρωμών που πραγματοποιούνται καθημερινά. Οι ανάγκες ρευστότητας παρακολουθούνται σε διάφορες χρονικές ζώνες, σε καθημερινή και εβδομαδιαία βάση καθώς και σε μια κυλιόμενη περίοδο 30 ημερών. Οι μακροπρόθεσμες ανάγκες ρευστότητας για τους επόμενους 6 μήνες και το επόμενο έτος προσδιορίζονται μηνιαία.

Η ληκτότητα των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων την 31η Δεκεμβρίου 2018 για τον Όμιλο και την Εταιρεία αναλύεται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ			
	31/12/2018			
	Βραχυπρόθεσμες		Μακροπρόθεσμες	
	Εντός 6 μηνών	6 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Αργότερο από 5 έτη
<i>Ποσά σε €</i>				
Ομολογίες πληρωτέες στην επόμενη χρήση	1.000.000	50.443.996	-	-
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικών μισθώσεων	-	2.493	5.850	-
Εμπορικές Υποχρεώσεις	3.531.811	4.493.609	-	-
Λοιπές Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	8.571.232	6.682.482	197.602	-
Βραχυπρόθεσμος Δανεισμός	-	11.270.794	-	-
	13.103.043	72.893.375	203.453	-
	31/12/2017			
	Βραχυπρόθεσμες		Μακροπρόθεσμες	

Ποσά σε €

Ομολογίες πληρωτέες στην επόμενη χρήση
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικών μισθώσεων
Εμπορικές Υποχρεώσεις
Λοιπές Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις
Βραχυπρόθεσμος Δανεισμός

	Εντός 6 μηνών	6 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Αργότερο από 5 έτη
Ομολογίες πληρωτέες στην επόμενη χρήση	52.789.716	-	130.000	-
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικών μισθώσεων	-	2.493	8.235	-
Εμπορικές Υποχρεώσεις	3.767.964	4.196.675	-	-
Λοιπές Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	7.811.596	6.601.540	-	-
Βραχυπρόθεσμος Δανεισμός	5.411.236	-	-	-
Σύνολο	69.780.511	10.800.708	138.235	-

Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ

31/12/2018

Ποσά σε €

Ομολογίες πληρωτέες στην επόμενη χρήση
Εμπορικές Υποχρεώσεις
Λοιπές Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις
Βραχυπρόθεσμος Δανεισμός

	Βραχυπρόθεσμες		Μακροπρόθεσμες	
	Εντός 6 μηνών	6 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Αργότερο από 5 έτη
Ομολογίες πληρωτέες στην επόμενη χρήση	1.000.000	50.313.996	-	-
Εμπορικές Υποχρεώσεις	4.552.630	3.006.070	-	-
Λοιπές Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	7.829.920	6.164.333	-	-
Βραχυπρόθεσμος Δανεισμός	-	10.101.174	-	-
Σύνολο	13.382.549	69.585.574	-	-

31/12/2017

Ποσά σε €

Ομολογίες πληρωτέες στην επόμενη χρήση
Εμπορικές Υποχρεώσεις
Λοιπές Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις
Βραχυπρόθεσμος Δανεισμός

	Βραχυπρόθεσμες		Μακροπρόθεσμες	
	Εντός 6 μηνών	6 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Αργότερο από 5 έτη
Ομολογίες πληρωτέες στην επόμενη χρήση	52.789.716	-	-	-
Εμπορικές Υποχρεώσεις	4.539.214	3.026.143	-	-
Λοιπές Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	7.070.339	6.363.342	-	-
Βραχυπρόθεσμος Δανεισμός	4.235.717	-	-	-
Σύνολο	68.634.986	9.389.484	-	-

Την 31/12/2018 τα δάνεια του Ομίλου ανέρχονται σε € 62.723 χιλ. και αφορά σε βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις ποσό € 62.717 χιλ.. Αντίστοιχα τα δάνεια της Εταιρείας ανέρχονται σε € 61.415 χιλ. και αφορούν στο σύνολό τους σε βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις. Στις βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις του Ομίλου και της Εταιρείας περιλαμβάνονται ομολογιακά δάνεια ποσού € 51.314 χιλ. τα οποία συμβατικά έληγαν την 31/01/2018. Στο πλαίσιο της διαπραγμάτευσης με τα πιστωτικά ιδρύματα των ανωτέρω υποχρεώσεων η Εταιρεία απέστειλε αιτήματα παροχής συναίνεσης αναφορικά με την παράταση της λήξης τους και έλαβε παράταση μέχρι την 31/10/2018. Σε συνέχεια των ανωτέρω τον Ιανουάριο του 2019 η Εταιρεία έλαβε παράταση των ομολογιακών δανείων μέχρι την 31/01/2020 με αναδρομική ισχύ από 31/10/2018. Παράλληλα την 31/12/2018 δεν τηρούνταν οι χρηματοοικονομικοί όροι που ρύθμιζαν τις ανωτέρω τραπεζικές υποχρεώσεις

Η Διοίκηση της Εταιρείας βρίσκεται σε συζητήσεις με τις πιστώτριες τράπεζες προκειμένου να επιτευχθεί αναδιάρθρωση των εν λόγω δανείων.

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω γεγονότων αλλά και δεδομένου ότι η Διοίκηση δεν έχει λάβει καμία ένδειξη ότι οι ενέργειες που έχει σχεδιάσει δεν θα ολοκληρωθούν επιτυχώς, εκτιμάται ότι δεν θα

αντιμετωπίσει θέματα χρηματοδότησης και ρευστότητας του Ομίλου και της Εταιρείας εντός των επόμενων 12 μηνών (βλ. σημειώσεις 9.1 και 13.19)

14.6 Παρουσίαση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων ανά κατηγορία

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία καθώς και οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις κατά την ημερομηνία των οικονομικών καταστάσεων μπορούν να κατηγοριοποιηθούν και ως εξής:

<i>Ποσά σε €</i>	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Μη κυκλοφοριακά στοιχεία ενεργητικού				
Δάνεια και απαιτήσεις	282.779	215.514	178.899	333.601
Λοιπά Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού	59.932	59.932	59.932	59.932
Σύνολο	342.711	275.446	238.831	393.533
Κυκλοφοριακά στοιχεία ενεργητικού				
Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	-	-	-	-
Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις	16.892.174	16.748.561	17.602.948	17.369.920
Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	1.705.465	1.784.000	517.776	504.786
Σύνολο	18.597.640	18.532.561	18.120.724	17.874.706
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις				
Δανεισμός	5.850	138.235	-	-
Σύνολο	5.850	138.235	-	-
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις				
Δανεισμός	62.717.283	58.203.445	61.415.170	57.025.433
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	8.025.420	7.964.639	7.558.700	7.565.357
Λοιπές Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	15.207.065	14.386.303	13.994.253	13.433.681
Σύνολο	85.949.768	80.554.387	82.968.123	78.024.471

14.7 Επιμετρήσεις Εύλογης αξίας

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που επιμετρούνται σε εύλογες αξίες στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Εταιρείας ταξινομούνται βάσει της παρακάτω ιεραρχίας σε 3 Επίπεδα για τον καθορισμό και την γνωστοποίηση της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων ανά τεχνική αποτίμησης:

Επίπεδο 1: Επενδύσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία με βάση διαπραγματεύσιμες (μη προσαρμοσμένες) τιμές σε ενεργές αγορές για όμοια περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις.

Επίπεδο 2: Επενδύσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία με βάση μοντέλα αποτίμησης στα οποία όλα τα στοιχεία που επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία είναι βασισμένα (είτε άμεσα είτε έμμεσα) σε παρατηρήσιμα δεδομένα της.

Επίπεδο 3: Επενδύσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία με βάση μοντέλα αποτίμησης στα οποία τα στοιχεία που επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία δεν είναι βασισμένα σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς.

Ανάλυση επιπέδων χρηματοοικονομικών μέσων

Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού 2018	Αποτίμηση σε εύλογες αξίες στη λήξη της περιόδου αναφοράς χρησιμοποιώντας:			
	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο
Ποσά σε €				
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού αποτιμώμενα σε εύλογες αξίες μέσω αποτελεσμάτων				
- Μετοχές	-	-	59.932	59.932
Σύνολο χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού	-	-	59.932	59.932
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις				
- Δάνεια	-	-	-	-
Σύνολο χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων	-	-	-	-
Καθαρή εύλογη αξία	-	-	59.932	59.932

Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού 2017	Αποτίμηση σε εύλογες αξίες στη λήξη της περιόδου αναφοράς χρησιμοποιώντας:			
	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο
Ποσά σε €				
Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού αποτιμώμενα σε εύλογες αξίες μέσω αποτελεσμάτων				
- Μετοχές	-	-	59.932	59.932
Σύνολο χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού	-	-	59.932	59.932
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις				
- Δάνεια	-	-	-	-
Σύνολο χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων	-	-	-	-
Καθαρή εύλογη αξία	-	-	59.932	59.932

14.8 Πολιτικές και διαδικασίες διαχείρισης κεφαλαίου

Οι στόχοι του Ομίλου όσον αφορά τη διαχείριση του κεφαλαίου είναι οι εξής:

- να εξασφαλίσει την ικανότητα του Ομίλου να συνεχίσει τη δραστηριότητά του (going-concern) και
- να εξασφαλίσει μια ικανοποιητική απόδοση στους μετόχους τιμολογώντας προϊόντα και υπηρεσίες αναλογικά με το επίπεδο κινδύνου.

Ο Όμιλος παρακολουθεί το κεφάλαιο στη βάση του ποσού των ιδίων κεφαλαίων πλέον των δανείων μειωμένης εξασφάλισης μείον τα ταμειακά διαθέσιμα και τα ταμειακά ισοδύναμα όπως αυτά απεικονίζονται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης. Το κεφάλαιο για τη χρήση στον Όμιλο και στην Εταιρεία αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Ποσά σε €				
Δάνεια	62.723.134	58.341.680	61.415.170	57.025.433

Μείον: Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	(1.705.465)	(1.784.000)	(517.776)	(504.786)
Καθαρός Δανεισμός	61.017.668	56.557.680	60.897.394	56.520.647
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	2.632.466	11.109.112	5.546.097	10.859.817
Καθαρός Δανεισμός προς Καθαρή Θέση	23,18	5,09	10,98	5,20

15 Γεγονότα μετά την περίοδο αναφοράς

- Η SingularLogic, μέλος του Ομίλου MIG, ολοκλήρωσε με επιτυχία την πιστοποίησή της ως Oracle Cloud Excellence Implementer (CEI). Η πιστοποίηση της SingularLogic, Gold Partner της Oracle, αφορά στο Customer Experience Engagement Oracle Cloud για την Ανατολική και Κεντρική Ευρώπη.
- Η SingularLogic, μέλος του Ομίλου MIG, εμπλουτίζει τις υπηρεσίες της στον τομέα της Ασφάλειας Δεδομένων και επενδύει στην ανάπτυξη της τεχνογνωσίας της και των δεξιοτήτων των στελεχών της, εντάσσοντας στο portfolio των υπηρεσιών της τις λύσεις ασφάλειας της Check Point Software Technologies, για τις οποίες πιστοποιήθηκε ως 2 Stars Partner.

Ν. Κηφισιά, 22/04/2019

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ & ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ
ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΤΟ ΜΕΛΟΣ

Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Η ΠΡΟΙΣΤΑΜΕΝΗ
ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ
Α.Δ.Τ. Χ085909

CHRISTOPHE VIVIEN
Α.Δ. 14AD07810

ΘΕΟΔΩΡΑ ΜΠΕΝΕΤΑΤΟΥ
Α.Δ.Τ. Ρ075261

ΑΦΡΟΔΙΤΗ ΠΥΡΓΙΩΤΑΚΗ
Α.Δ.Τ. Χ046755
ΑΡ.ΑΔΕΙΑΣ ΤΑΞΗ Α' 4664